

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 10. januarja 1965

Leto XXI. - Št. 8 (5986)

Pred sto leti in danes

V Trstu 28. jan. — Kar so se pričele pastne zabave, naša čitalnica tako krepko napreduje, da rodoljubnemu človeku srce v prsih poskakuje. Vsak dan se oglašajo novi družabniki, tako, da so nam časi že protori pretesni. Imamo ta predpust pet besed s plesom; samega plesa zato nismo napravili, ker imamo pred očmi narodno korist, ktere sam ples nič ne pospešuje. Do zdaj smo že imeli dve besedi s plesom. Za pri prvi besedi si je pridobil čitalnični jako pomnožen pevski zbor občno hvalo; gospica M. je tako izvrstno govorila Valjavčovo „Slovensko dekle“, da jo po vsaj pravici imenujemo izredno govornico, gospod V. pa je tri igre na citre tako mило in nježno igral, da je očaral vsako srce. Tudi 27 skedenjskih pevcev kmetov je pelo dva zbora z veliko pohvalo. Še lepša od prve pa je bila druga beseda. Petje je bilo tako lepo in krasno, da tega se nismo čuli, i Bilčeva igrice „Slovenija oživljena“ je zbudila tako ploskanje, kakorčnega v našoj čitalnici še nikoli ni bilo, pa so gospodje tudi tako izvrstno igrali, kakor pravi umetniki. Za prejšnje čase smo želeli, naj naš čitalnica z deklaracijami in igranji časi razveseli, pa rekalo se je, da ne bi to bilo zanimivo, zdaj pa so je pokazalo, kako po vsoci so take reči. Naj pristavim še to, da gospa i gospica bodijo na veselice prav po domača obloženo, kar je res lepo, hvale in posnemanja vredno.

Le od kod to besedilo? Jezik kaže, da mora biti precej staro.

Vzeli smo ga iz Bleiweisovih Novic in staro je ravno sto let. Ta dopis je izšel v 5. številki Novic 1. februarja 1865; datiran je 28. januarja, nanaša pa se na dve besedi s plesom, torej na prireditve pred točno sto leti.

V tržaško čitalnico so prihajali, kot pravi dopisnik, vsak dan novi člani in čitalnica je imela svoj pevski zbor. Na prvi besedi v predpustu 1865 je zbor nastopil močno pomnožen. Poleg tega čitalničnega zbora je obstajal in pri tej priložnosti nastopil zbor „27 skedenjskih pevcev kmetov“. Spored besede sta izpolnila še „gospica M.“, ki „je tako izvrstno govorila Valjavčovo „Slovensko dekle“, „gospod V.“ pa je igral na citre.

Spomniti se moramo, da je v tistem času in še dolgo pozneje pomenila „beseda“ kulturno prireditev. Dopisnik postudarja, da imajo v predpustu kar „pet besed s plesom“, ter obenem pojasnjuje, da niso priredili samega plesa, ker imajo pred očmi narodno korist, za katero pa sam ples ni dovolj. In čeprav je bilo že na prvi besedi vse zelo lepo, pravi vendar dopisnik, da je bila druga beseda še lepša. Takega petja v čitalnici še niso čuli, pa tudi ploskanja še ni bilo takega kot ob Bilčevi igrici „Slovenija oživljena“. Saj pa so tudi gospodje tako izvrstno igrali, kakor umetniki. Z zadovoljstvom ugotavlja dopisnik, da vse je pokazalo, kako po vsoci so take stvari.

DANES

Novici večernjega dneva sta: prvi spopad med indonezijskimi in malezijskimi vojski in podpis sporazuma med generalii in civilisti v Južnem Vietnamu.

Spopad sicer ni bil ne velik ne krvav — le do streljanja je prišlo — toda je logična posledica koncentracije britanskih, malezijskih in indonezijskih čet po izstopu Indonezije iz OZN, ki ga razen Kitajske in njenih zaveznic nihče ne odobrava. Sukarno je sicer izjavil, da Kitajska nima nobenega opravka z izstopom, toda na splošno se njegovo znanje ne odraža na pravi način, zlasti po objavi nekaterih podrobnosti o dogovoru med njim in Cuenajem. Sovjetski veleposlanik v Džakarti pa je Sukarno obiskal in mu sporočil, da vlada SZ izstopa ne odobrava. Stanje na malezijskem področju pa lahko iz dneva v dan povzroči večji oboroženi spopad z nedoglednimi posledicami.

Sporazum med civilno vlado in vojaškim odborom v Vietnamu pa je bil dosežen nekako na silo in je takšen, da komaj ustreza pogojem, da se bo ameriška pomoč nadaljevala; znano se je, ker o nadaljevanju pogajanj, govori da je sporazum v glavnem legaliziral decembrski udar mladih generalov. Pri vsem tem pa je važna izjava predsednika vlade Huongza, da se vojna iz Južnega Vietnamu ne bo razširila na Severni, „ker bi utegnila povzročiti tretjo svetovno vojno. Velik preplah so prebivalci Sajgona priredili večerji vojske, ki so 15 km od meje napadli vladno postojanko in ji prizadejali hude izgube prav v trenutku, ko so poveljniki vlade in države ter poveljniki vojske podpisovali omenjeni sporazum.

Kdo ve, če bi lahko kje našli Bilčovo „Slovenija oživljena“. Bilc je bil doma iz Ilirske Bistrice. Tam se je 1839 rodil in tam je tudi 87 let star umrl. Kot bolehen duhovnik je večinoma živel na Notranjskem in v Vipavi. Bil je predvsem pesnik in Biografski leksikon pozna njegovo pesem „Slovenija oživljena“, ki jo je posvetil svojemu učitelju Vodniku, ne navaja pa igrice s tem imenom.

Naj bo kakorkoli — nas predvsem zanima to, da so točno pred sto leti v tržaški čitalnici igrali (in ne prvič) in da je to ljudem zelo ugajalo.

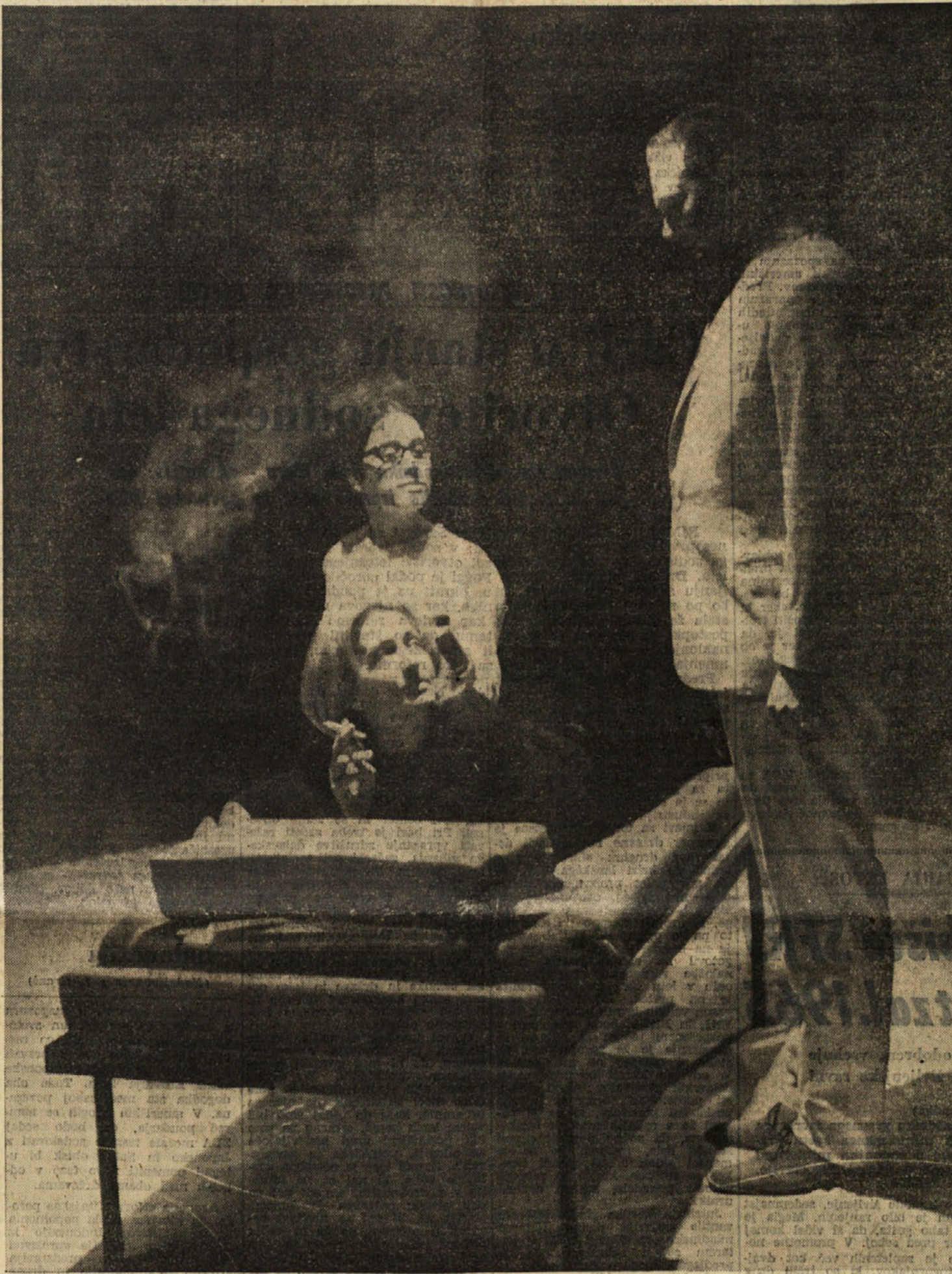
Nehote se pri tem dopisu zamislimo na naš čas, prav na čas po sto letih od tistih dogodkov. Mislimo na naš nov Kulturni dom, v katerem se je delo šele komaj pričelo. In pri tem lahko ugotovimo nekaj, česar si skoraj nismo upali pričakovati. Kakor so se pred sto leti v čitalnici vsak dan priglašali „novi družabniki“, tako smo v dnevi, ko sta se v Kulturnem domu igrali šele prvi dve deli, mogli opaziti mnogo ljudi, ki jih doslej nismo poznali kot obiskovalce gledaliških predstav.

Ne bi hoteli hvaliti dneva pred večerom in zato tudi ne bomo govorili, kako bo v bodoče. Prav gotovo pa je tržaškim Slovencem že sama zaveza, da imajo odslej svoje gledališče — ne samo kot ustanovo, temveč tudi kot stavbo dala novega ponosa. V tem bo tudi eden izmed vzrokov, da smo lahko zabeležili tako visoke obiske, kakor jih doslej nismo bili vajeni in da smo lahko isto delo tolikokrat ponavljali. (In lahko bi še večkrat ponavljali prvo delo (Po brezkročni poti), če ne bi bili številni igralci gostje s pogodbami že vezani drugje.)

Kot vsako javno delovanje je tudi delo gledališča izpostavljeno presojam in ocenam, ki so kdaj boljše, kdaj drugič pa bolj nemile. Vsakdo bo pač po svoje delo zagovarjal, če ravna v trdnem prepričanju, da je delal prav. To pa nikakor ne pomeni, da bi morali biti trdostrano gluhi za vsako stvarno kritiko, za vsako pametno sugestijo. Kritika je lahko še tako uničujoča, toda naj bo poštena. Sem spada tudi zahteva, naj tisti, ki hoče o kakih stvareh pisati, pokaže, da je na tem področju vsaj toliko podkovani, da ne bo trdil nečesa, kar preveč kriči o njegovem neznanju. (Pa to samo mimogrede — saj ne nameravamo polemizirati, vsaj ne sedaj in na tem mestu.)

V terek bo tretja premiera v tej sezoni. (O tem je precej pisano na tretji strani.) Zelim si zopet tolikšnega odziva občinstva kot pri prvih dveh delih. Obenem sporočamo, da se bo takoj pričel studij naslednjega dela, neke francoiske komedije. Toda, medtem ko je še večji del sezone pred nami, bo že treba misliti na prihodnje leto... Da nam pri tem pomaga, komo povabiti vsakogar.

R. RAUBER

Pojutrinjem bo v novem Kulturnem domu že tretja premiera Slovenskega gledališča v Trstu. Posvečena bo sodobni slovenski dramatik s tremi enodejankami: „Dialogi“ Primoža Kozaka, „Studentska soba“ Igorja Torkarja in „Bernardek“ Sase Vuçe. — Na sliki prizor iz „Studentske sobe“.

Vedno bolj nevarno stanje na področju Malezije po izstopu Indonezije iz OZN

Včeraj: prvi spopad v Malezijski ožini Sukarno: Kitajska nima opravka z našim sklepom

Malezijski mornarji so potopili indonezijski vlačilec in posadko ujeli
Indonezijska policija v stalnem pripravnem stanju - Sovjetski veleposlanik je sporočil Subandriu, da vlada SZ ne odobrava indonezijskega sklepa

KUALA LUMPUR (Malezija), 9. — Vedno večje koncentracije malezijskih, britanskih in indonezijskih oboroženih sil na področju Malezije po izstopu Indonezije iz OZN, so morale nujno povzročiti prvi oboroženi obrambni ministristvo sporočilo, da so zjutraj malezijske vojske v Malezijski ožini ujeli 16 indonezijskih vojakov. Do spopada je prišlo najprej pred pristaniščem Port Swettenham, ko se je patrolna ladja zoperstavila malemu vlačilcu, na katerem je bilo 12 malezijskih vojakov, ki so začeli streljati na malezijsko ladjo. Malezijski so odgovorili in vlačilec potopili, posadko pa ujeli.

Isto ministristvo je sporočilo, da so indonezijski vojski danes sprejeli in ujeli na neki drugi patrlni ladji blizu Johore štiri indonezijske. Dalje se je iz viadnih krogov zvedelo, da se je baje danes izkrcala skupina indonezijskih gverilcev v kraju Kotatangi, na vzhodni obali države Johore. Baje so Malezijski zajeli 12 gverilcev.

V Singapuru je pomočnik britanskega zunanega ministra Fred Mulley tudi danes nadaljeval s pregledovanjem enot. Poleg tega se je razgovarjal z malezijskimi politiki in vojski. Jutri bo obiskal pomorsko oporišče v Singapuru, v ponedeljek pa bo odpotoval verjetno na otok Borneo,

Utan je izjavil, da ni nikoli odobral načina, s katerim je U Tan reševal malezijsko vprašanje. Poudaril je predvsem, da U Tan ni nikoli dovolj upošteval poročila preiskovalne komisije OZN na Severnem Borneu, iz katerega izhaja, da se hoče tamkajšnje prebivalstvo pridružiti Indoneziji. Sukarno je nato obtožil misljo OZN, da je na Borneu vodila „sprotidemokratsko inspekcijo“ in dodal, da Indonezija ne more priznati Malezije, ker so Malezijsko federacijo ustanovili pred zaključki Komisije OZN. Končno je Sukarno izrazil upanje, da bo prispeval k miru in blaginji Azije, zlasti na drugi afriškoazijski konferenci, ki bo v Alžiru v letošnjem marcu. Dodal pa je, da bo izstop Indonezije iz OZN oslabil njegovo pozicijo v Aziji. Končno je izjavil, da Kitajska nima nobenega opravka z indonezijskim sklepom o izstopu.

Danes se potrjuje vest, da je sovjetski veleposlanik Mihajlov v prejšnjih dneh sporočil znanemu ministru Subandriu, da Sovjetska zveza ne bi odobrila izstopa iz OZN. Mihajlov je obiskal Subandria tudi danes in svoje stališče ponovil. Subandria so obiskali tudi diplomati drugih vzhodnoevropskih držav in mu

sporočili, da njihove vlade izstopa ne odobravajo.

Generalni tajnik OZN U Tan se je vrnil danes na sedež OZN z Devilskih otokov, kjer je bil nekaj časa na odhodu. Novinarji so ga vprašali, ali bo še nadalje vztrajal pri Sukarnu, naj svoj sklep prekliče. U Tan je odgovoril: „Kar se mene tiče, nisem bil o sklepu izredno obveščen.“ Nato je poudaril pravno in ustavno zapletenost položaja, ki ga je povzročila Indonezija in dodal, da bo ta položaj s svojimi svetovalci podrobno preučil.

Spór med Malezijo in Indonezijo proučujejo tudi v Washingtonu. Danes so visoki funkcionarji državnega departmaja ugotovili, da je „everjetna“ vedno bolj napadalna politika Indonezije in da je „everjetna“ vestem, da je sklenila določene sporazume s kitajsko vlado. Funkcionarji pa dodajajo, da sedanji položaj ne bi opravičil trenutno vojaških ukrepov s strani ZDA. Smatrajo namreč, da so vojaški ukrepi Velike Britanije povsem zadostni, vendar pa ne izključujejo možnosti, da bodo tudi ZDA vojaško posegle še na to področje.

Trdi se tudi, da je to vprašanje obravnaval danes popoldne

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dediščina kolonializma

Po izstopu Indonezije iz OZN

Novica, da je Indonezija izstopila iz Organizacije ZN upravičeno povzroča veliko zaskrbljenost. Svetovna organizacija je prvič po 20 letih izgubila iz svojih vrst enega člana. To je v sedanjem trenutku posebno težaven in mučen proces, dogodek, ki utegne imeti vrsto daljnosežnih negativnih posledic, katerih pomen in značaj je težko napovedati. Zaradi tega je povsem razumljivo, če so se v pričakovanju nadaljnega razpleta dogodkov pojavila ugibanja in je bilo izraženo upanje, da bo indonezijska vlada morda znova proučila in spremenila svoj sklep. Takšno, pozitivno usmerjeno komentiranje in reagiranje pa seveda ni bilo splošno. V posameznih primerih so sprejeli indonezijsko napoved s tendencioznim odobravanjem, v drugih pa s pet z zlobo, v Veliki Britaniji pa z demonstrativnimi premiki vojaštva v smeri indonezijskega arhipelaga.

Ne da bi se spuščali v široko razglabljanje o indonezijskem sklepu, moramo povedati, da so njegove korenine objektivno v problemih, ki nastajajo na podlagi procesa dekolonizacije jugovzhodne Azije. Znano je, da so v preteklosti relativno korektni britansko-indonezijski odnosi naleteeli na nepremagljivo oviro v britanskem načrtu o ustanovitvi nove neodvisne države, ki obsega tudi bivše britanske kolonialne posesti na otoku Borneu, katerega največji del je indonezijski. Po razglasitvi neodvisnosti Malezije se je britansko indonezijski spor zaostрил, ker so propadli vsi poskusi posredovanja in kompromisnega reševanja spora. Indonezija ni hotela priznati Malezije, tudi potem ne, ko je bila sprejeta v OZN, češ da je Malezija neokolonialna tvorba in da pomeni potencialno nevarnost za indonezijsko enotnost. Po drugi strani pa je Velika Britanija prispevala vojska in materialna sredstva za obstoj Malezije ter vpilvala nani. Kljub sporadnim spopadom in gverilskim akcijam v malezijskem delu Bornea do zdaj ni bilo hujskega vojaškega konflikta.

Upoštevač to dejstva, lahko rečemo, da je bila indonezijska reakcija na izvolitev Malezije za nestalnega člana varnostnega sveta spontana in da je izrazila njen protest ter ne

Značilno vprašanje

Prejšnji teden sta dva demokristjanska poslancata naslovila na ministra za znanje zadeve vprašanje, ki zelo zgornjo kaže, kako si nekateri prvaki sedanje vladne stranke zamišljajo dobre odnose med Italijo in Jugoslavijo. Gre za tržaškega demokristjanskega poslancata Giacoma Bologna in prof. Paola Barbija, predsednika „Associazione Nazionale Venezia Giulia e Dalmazia“. Bologna je doma iz Isole in je bil izvoljen za poslancata v Trstu, Barbija pa je rojen v Trstu in je bil izvoljen za poslancata v Neaplju (od 1941 do 1943 se je udeležil vojne v Jugoslaviji, kjer si je pridobil dva križa za zaslugue).

Poslancata zahtevala ali namerava zahtevati potrebna pojasnila in zadevne podrobnosti glede izjav predsednika Tita, ki jih je objavil tisk ob priliki zadnjega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije o odnosih med Italijo in Jugoslavijo in še posebej o odgovoru na vprašanje novinarjev glede rešitve vprašanj, ki so ostala med našo državo in Jugoslavijo neresena, odgovora, ki se — na podlagi besedila, ki ga je objavila agencija Ansa — glasi takole: „Ta vprašanja (je baje odgovoril Tito) niso težavna. Tako naša kakor italijanska vlada jih imata za takla. Mislimo, da jih lahko z lahkotno rešimo in v najkrajšem možnem času.“ — „Povsem dopustno je, da se, z izjemo teritorialnega vprašanja, neresena vprašanja med obema državama lahko označijo kot „anevžna“ in vsekakor tako, da se lahko rešijo brez hudih težav s kakšno medsebojno — toda ne samo našo — žrtvijo in brez dvoma ob vzajemni koristi. Toda potrebno je vedeti, če jugoslovanski predsednik vključuje med vprašanja, ki aniso težavna tudi teritorialno vprašanje, posebno tisto glede bivše cone B, in če v tem primeru namerava doseči, kot stvar ki se lahko reši v najkrajšem možnem času, da bi ureditve bivšega Svobodnega tržaškega ozemlja postala dokončna, potem ko je bila dosežena časovna rešitev s spomencio o soglasju.“ Če bi bilo tako, potem vpraševalca zahtevata, naj vlada nedvoumno izrazi svojo popolno nasprotovanje kot je bilo storjeno doslej.

J. HELLER

D U H

PRED TRETJO PREMIERO V SLOVENSLEM GLEDALIŠČU

Režiser Jože Babič o večeru sodobne slovenske dramatike

Nad vse so mi všeč zgodbe o strahovih! A vam, doktor? Pri- povedujte nam katero... — je lju- beznivo zaprosila gostiteljica.

in vzela v roke filmski časopis. — Ali si že zaspala, draga? — jo je vprašal Charlie malo po- zneje.

— Razumem. Ne vzemirajte se! Nisem želel, da bi vedeli, a ker ste se že prestrašili, vam bom izdal skrivnost. Nikoli ni- sem verjel, da so vam potrebne spalne pilule. Zato sem vam dal neškodljive, take s sladkorjem, ki vam ne morejo škoditi, čeprav vse porabite.

«Kazalo je, kakor da se je Char- lie Maitees privdjal na življenje v po- določenem kopitu. Običajni in ve- del se je kakor vsi drugi prebi- valci Spangle Heights: imel je televizor z velikim ekranom, si- vo delovno obleko, okoli hiše travnate lehe, avtomobil, usnje- no kosilnico in motorno motorno kosilnico za travo, ki jo je vsak večer pred spanjem potiskal po trati, kakor da vezba telo ali o- pravilja kak obred. V službi se je ukvarjal z reklamno za margarino. Vse v vsem sta on in njegova že- na živela statično, da se tako iz- razim.

«Oprostite Charlie, ker sem na- jino življenje spremenila v prvi pekel. Bolje ti bo brez mene. Sharon.»

— V redu, Charlie. Za to mi boš pošteno plačal! — Ko se je pomirila, je odpra- škato z najsvetlejšim pudrom in si z njim posipala telo. Po- pudrala si je lice, vrat in roke, dokler niso bile pošteno bele. Zatem si je okoli oči zarisala čr- ne kolobarje, da so dobile čr- nijo videz in obliko. Samo z las- mi ni bila zadovoljna, zato si jih je v kuhinji posipala z moko. Na- to je položila v posteljo nekaj vzglavnikov in jih pokrila. Bilo je videti, kakor da leži v poste- lji negibno telo. Zatem je oblekla dolgo, valjujoče belo nočno sraj- co in izklopila električni tok v hiši.

Nekateri, so menili, da je bila tega kriva njegova preteklost. A morda je bil tak zaradi svoje žene Sharon. Verjetno bi celo najbolj konservativen soproj v Spangle Heights ob taki ženi, živčni in silno ljubezumni, prišel do sklepa kakor Charlie, da jo namreč spravi s sveta.

«Položil je list ženi v roke, a na pol prazno stekleničko s pi- lulami na posteljo omarico k prazni skodelici, nato je odšel iz hiše.

— Charlie, zdaj se lahko vrneš. Kakam te! — To je bil torej duh, ki se ga je Charlie prestrašil in je dobil ob pogledu nanj srčni na- pad. Ker je Sharon vedela, da njegovo bolezen, je prišla pred sodišče. Porota je bila na njeni strani in sodnik ji je dosodil mi- lo kazen.

Charlie si je zapisal ime pilul in se v lekarni tako splošno za- nimal za pilule proti nespečnosti in za njih učinek. — Take pilule so zelo nevarne, če jih vzamete več, kakor je predpisal zdravnik. Pet ali deset jih je že dovolj za smrt. Z nji- mi se ni igrati.

«Vesel je bil svoje domisenosti. Odgovoril je v Bridgeport, saj mu je njegovo podjetje izdalo potni nalog (čeprav na njegov predlog). V Bridgeportu se je mu- dil ves dan. Točno pet minut po enajsti ga je pripeljal taksi pred njegovo hišo v Spangle Heights. — Dal je vsozniku lepo napitino in vzeli iz žepa ključ od vhodnih vrat. Ko je stopil v vežo, jih je zaklenil. Sprva je hotel stopiti v kuhinjo in prižgati luč. Toda ni strpel, zato se je odpravil po zna- nih mračnih stopnicah v spalni- co, ki jo je razsvetljevala mese- čina. Na postelji je pod odejami zagledal obrise negibnega telesa. Nasmehnil se je. Končno! Obr- nil se je, da bi odšel nazaj v prtiličje.

«Taktak ga je spreletel leden srh. Aktivka mu je padla z rok. Spadaj v jedilnici se je nekaj pre- maknilo. Pogledal je se enkrat. Podoba njegove žene! Sharon! Vsa v belini, prozorna... Pošastno blede — od nohtov do razple- nih las... Nemogoče, duhov nil! Mrtva ne more živeti!

«Nimam nič posebnega za večer- jo... — se je oglašila Sharon iz kuhinje, — samo obložene kruhke in kavo. Imela sem stra- šen dan, komaj čakam, da se ule- žem.

«Policija me je poklicala, da pomagam Charlieju Maiteusu. Zo ko otrok je imel slabo srce, a ko je zagledal privid, je dobil hud srčni napad. Umrl je, zadet od kapi.

«Vse je bilo v redu. — Včeraj je in razmišljal o bolj- ši bodočnosti. Nato je pomil posodo, tudi lonec, v katerem je segrel mleko za ženo. Nalil je v segrel mleko za ženo in spustil skodelico vrolo mleko in spustil v vanjo deset pilul, ki so se hitro raztopile. Enajsto je položil na krožnik zraven skodelice in sto- pil v spalnico.

«Zena je pilulo položila na jezik in jo popila z dobrim požirkom mleka. Nato je izpila še ostank

«Zatem si je okoli oči zarisala čr- ne kolobarje, da so dobile čr- nijo videz in obliko. Samo z las- mi ni bila zadovoljna, zato si jih je v kuhinji posipala z moko. Na- to je položila v posteljo nekaj vzglavnikov in jih pokrila. Bilo je videti, kakor da leži v poste- lji negibno telo. Zatem je oblekla dolgo, valjujoče belo nočno sraj- co in izklopila električni tok v hiši.

ZGODOVINSKI ROMAN MIMI MALEŃSKOVE «INKVIZITOR»

Ali se je avtorici posrečil prikaz razdvojene osebnosti Tomaža Hrena?

Knjigo, ki bi lahko pomenila nekako rehabilitacijo sicer precej ne- gativno opisovane zgodovinske osebe, je izdala koprška založba Lipa

Ljubljanski škof Tomaž Hren (1560-1630), ki se je rodil v Ljubljani ugodnemu protestantskemu meščanu, je po svoji vzgoji, katero mu je omogočil njegov stric, katoliški duhovnik, postal katoličan. Namenil se je študirati pravo, pa je postal du- hovnik, kanonik in ljubljanski škof. Odlikoval se je v boju proti protestantom in postal vodja reformacijske komisije za Kranjsko. S požiganjem knjig, podiranjem protestantskih molinice, uničevanjem pokopališč je živ- ljeval odpravil protestantizem, na- velj dal pa je osvojevanje pri svojih posestevih in v stalnih sporih s plemenskim, pa tudi pri svojih cerkvenih predstojnikih ni imel prijateljev. Tako je kot nepri- ljubljena, na znotraj pa razkro- jeva osebnost ostal v slovenski zgodovini precej negativna kakor pa pozitivna osebnost.

Govodala tekst je pred kratkim iz- šel pri založbi Lipa v Kopru, ki je tako postala ne le založnica tega vrste pisateljeve, temveč tudi uspešna posredovalka izvir- nih domačih književnikov. — Ob romanu «Inkvizitor» lahko najprej ugotovimo, da predstav- lja nadaljevanje romana o Pri- možu Trubarju, vsaj vsebinsko, saj obravnava obdobje protire- formacije na Slovenskem. Morda je pisateljica v tem romanu uporabila tudi enako tehniko kompozicije in pripovedi, obšir- no prikazuje nemirno dobo in osrednjo osebnost, škofa Hrena. Vendar pa je s tem tekstem mo- čno napredovala. Ne samo, da ji je lepo uspel prikaz dobe in ta- kratnih razmer v Ljubljani in okolici. Poglaviti napredek se kaže v prikazu osrednje osebnosti. Pisateljica je uspešno, da je psihološko utemeljeno prikazala malec problematično osebnost Tomaža Hrena, njegovo notranjo razdvojenost in nam naslikala podobno, ki je precej drugačna od tiste, pod katero si običajno pre- stavljamo vodilnega inkvizitorja

Na Slovenskem in uničevalca pr- vih slovenskih knjig. Če vemo, da je bil Tomaž Hren sinučenega protestantskega meščana, da so se prav v njegovi domači hiši zbirali vodilni protestant- je, da je bila njegova mati do smrti bolj protestantska kot ka- toličanka, potem je omahljivo in razcepljeno notranosti To- maža Hrena kot človeka uteme- ljeno. Tudi zgodovinarji so iz- rekli o Hrenu različne sodbe, saj v njem vsi niso videli samo po- žigalca slovenskih knjig temveč tudi človeka, ki se je z vso av- stiteto cerkvenega kneza in poli- tičnega veljaka uspešno postavl- jala do robu nemškemu plemstvu Ljubljane in pripomogel do ve- ljavne razvijajočemu se ljublan- skemu meščanstvu. Zato je tre- ba ob romanu ugotoviti, da se je pisateljica poleg prikaza dobe in okolja in deloma tudi tuda- njih razmer pri nas (pri tem je pisateljica šla morda celo pre- široko), posrečil prikaz razdvo- jene Hrenove osebnosti. Seveda se pri tem ne moremo spuščati v presojo, ali je njen prikaz zo- govinsko verodostojen in ali ne pomeni nekake rehabilitacije na splošno precej negativno pri- kazovane osebnosti Tomaža Hrena.

Nov roman Vladimira Kavčiča

Vladimira Kavčiča najnovejša knjiga «Od tu dalje» (Državna za- ložba Slovenije) je iz njegova sedma knjiga, kar izpričuje avtor- jevo plodnost in dejavnost kljub mladosti. Pisatelj, ki je komaj nekaj nad trideset let star, je do- slej izdal že mladinsko povest, zbirko novel, mladinsko povest, povest «Sreča ne prihaja sama» in literaturo «Ognji so potemneli», povest «Sreča ne prihaja sama» in roman «Tja in nazaj». Pri bralcih in kritikih si je Kavčič pridobil sloves zrelega pisatelja, ki obravnava moralne probleme, ki vzemirjajo sodobnega člo- veka.

«Seveda ima roman tudi hi- be. Poleg tega, da bi nekaj kraji- nja v pripovedi o manj pomemb- nih stvareh ne škodilo (izredno dolg začetek in dolgovezen kon- ec), pa bo tenkočutnejši bralec ugotovil, da pisateljica vendar- le ni uspelo vso snov umetniško oblikovati. Kakor ji je treba priznati izredno poglubitve v zgodovinsko snov in vire, pa se bralec vendar počaka nekaka dvotinita med zgodovino in pro- sto oblikovano fabulo. Zato se zdi, da pisateljica ponekod ni zvedela zgodovinskih dejstev pre- gnosti v umetniško oblikovano pripoved. Morda bi lahko sem in tja našli nekaj spotikljajev na račun jezika. Toda spričo veli- koga dela, ki ga je s tem roma- nom opravila pisateljica, po- manjkljivosti niso tako bistve- ne, da ne bi romana «Inkvizi- tor» označili kot zanimiv, zara- di obsežnosti sicer tudi utruja- joč roman, toda dobro napisan in uspel, pa tudi kot najboljši dosedajni tekst Mimi Maleňskove. Zato ta roman ne bo samo mikavno branje za preproste bralece temveč berilo, ki bo tu- di zahtevnejšim bralecem lahko marsikaj povedalo.

V svojem zadnjem romanu si je v okviru zgodbe mladinskega aktivista zastavil nalog, obrav- navati nekateri sodobne proble- me mladih ljudi in prikazati ne- katere rešitve teh problemov. Pi- satelj pa je v tem romanu na- kazal tudi smer razvoja svoje pripovedne umetnosti od realiz- ma v vse bolj intelektualistično in abstraktno pisanje. Če se je v prejšnjem tekstu še držal re- nega sveta, dasi mu je zgodba služila le kot okvir za svoje ide- je in zato ni bila doživljiva živ- ljenjska izpoved, je v svojem naj- novjšem delu, v knjigi «Od tu dalje», docela prešel v svet ab- straktnosti. Tako se je, docela za- nemarjajoč zgodbo, lahko še bolj posvetil obravnavanju idejne in družbene problematike. Toda s tem se je še bolj oddvojil od povprečnih bralecev, katerim je zaradi abstraktnosti, izrazite in- tektualnosti svojega pisanja, pa tudi simbolističnosti pri obravna- vanju konkretnih vprašanj, postal težko razumljiv in skorajda ne- dostopen. Širši krog bralecev pa vendarle predstavlja večino med prijatelji knjige. Vprašanje je, ali bodo tudi tisti miselno zrelejši braleci zadovoljni s takim pisa-

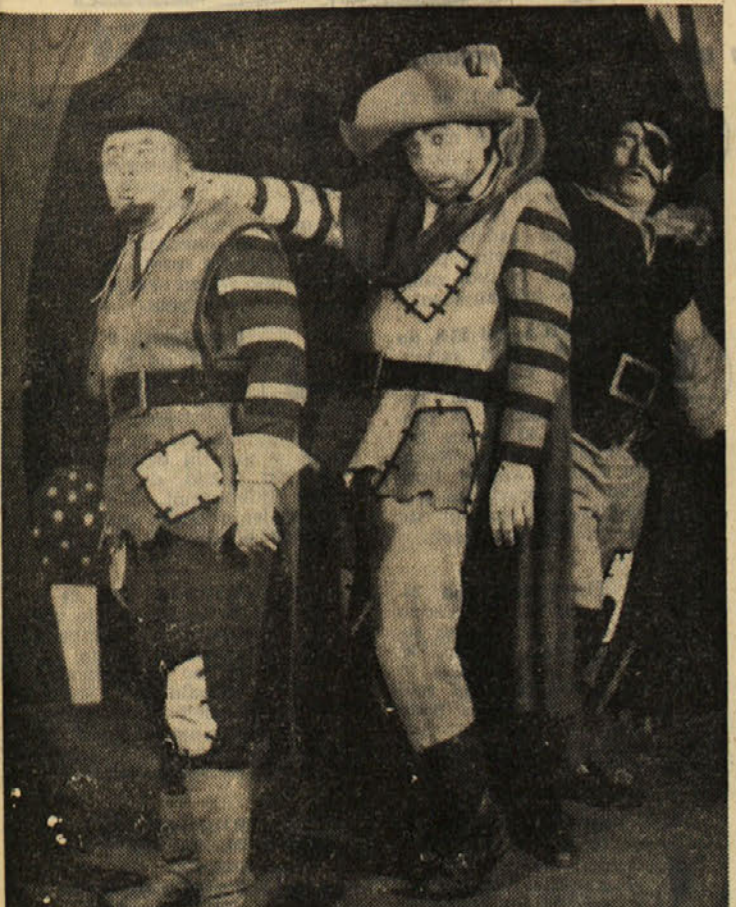
njegovo osebo prizadetost ob problemih, ki jih obravnava. Sl. Ru. Spominski plošči Andreju Gabrščku in dr. A. Gregorčiču (Preložitve odkritja)

Sledječ davnim željam gori- škkih Slovencev, da se ohrani ča- sten spomin dveh zaslužnih mož Andreja Gabrščka in dr. Anto- na Gregorčiča, je bilo namenje- no njima že v minulih jeseni po- staviti in odkriti spominsko plo- ščo, prvemu v Kobaridu, drugemu na Vrnsnem. Opravičeni raz- logi, zlasti letošnja proslava 120-letnice rojstva pesnika, Simo- na Gregorčiča v Kobaridu in roj- sta Andreja Gabrščka — rojen 26. 11. 1864 — so narekovali preložitve odkritja spominskih plošč na pozno pomlad letos. Zanimcem, v prvi vrsti mladi- ni, so potrebna vidna znamenja, ki jih opominja, da smo v ne- davni preteklosti imeli na Gori- škem prvobornitelje na vseh pod- ročjih javnega življenja, da sta na torišču teh bojev stala: An- drej Gabršček, nacionalni revolu- cionar, tiskar, založnik, čas- nikaner, urednik in dr. Anton Gre- gorčič, državni-deželni poslanec, graditelj šolskih domov, sloven- ske gimnazije, ustanovitelj za- drug, posojilnice, knjižnih pod- jetij.

Nekdanji goriški študentje pri- pravljajo to lepo slavo. Prispeve- k zbirja se njihov: Odbor za postavitev spominskih plošč An- dreju Gabrščku in dr. Antonu Gregorčiču

«Marsikaj, in ko si se sestaviš vprašanje tehničnih posebnosti no- vega odra, bi moral pač reči, da smo gledali tega leta v neki preiz- kusni fazi. Kot veš, je bilo vse grajeno v naglici in v tehničnem

«Da nekoliko menjava razgo- vor. To bo tvoja tretja in zadnja režija v letošnji sezoni v našem gledališču. Doletela te je čast, da si bil prvi režiser v Kulturnem domu in neprijetnost, da si se moral prvi spoprijeti s problemi novega odra in njegovimi tehni- čnimi posebnostmi. Bi lahko v tej zvezi kaj pripomnil? — Marsikaj, in ko si se sestaviš vprašanje tehničnih posebnosti no- vega odra, bi moral pač reči, da smo gledali tega leta v neki preiz- kusni fazi. Kot veš, je bilo vse grajeno v naglici in v tehničnem

Gledališče v Novi Gorici je pripravilo zelo dobro uspelo mladinsko igrlo Klavn in njegov cirkus. Na sliki so trije ro- parji, ki so jih igrali Ernest Zega, Jurij Buda in Tone Šolar. Režiral je Stane Leban, kot koreograf pa je sodeloval Stani- slav Hiti iz Kopra

Primož Kozak

Saša Vuga

in sodobne slovenske dramatike, je namreč v tem, da se je začela spoprijemati z resničnim življenjem, da se zajeda v žive probleme in jih obdeluje brez krikne in da je potemtakem v umetniški obliki angažirana pri zo- renju svojega družbenega izvora. Prav zaradi tega utegne morda na- leteti tudi na nerazumevanje, pri nekaterih lahko celo na odpor, to- da ravno njena problemska anga- žiranost ji daje gledališki čar.

«Poleg nove oblike gre torej tudi za novo vsebino, morda nam, ki živimo za mejami, neko- liko odmaknjeno, tujo. — Drži, toda ne popolnoma, ker slovenski družbeni razvoj in raz- njegove pojave v matični deželi vendarle vsaj posredno spremlja- mo iz neposrednih stikov. Res pa je, da bo uporičitev teh del za nas problem v toliko, ker bo po- kazala, če smo zreli in sposobni gledati z realističnimi očmi in če smo sposobni tako kritičnost kul- turno prenesti.

«Prej si omenil, da si dela od- rsko predelal. Kaj to pomeni? — Od vseh treh enodejank na programu je bilo kot odrsko delo napisana samo Kozakovi «Dialo- gi». Torkarjeva «Studentska soba» je bila napisana za televizijsko uporičitev, Vugov «Bernardek» pa kot radijska igra. Predem si dve deli sem moral privediti za

«Bi morda na kratko povedal še v čem je značilnost vsakega dela posebej in v čem je njih or- ganska medsebojna povezava? — Na prvi pogled se bo izbor za ta «Večer slovenske sodobne dramatike» zdel morda presenet- ljivo in podoben principom for- malne kvalitete in publicitete, ima pa kljub svojemu navidezemu protislovo organsko zvezo še v tem, ker skusa podati pač preza- sodbene slovenske dramske ustvar- jalnosti preko treh predstavnikov, od katerih je usak značilen tudi v svetovnih smereh.

«Primož Kozak je izrazil pre- stavniki dramatike, ki obravnava- tesna, filozofska nazorska vpraša- nja, anomalije, pogojene v druž- benih procesih, razna protislova in deformacije v njih. Kozak je v svojih «Dialogih» složit, zavzet in neposreden.

«Igor Torkar je pravzaprav for- malno najbolj ploden slovenski dramatik, ves obrujen v problem psihanalitičnih skrbi. Njegovi ju- naki so žrtve psihičnih travm, oseb- nih odgovornosti krivde in jih kot take secira s psihanalitično me- todo.

«Saša Vuga je prišel v ta izbor kot predstavnik dramske satire. Njegov «Bernardek» je poskus tar- se in z njo satirčno vzmiriti provincialno chlochemertovstvo. Ta satira je zelo bolela, neobčutna, nenaročna, je satira, ki se z do- ločenih pozicij lotena problema, hoče z njim obravnati in je kot taka zanemarljiva v slovenski drama- tični edinstvena.

«Da nekoliko menjava razgo- vor. To bo tvoja tretja in zadnja režija v letošnji sezoni v našem gledališču. Doletela te je čast, da si bil prvi režiser v Kulturnem domu in neprijetnost, da si se moral prvi spoprijeti s problemi novega odra in njegovimi tehni- čnimi posebnostmi. Bi lahko v tej zvezi kaj pripomnil? — Marsikaj, in ko si se sestaviš vprašanje tehničnih posebnosti no- vega odra, bi moral pač reči, da smo gledali tega leta v neki preiz- kusni fazi. Kot veš, je bilo vse grajeno v naglici in v tehničnem

JOŽE KOREN

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje na 10. strani)

NOVA ZELANDIJA POTREBUJE 20.000 NEVEST

- Kljub zelo visokemu življenjskemu standardu mladi Novozelanci ne morejo prav lahko dobiti žene - S 65. letom prejema vsak Novozelanec pokojnino
- Angleški naseljenci so z ukano in s silo odvzeli Maorom njih zemljo
- Število Maorov se nenehno večja - Nova Zelandija živi pravzaprav od trave

Okoli dvajset tisoč mladih Novozelancev si ne more u-stvariti svoje družine, čeprav si to želi. Vsi ti mladenčci pa niso prisiljeni v samstvo morda zaradi tega, ker bi bili kako telesno ali duševno prizadeti. Ne! Le na Novi Zelandiji ni dovolj žensk. Kljub svojem visokemu življenjskemu stan-dardu, kljub lepim mestom, bo-leha Nova Zelandija za boleznijo, ki je značilna za mlade-piirski presežek moškega pre-bivalstva.

In da bi na kak način to svo-je »srčno stisko« potesili, so se obrnili Novozelanci do dek-let v raznih evropskih de-želah in jih vabijo na svoj otok, kjer jim obetajo lepo življenje.

Vendar pa vse kaže, da va-ba ženitve željnih novozelan-skih mladenčev ni dovolj pri-vačna, kajti le malo je deklet, ki so se odzvale. To pa tudi ni tako težko razumeti, ker so bili doseclanji pozivi z No-ve Zelandije preslišani. Koliko

je deklet, ki bi bile priprav-ljene odpraviti se tako nego-tovi in nedoločeni usodi na-sproti! Drugače bi bilo, če bi vabili posamezni mladenčci, ki bi se mogli predstaviti bolj določeno in stvarno.

Ali pa, ko bi skušali Novoze-lanci zvalbiti v svojo deželo mlade ženske tako, da bi jim ponudili zaposlitev v raznih po-klicih. V takem primeru bi naj-brž bil odziv precejšen in bi brez dvoma potem mogli tudi samski Novozelanci priti na svoj račun. Saj bi potem ime-li oboji dovolj priložnosti za medsebojno spoznavanje in zblizanje.

Otočje Nova Zelandija se šir-ri 1.500 km daleč v Tihem oceanu. Sestavljata ga pravzaprav dva velika otoka. Severni in Južni, ki ju loči Cookov preliv. V skupnem obsevu sta ta dva otoka močno podobna Italiji, le da je tu »skorenji« obrnjen narobe in je v sredini preklan. Tretji, najjužnejši o-tok, Stewart, je mnogo manj-

ši. Poleg teh pa je še kopica manjših in deloma nenasele-nih otočkov, kot so otočki Ker-madec, Chattam, Bounty, Campbell, Auckland.

Nova Zelandija je sicer več-ja kot je Anglija, Škotska in Irska skupaj, vendar pa je ze-lo redko naseljena, saj pride na vsak kvadratni kilometer komaj 9 ljudi, medtem ko jih ima Anglija 217, Italija 168, a Jugoslavija 72 na kilometer. Značilno za to državo je tudi Maore v razne dejavnosti. Maori so kot drugi Novoze-lanci modernizirali svoje kmetijstvo, posvetili pa so se tudi trgovini in celo intelek-tualnim poklicem.

Pokrajina na Novi Zelandi-ji je sama prerija in pašniki. Trava in gozd, do koder seže oko. Podnebje je milo in vlaž-no. Zato trava posebno bujno rase. Vse leto. In od te trave pravzaprav Nova Zelandija ži-vi. Kajti skoro vso zemljo iz-koriščajo za rejo goveda in ovc. In to se odraža tudi v ce-lotnem gospodarstvu. 95 odstotkov novozelandskega izvo-za obsega mlečne izdelke, me-so ni volno.

Stevaline črede ovc in goveje živine se pasejo po obsežnih

rom so priznali nekaj politič-nih pravic: volilno pravico, 2 zastopnika v novozelandskem zgornjem domu in 4 poslance v spodnji zbornici.

Kljub temu pa so ostali Maori ljudstvo brez zemlje. A njih število se je od prejšnjih 100 tisoč skrčilo na kakih 40 tisoč. Sedaj pa se njih število pola-goma večja, in jih je že okoli 160 tisoč. Odkar je namreč Nova Zelandija postala leta 1907 britanski dominion, je novi režim uspešno vključil Maore v razne dejavnosti. Maori so kot drugi Novoze-lanci modernizirali svoje kmetijstvo, posvetili pa so se tudi trgovini in celo intelek-tualnim poklicem.

Pokrajina na Novi Zelandi-ji je sama prerija in pašniki. Trava in gozd, do koder seže oko. Podnebje je milo in vlaž-no. Zato trava posebno bujno rase. Vse leto. In od te trave pravzaprav Nova Zelandija ži-vi. Kajti skoro vso zemljo iz-koriščajo za rejo goveda in ovc. In to se odraža tudi v ce-lotnem gospodarstvu. 95 odstotkov novozelandskega izvo-za obsega mlečne izdelke, me-so ni volno.

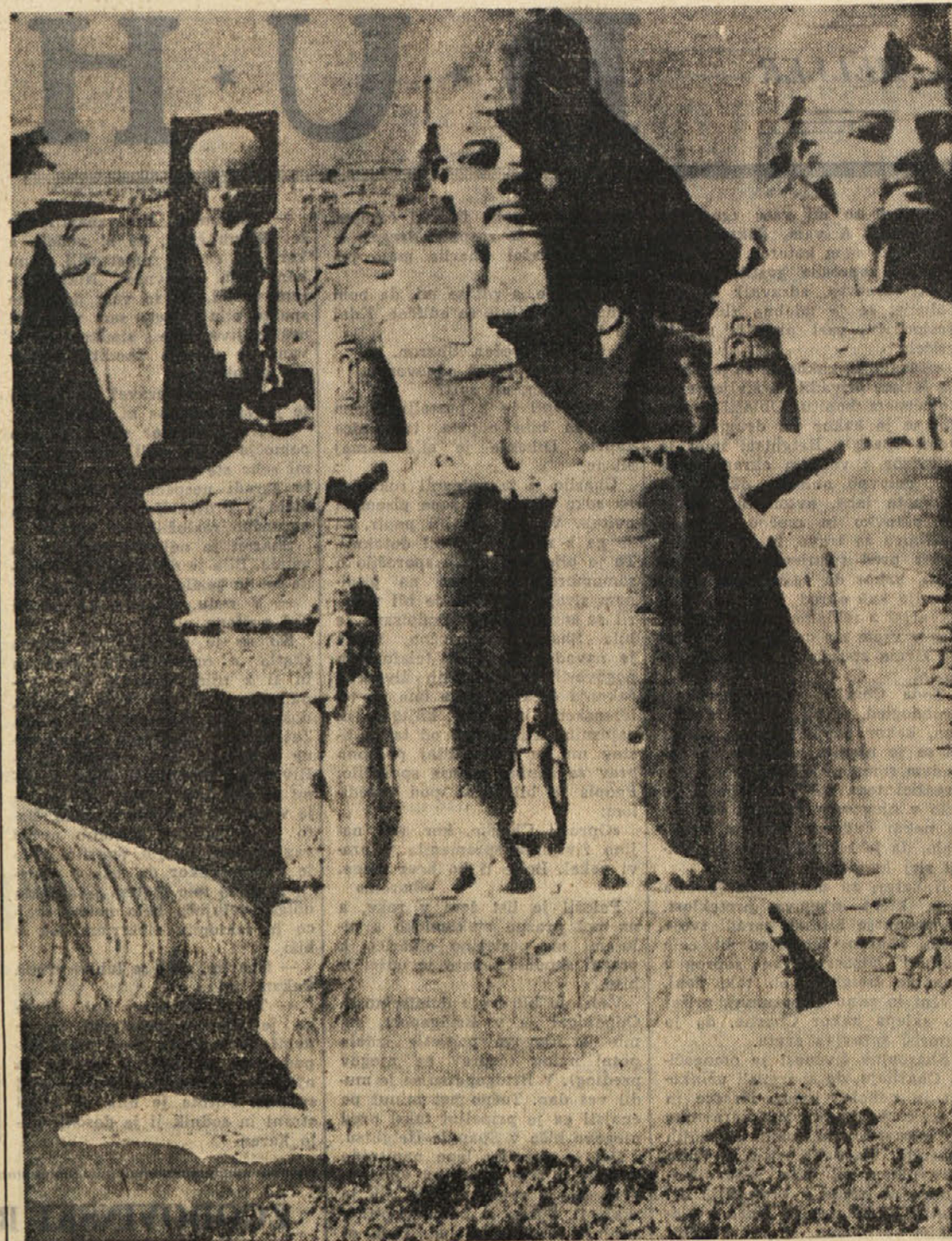
Stevaline črede ovc in goveje živine se pasejo po obsežnih

pašnikih in so vedno na pro-stem. Zanje sploh ne potre-bujejo hlevov. Dandanes se pa-se na novozelandskih pašnikih 36 milijonov ovc. Od njih so na Novi Zelandiji pridobili sa-mo lani 255 milijonov kilogra-mov volne.

Lastniki vseh teh ogromnih čred opravljajo delo pri njih največ sami s svojimi družina-mi. In tako tudi obdelujejo svoje majhne farme. Saj bi ta-ko ne mogli dobiti delavcev. V kolikor pa bi jih le kje na-šli, bi jih morali drago plačati. To pa se ne izplača. No, s so-bodnimi kmetijskimi stroji pa novozelandski farmarji že laže pogrešajo tuje delovne roke.

Spričo takih razmer, ni prav nič čudno, če se mladi Novo-zelanci želijo čimprej poro-čiti in si ustanoviti družino. In v tem je največja težava, ker žensk ni dovolj. Treba bi jih bilo evuoziti. Pri tem pa so si navzkriž veljavni zakoni, ki ne dovoljujejo od povsod vseljevanja na Novo Zelandijo, in potrebe samskih Novoze-lancev, ki bi si radi osnovali družino. Kako bodo to zade-vo razrešili pa bomo morda še zvedeli.

S. A.

Ta Ramzesov kip in druge bodo razrezali, da jih lahko potem prenesejo drugam.

KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14							15					
16							17	18		19		
20							21			22		23
24							25			26		
27							28			29		30
31							32			33		34
35							36			37		38
39							40			41		42
43							44			45		46
47							48			49		

VODORAVNO: 1. poljski pridelek, 8. zvezdni utrinek, 14. ste-klena cev za destilacijo, 15. ci-tateljce, 16. družina znamenitih izdelovalcev gosli iz Cremona, 17. avtomobilska oznaka Danske, 19. ime slovenskega pisatelja Ingolci-ča, 20. srbsko piščko ime, 21. veda, znanost, 23. nenabruseni, 24. številka, 25. slaščiča iz mandljev, beljakovin in sladkorja, 27. avto-mobilska oznaka Cetineja, 28. mlečni izdelek, 29. veletok v A-friki, 30. začetnici slovenskega pesnika («Njega ni»), 32. oficir-ski čin, 35. močna svetloba, 31. 36. reka, ki teče skozi Shakespe-pnarovo rojstno mesto Stratford, 38. drevesce, ki raste v živih me-jah, 39. del noge, 49. plakat, 42. začetnici po vojni umrlega hr-vatskega književnika («Intima»), 43. francoski fizik (Denis, 1647-1712), 44. edini sin, 46. reka v Severni Ameriki, ki pada z zna-menitim slapom, 48. kubanski premier, 49. časopisni oglas.

ro v SZ vzhodno od Volgogra-da, 12. naspj, 13. italijanski ba-ročni slikar (Guido), 18. znan sovjetski atlet, tekač (Vladimir), 21. nacija, 22. zdravilo proti ma-lariji, 25. čas brez vojne, 26. bar-va igralnih kart, 28. zlogotovren glas, 30. vrsta poučnega pesni-šiva, 31. drag kamen rdeče bar-ve, 32. popisovanje, 33. drobna žival, 34. italijanski politik (Pie-tro), 35. zmikav, spreten tat, 36. ime bivšega britanskega premie-ra Homea, 37. znanost, 39. ame-riški pisatelj, ki je opisoval živ-ljenje ameriškega Juga (Thomas Nelson), 41. vzročni veznik, 43. ozek kos usnja, 45. kemični znak za kobalt, 47. veznik.

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. atlant, 7. tkal-ka, 13. Kremelj, 15. srenjan, 16. Conan, 17. oktani, 19. ro, 20. Epir, 21. turist, 22. Tin, 23. Nin, 24. obleka, 25. Ares, 26. TK, 27. ki, 28. Ema, 29. Istra, 30. april, 33. slabina, 35. rival, 37. Avari, 38. Salinas, 40. aneks, 42. kupon, 43. tla, 45 e.c., 46. pa, 48. okov, 49. prizreč, 51. ton, 52. bar, 53. kri-vec, 54. karo, 55. A(da) N(egri), 56. alinea, 57. vinar, 58. ljubica, 60. Leonida, 62. terasa, 63. slanik.
NAVPIČNO: 50. E(rskine) C (aldwell).

ZARADI UMETNEGA JEZERA V ZGORNJEM EGIPTU

Zaradi jezusa pri Asuanu, ki bo zadrževal veliko umetno jezero v Zgornjem Egiptu, bi morala znana tempelja in Abu Simbelu, posvečena Ramzesu II. in njegovi ženi Nefertari, izginiti, ker bi ju požrla vo-da. Toda s pomočjo ustanove OZN UNESCO bosta tempelja rešena, ker ju bodo dvignili nad rob umetnega jezera. De-la za ohranitev templjev bo-do stala 36 milijonov dolarjev in pri njih so zaposleni egip-tovski, italijanski, nemški, švedski in francoski inženirji, tehniki in arheologi. Ta dela se bodo dokončala do l. 1970. Začela so se za božič leta 1963 in poleg naštetih domačinov, je udeleženo pri njih tudi ka-

Obširna dela za ohranitev templjev Ramzesa II. in njegove žene Nefertari

kih sto evropskih strokovnja-kov. Seveda so nastala pri njih razna zelo zapletena in težka vprašanja.

Sicer pa sta bila ogromna tempelja svoj čas že prekrita s peskom več stoletij. Ponov-no sta jih odkrila švicarski zgodovinar Burckhardt in Ita-lijan Belzoni. Pri tem so bili štirje ogromni kipi pokriti do-oci. Kasneje se je pesek use-del, tako da so se videli iz-njega tudi roke in kipi, ki predstavljajo hčerke in naj-bolj ljubljeno faraonovo ženo.

Faraonovi inženirji se iz-brali ta kraj, oziroma to goro za graditev templjev in ki-pov. To so storili na navide-zeno preprost način, saj so izkopali dvorano, oziroma izklesali stebre kar v hribu. Pri tem so se prej domenili z astronomi, tako da je son-ce na jubilejni dan 20. okto-bra sijalo tako, da so njego-vi šarki oplazili kipi Ramze-sa, ki je bil izklesan v zad-nji sobi, poleg kipa Aman Ra-ja in Raja Horaktija. Ker bo-do sedaj postavili ponovno tempelj nekaj kilometrov bolj na severu, bodo morali po-novno upoštevati lego sonca, da se ohrani tradicija. Pri tem je zanimivo, da so stene naj-bolj notranjih sob v templjih dekorirane s podobami iz e-gipčanskega verskega življe-nja. Medtem pa so v prvih dvoranah stene polne podob o vojnih dogodkih, ki kažejo, da se je «junška» kariera fa-

raona zaključila s tem, da so ga proglasili za boga. V zgo-dovini likovnih umetnosti so te stene izmed najlepših, kar jih je videlo človeško oko. Na eni izmed sten je upodobljen Ramzes, ki tepta nekoga Hit-ta in mu ne pusti, da bi se dvignil, hkrati pa se brani pred nekim drugim Hititom, ki je prihitel pademu na po-moč. Druga podoba kaže Ram-zesa, ki je ravno napel lok, in je zelo živa. To je bil naj-bolj napet trenutek v bitki pri Kadešu, v prvem Ramzesovem pohodu v Azijo, katerih je bi-lo kar petnajst. Ta bitka je bila odločilna in bi jo bil fa-raon skoraj izgubil. O njej je napisal kar sam pesem, ki jo opisuje. V pesmi obojga tu-di vojake, ki so ga pustili na cedilu. Toda pri tem ne sme-mo pozabiti, da je šlo za na-jemnike, imenovane Sardane, o katerih se je celo menilo, da so prišli s Sardinije.

Ze iz tega se vidi, kako ve-like zgodovinske važnosti je ohranitev templjev in kipov, ki nam živo ponazarjajo živ-ljenje pred več tisoč leti.

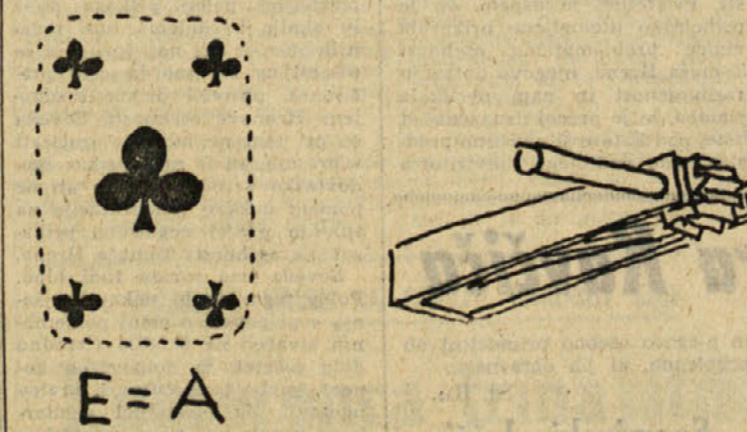
Seveda terja napredek tudi žrtve in Egipt se ni mogel u-staviti zaradi teh templjev, saj bo jezero, ki bo zbiralo Ni-love vode, ogromnega pomena za egiptovsko gospodarstvo; bodisi za kmetijstvo bodisi za elektrifikacijo dežele. Kot je znano gradijo jez pri Asuanu sovjetski inženirji in še vsi se spominjajo svečanosti, ko je Hruščov obiskal Egipt. Če ne bi se bila našla takšna tehnič-na rešitev, bi seveda to pome-nilo konec teh spomenikov iz starega veka. No, tako jih bodo rešili, čeprav bosta po-stavljena izven sedanjega oko-lja. Tempelja so sedaj zaščiteni z nekakim «kasonom», ki brani vodi jezera, da bi jih izpod-jedla, saj njega gladina stal-no narašča.

Pri reševanju templjev u-porabljajo posebno tehniko, saj oblagajo njih stene s pla-stičnim materialom ter jih po-krivajo s peskom. Kasneje bo-do te spomenike preteklosti razrezali na ogromne kose, ki bodo tehtali po 30 ton vsak, pri čemer bodo sproti odstra-njevali peščeno oblogo. Podob-

no tehniko so pravzaprav že uporabljali Egipčani v starem veku. Zatem bodo prenesli te ogromne kose na nov kraj ter jih bodo montirali, tako da se tempelja ohrani.

Ramzes, sin Setija, se je ho-tel s templji ovekovečiti. Po-stavil jih je na skrajne južne meje svojega cesarstva, tako da bi ga njegovi podložniki obževali. Pri tem je treba u-gotoviti, da so zlasti zunanji pasovi tik nad temelji zelo za-nimivi spričo njihovih okras-kov. Kažejo namreč azijske jetnike, ki imajo vrvate in roke zvezane z vrvico iz loto-sa. Med njimi so tudi črnci, kar se vidi iz njihovih nabrk-kljih ustnic in potlačenih no-sov. Ti imajo tudi zvezana ko-lena z vezmi iz papirasa. Lo-tos in papirasa sta namreč simbola Zgornjega in Spod-njega Egipta. Zanimivo je tu-di, da so kipi drugih bogov majhni v primeru z Ramzeso-vim. Ravno te kipe so sedaj prve odstranili. Kot vidimo, so ta dela zelo važna, saj nam bodo ohranila važna pričeva-nje iz preteklosti.

REBUS

Rešitev iz prejšnje številke. TRISTAN IN ISOLDA

Bratovščina kaplana Flinta

HOROSKOP

Veljaven od 10. do 16. januarja

OVEN (od 21.3. do 20. 4.) Teden bo zelo zanimiv in razgiban. Obiskovali boste ljudi, s katerimi niste še imeli mnogo stikov. Pridobili si boste v njihovem krogu obilo simpatij. Z ljubljeno osebo boste mnogo razpravljali. Na delu ne boste preveč oblastni.

LEV (od 23.7. do 22. 8.) V ta utujenih odnosih utegne nastati nesporazum zaradi neskladja v značaju. Pazite se pred vmešavanjem določenih ljudi v vaše čisto zasebne zadeve. Odnosi s starimi in novimi prijatelji bodo ugodni in tudi zabavni vam ne bo primanjkovalo.

STRELEC (od 22.11. do 21. 12.) Čas je zelo ugoden za važne in dokončne sklepe v čustvenem življenju. Naj vas ne preveč motijo razni občirji do doma in do obveznosti, ki ste jih že sprejeli prej. Na delu ali v poslovnem življenju se vam obetajo uspehi.

BIK (od 21.4. do 20. 5.) Srčno življenje bo zelo razgibano. Morda boste spoznali nove ljudi, tako da bo lahko vaša domišljija močno delovala. V družbi boljših ljudi boste zelo prevladni. S prijatelji utegnajo nastati nesporazumi. Ne imajte preveč skrbnosti z denarjem.

DEVICA (od 23.8. do 22. 9.) Med zaljubljenici bo prišlo do nekaj manjših nesporazumov in preprič, ki pa ne bodo imeli hudih posledic. Nekateri bodo končno srečali ljubljeno osebo. Ne opravljajte svojih prijateljev, pri katerih ste bili pred kratkim v gosteh.

KOZOROČEV (od 22. 12. do 20. 1.) Vaši čustveni odnosi bodo zelo zanimivi. Obstaja možnost kratkih potovanj in izletov v prijetni družbi. Zaročenci naj pazijo, da ne bodo preveč ljubosumni. V družabnem življenju boste imeli spričo svoje očarovitosti zelo lepe uspehe.

DVOJČKA (od 21.5. do 20. 6.) Pazite, da ne boste povzročali sporov z ljubljeno osebo. Nova poznanstva prinašajo vedno tudi nova ljubosumnost in nezavnanje. V družbi skušajte čimprej rešiti nekatera sporna vprašanja. Fovabite na dom prijatelje za kako zabavo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 30. 10.) Vedno boste imeli poleg sebe kako osebo, ki vas bo razumela in se navduševala nad vašimi nadrti. V družini bodo nastali spori in poslušajte nasvete prijateljev, ki vam bodo mnogo koristili. Tudi na delu lahko rešite neka vprašanja.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Čakajo vas čustveno razgibana srečanja; pazite, da ne bo to neugodno vplivalo na stalno ljubezen. Sprejeti boste morali na neko potovanje ali krajsi izlet. Čas je ugoden za sklepanje kupčij ali za važne nakupe.

RAK (od 21.6. do 22. 7.) Preživeli boste zelo srečen teden z ljubljeno osebo. Svoje sio po novem boste zadovoljili v ce-loti. V novem okolju boste lahko srečali zelo zanimive ljudi. Pospešite uredničevanje raznih svojih pobud. Prejeli boste u-godno pismo.

SKORPION (od 24. 10. do 21. 11.) Ta teden boste zelo ne-zaupljivi celo do o-seb, ki jih imate ra-di. Vsaka opazka vas bo razburila in bo neugodno vplivala na vsakdanjo odnose. Izkoristite ta čas za rešitev vprašanj, ki so povezana z do-mom.

RIBI (od 30.2. do 29. 3.) Čutili boste potrebo, da se u-maknete iz vrvež z ljubljeno osebo. Z njjo boste preživeli res krasne urice. Tudi vaši so-rodniki bodo zelo prijazni z va-mi in vam povedajo vsem na roko. Ne posojajte denarja in ne zapravljajte ga.

Klub «Simon Gregorčič» v Gorici uspešno izpolnjuje svojo nalogo

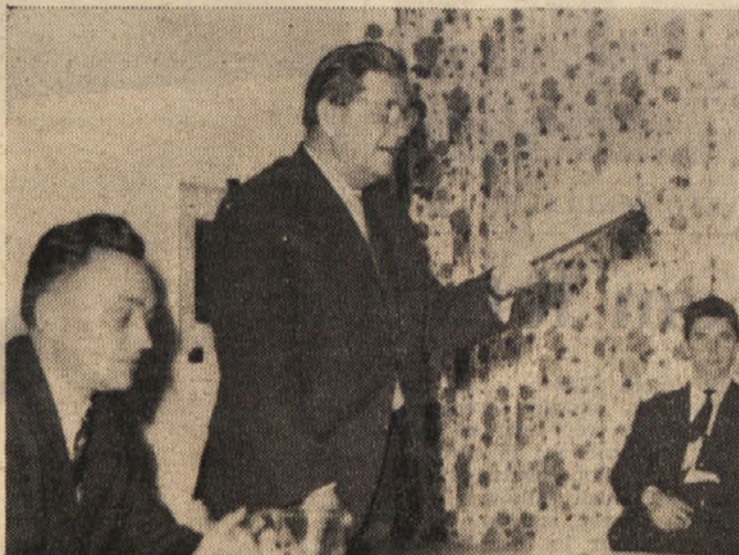
Letošnja formula — dati občinstvu izmenoma kvalitetne in poljudne kulturne večere —, ki si jo je zadal klub «Simon Gregorčič» v Gorici, se je po prvih sedmih prireditvah, ki so bile v novembru in v decembru preteklega leta v zelo dostojno prenovljeni dvoranci na Verdivem korzu, v celoti obnesla. Sedem predavanj, ki jih je vezala ena sama nit — naša domača zemlja in njena kultura, je privabilo nad vsa pričakovanja lepo število publike.

Z razliko od prejšnjih let se ljudje danes zelo dobro počutijo v popolnoma prenovljeni dvoranci, ki jo je klub uredil s pomočjo Slovenske prosvetne zveze. V istih prostorih so se sicer vršile v tej sezoni še druge prireditve, kot sta bili produkcija glasbene šole in predavanje dr. Avčina v okviru Slovenskega planinskega društva. Glavno torišče dela pa je bilo na kulturnih večerih ob sredah. Ko sem pred nek j meseci sprejel vodstvo kluba «Simon Gregorčič», sem si zapisal pot, po kateri je treba nuditi goriškemu občinstvu čim več. Gorica je z razliko Trsta bolj odrezana od kulturnega dogajanja v domovini, ker nima gledališča, ker se tu prodaja malo slovenskih knjig, ker je zelo malo takih, ki prebirajo osrednje slovenske kulturne revije, ker so kulturni stiki manjši kot oni med Trstom in Ljubljano.

Po mojem mnenju bi bilo treba nuditi Goričanom na eni strani vrsto predavanj o domači zgodovini, o politični ali kulturni zgodovini naše Goriške, ki je imela v preteklosti tako bogato žetev. Na drugi strani pa bi bilo treba najti stik z ljubljansko kulturo, ki naj bi posredovala odmaknjeni Gorici vse tisto, kar se dandanes dogaja v slovenskem kulturnem središču.

V prvi fazi letošnje sezone, v novembru in decembru, je ta načrt bil uresničen in veliko število poslušalcev (613 oseb na sedmih večerih) je potrdilo pravilnost take linije.

Začeli smo 11. novembra 1964. leta. Na sporedu je bilo predavanje z diapozitivi o lepota

Prvak ljubljanske Drame Stane Sever recitira na Gregorčičevi proslavi v Gorici. Poleg njega sedi predavatelj prof. Alojz Rebula

Gorenjske, ki so ga predvajali turistični funkcionarji iz Begunj. Vzporedno s tem je bila otvorena razstava goriškega slikarja Demetrija Ceja, ob koncu večera pa je bila prirejena zakuska. Praktično sta bili tu dve prireditvi v enem samem večeru. Prisotnih je bilo 130 ljudi, od najbolj preprostih do intelektualcev, ne glede na morebitne ideološke razlike.

Naslednji večer 18. novembra je bil posvečen goriškemu pesniku Simonu Gregorčiču ob 120-letnici rojstva. Udeležba je bila še večja kot na prvem večeru. O Gregorčiču je zelo lepo, dejal bi na nov način za goriško publiko, predaval pisatelj Alojz Rebula iz Trsta, vmes pa je recitiral nekaj pesmi prvaka ljubljanske Drame Stane Sever. Ob koncu je nastopil še pevski zbor «Kras» iz Dola-Poljan pod vodstvom pevovodkinje P. Komelove, da je bila prireditev še bolj popolna. Dvoranica je bila prenatrana, saj je bilo v njej nič manj kot 146 oseb.

O goriški politični zgodovini v zadnjih desetletjih pred prvo svetovno vojno in o enem izmed glavnih protagonistov te dobe, o politiku in založniku Andreju Gabriščku, čigar stoletnica roj-

stva je bila prav tiste dni, je 25. novembra predaval prof. Branko Marušič iz Ljubljane. 85 prisotnih je z zanimanjem sledilo predavateljskim izvajanjem o bogatosti slovenskega kulturnega, političnega in gospodarskega izživljenja v tisti dobi, ki je še vedno v živem spominu starejših ljudi.

Manj zanimanja pa je bilo za večer slovenske socialne lirike (49 poslušalcev), ki je bil 2. decembra in ki so ga pripravili dijaki novogoriške gimnazije, ki

so v zboru recitali pesmi naših najbolj znanih pesnikov.

Ponovno zanimanje tistega dela goriške publike, ki je precej navezana na Slovensko planinsko društvo, je vzudil tržaški kinoamatelj Aljoša Zerjal s predvajanjem šestih svojih kratkometražnih filmov, na tem predavanju je bilo prisotnih 80 ljudi.

Izven redne dejavnosti ob sredah, je bilo v petek 11. decembra predavanje ljubljanskega dramaturga dr. Bratka Krefta, ki je v zelo zanimivi obliki podal Prešernov življenjski lik in dobo, v kateri je živel. To je il praktično uvod v predstavo Kreftove drame «Po brezkončni poti», s katero je tržaško Slovensko gledališče pričelo svoje delovanje v novem Kulturnem domu. Temu predavanju so v glavnem (prisotnih je bilo 54 oseb) prisostvovali goriški intelektualci.

Za zaključek pa je nastopil domačin prof. Rado Bednarik, ki nas je 16. decembra popeljal v preteklost naše zemlje v sončna Brda, kjer so iz svojih gradov plemiči tujega rodu stoletaj tlačili slovenske kmete. Kljub zelo slabemu vremenu je bilo na tem predavanju prisotnih 59 oseb.

V kratkem, po primernih prazničnih počitnicah, bomo nadaljevali drugo serijo kulturnih večerov, ki morajo biti čim bolj pestri, da pritegnejo goriško publiko. Marko Waltritsch

Pobuda za oktete

Prosvetno društvo Slavko Skamperle pripravlja za bližnjo bodočnost revijo pevskih oktetov. Seveda teh oktetov danes še nimamo, vendar se organizatorji nadejajo, da bo ta revija spodbudila njihovo ustanovitev. Posebno prizadevnost za to pobudo kaže organizator Stanko Birs, katerega je poznamo kot iniciatorja festivala slovenskih popevk. On je tudi prvi dal pobudo za revijo oktetov in tudi navezal stike z različnimi pevci, pevovodji in prosvetnimi delavci. Revija ima v prvi vrsti namen spodbuditi ustanovitev oktetov posebno v tistih krajih, ki nimajo svojega pevskega zbora, ki pa bi lahko formirali take manjše ansamble. Predhodni razgovori so pokazali, da je za to iniciativo precej zanimanja. Nekateri bi že radi vedeli, kje naj se prijavi in kakšni bodo pogoji za revijo itd. Kaže, da bomo v doglednem času imeli priliko poslušati kar celo serijo oktetov, med katerimi bo celo nekaj ženskih oktetov. Društvo Skamperle, ki je osvojilo to Birsovo pobudo, pa zaenkrat šele pripravlja pravilnik za revijo, eventualno obvezno pesem in razne druge podrobnosti. V najkrajšem času lahko pričakujemo javni razpis.

Za Silvestrovo je društvo imelo na stadionu I. maj zelo uspešno prireditev. Odziv občinstva je bil zelo velik. Razvila se je zelo pristrčna in spontana zabava, tako, da člani skoro ne pomnijo tako prijetnega in domačega pričakovanja novega leta.

Na prosvetno društvo se je treba navezati

Podajati obračun opravljenega prosvetnega dela v tem času, ko so komaj minili novoletni prazniki, je vsekakor prerano. Splošno navada je, da se obračuni polagajo na koncu kulturno-prosvetne sezone, koj ob začetku poletja, ko delo v društvi preneha in se pričene počitnice.

Toda kratek vpogled nazaj in perspektivni vpogled vnaprej ne škodi neke sredi sezone, ko se prosvetno delo do neke mere zmanjša prav zaradi razposajenega, prazničnega vzdušja, ki zaneje pred koncem starega in v začetku novega leta.

Na teh stolpcih smo vsak mesec podali krajše poročilo o delovanju naših posameznih prosvetnih društev v mestu in v zgornji tržaški okolici. Skoraj pri vsakem takem članku smo beležili razne dosežke in spodbudne pobude prosvetnih delavcev, toda še pri vsakem društvu smo našli tudi pomankljivosti. Prosvetno življenje ponekod živahno, ponekod pa ne. Razlogov je za tako mrtvilo več, objektivnih in tudi ne, vsa dejavnost se ponekod osredotoči na pevski zbor, pri drugih prosvetnih društvih na predavanja, toda v več primerih delovanja sploh ni.

Iskati nove prijeme, nove pobude. Marsikje so se lotili tega posla, vendar uspeh ni bil vedno tak, kot so ga pričakovali prosvetni delavci. Se najbolj so uspevala predavanja, še posebno, če je predavatelj predavanje obogatil s scioptičnimi slikami. Toda predan je še vedno premalo. Člani že pridejo poslušati, med temi pa je več takih, ki pridejo samo tedaj v društvo in jih potem ni na spregled do naslednjega predavanja. Ne čutijo potrebe, da bi zahajali v društvo tudi tedaj, ko ni nič takega, kar bi vzbujalo njihovo zanimanje. Ostanjejo izven kroga društva, ker so premalo vezani nanj. Spet drugje se

prosvetno delovanje društva osredotoči samo na pevski zbor.

Vse lepo in prav, toda kje so vsa druga delovanja, ki bi morala cveteti in uspevati v skoraj vsakem društvu. Sport, knjižnica, strokovna predavanja, zabavi in kulturni večeri, filmski večeri, razstave knjig in podobno.

V več društvih sploh ni nobene delovanja, prav tam, kjer je slovenski življenjski ogrožen in obstajajo realne možnosti, da bi se prosveta lahko bujno razvila in vsespšno uspevala. Marsikdaj se iz malega tudi veliko naredi. Proslava slovenskega pesnika ali pisatelja ni tako zahtevna, da se je treba z močmi, ki so v kraju na razpolago, dolgo in težko mučiti. Se vsak slovenski dijak bo znal predvajati pesem ali prebrati odlomek iz katerega literarnega spisa. In že je pripravljen večer posvečen temu ali onemu pesniku. Zakaj tega ni? Zakaj se večkrat ukvarjamo z visokoletnimi načrti dramskih skupin in množičnih zborov, ko bi z malenkostnimi sredstvi lahko priredili tak pristrčen, domač večer, ki bi privabil veliko množico poslušalcev.

Samo malo dobre volje, samo malo truda in požrtvovalnosti ter manj brezbrzičnosti in mlahavosti.

Kar ni bilo doslej storjenega, se da še vedno nadoknaditi. Razen redkih društev, se vsa ostala prereditveno oglašajo in javljajo svoje lastne prireditve, pri katerih bi društveni člani sodelovali ne samo kot poslušalci, temveč kot izvajalci.

To je le primer, saj smo prebrani, da prosvetni delavci v društvih dobro vedo, kakšni prijemi bi bili najbolj primerni, da bodo naša slovenska prosvetna društva zaživela, da bodo uspešno delovala ter da bodo slovenski ljudje našli prav v društvu svoj drugi dom. Vsak najmanjši

prijem je treba izkoristiti, le da ne bo prosvetna društvo obstajalo samo na papirju.

Lojze Abram

Nekaj misli ob novem letu

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljajo naloge, ki so za njih res dosegljive. Vodila naj bi jih misel, malo in dobro in stalno.

V marsikaterem kraju našega podeželja imamo društvo, ki obstaja skoro le iz odbornikov. Poleg tega pa celo razpolaga z manjšo dvorano. V drugih krajih pa imamo morda organizirano in delavno dramsko skupino ali pevski zbor, ki pa nima primerne prostora za prireditev. Res ne bi bilo posebnih težav s tem, če bi odbor, ki nima organiziranega članstva, povabil v svoje razpoložljivo dvorano amatersko skupino iz sosednje ali tudi daljne vasi! Saj razdalje danes niso več taka ovira kot nekoč! In končno — ali ne bi lahko društva sestavljala programe, pri katerih sodelujejo skupine različnih društev? Še posebno bi prišel ta način v poštev, če bi hoteli izkoristiti možnosti, ki nam jih danes nudi Kulturni dom v Trstu. Kajti za prireditve v takem avditoriju bomo že morali vzeti nekoliko strožja merila. Kar je lahko dobro ali vsaj zadovoljivo v domačem kraju, kjer smo si vsi nekako v svaštvo, ne more še biti dobro pred široko javnostjo. Naj bi v novem letu zidovi Kulturnega doma konstruktivno vplivali tudi na temeljitost in resnost dela pri naših amaterskih društvih!

Zakaj smo odpovedali uporabo dvorane v Pevmi

Iz Pevme smo prejeli naslednji dopis:

«...v društvu je zmanjkalo vodstvo, zato ni bilo možno intenzivnejše delovanje. Nato je višja ustanova odtegnila vsako podporo, na kar je sploh vse zamrlo. Skromna dvoranica je zaprta in mladinci so brez strehe, prepriščeni cesti in mestnim kinematografskim predstavam.

In vendar ne želimo drugega, kakor da bi mladina imela svoj prostorček, da bi gojila zdravo telovadbo, se udeleževala v lepih umetnostih, slišala lepo domačo besedo ter ne pozabljala pridobitev tako ogromnih žrtev za svobodo in uporabo slovenske besede.

Naše uredništvo je pismo poslalo Slovenski prosvetni zvezi s prošnjo naj pove svoje pripombe. Poslala nam je naslednji odgovor:

«Prosvetno društvo «Naš prapor» iz Pevme z Oslavja in St. Mavra je bilo pred leti med najaktivnejšimi prosvetnimi društvi na Goriškem, če ne morda celo v vsem zamejstvu. Imelo je svoje redne občne zbornice, volitve odbornikov itd. Slovenska prosvetna zveza je vzela v najem dvoranico v vasi, ki jo je z iz-

datnimi stroški uredila, vendar pri oblasteh ni nikoli uspela doseči njene kolondacije, ker ne ustreza niti najosnovnejšim zakonskim predpisom za tovrstne javne prostore. Navzlic vsemu je bilo v njej precej dejavnosti. Prirejale so se igre, koncerti, zabavne prireditve in tudi za šport je bilo dovolj prostora.

Kakor pa se rado dogodi, se je krivulja dejavnosti zaradi cele vrste razlogov prelomila: začelo se je obdobje pasivnosti, ki traja že več let. Neuspešni so bili vsi poskusi, da bi se društveno delovanje obnovilo. Ker pa je predstavljalo plačevanje prostorov v Pevmi, ki jih imamo, kakor vse prosvetne sedeže na Goriškem, v najemu, hudo breme, smo bili prisiljeni najemnino odpovedati, da bi bili kos ostalim izdatkom, ki se ne prestopajo več. Propinjamo, da bi poskušali dobiti sredstva za plačevanje najemnine, če bi dvoranica služila svojemu namenu, negospodarsko pa bi bilo trošiti zanj denar, če je nihče ne uporablja.

Upamo, da smo odgovorili na zgornje pismo vašega čitatelja iz Pevme, o katerem sodimo, da izraža dejansko stanje v vasi.

Slovenska prosvetna zveza

Barkovljani pripravljajo festival otroških popevk

Med prosvetnimi društvi na Tržaškem je zdaj verjetno najbolj delovno prosvetno društvo Barkovlje, ki z različnimi pobudami išče nove poti za uspešno prosvetno delovanje. Tako je ob koncu lanskega leta razpisalo natečaj za prvi festival otroških popevk, ki naj bi bil spomladi v Kulturnem domu. Spored seveda ni še sestavljen, verjetno pa bodo poleg izvornih popevk, ki jih bo društvo dobilo na podlagi omenjenega natečaja, vključili v program festivala tudi najbolj primerne otroške pesmice, ki so našim otrokom že bolj ali manj znane in ki bi bile primerne za festival. Zdi se nam, da bi festival tako lepše uspel tudi zaradi tega, ker bi odbor, oziroma ocenjevalna komisija, imel večjo možnost izbire.

Rok za predložitev skladb in besedil zapade 25. t. m. Zato priporočamo avtorjem, naj ne zamudijo roka, da ne bodo prireditelji v težavah pri pripravi na ta prvi festival, ki so se pravzaprav že začele. Pred nekaj dnevi sta bili že dve avdiciji otrok, ki so se prijavili za nastop. Do sedaj se je prijavilo že dvajset otrok iz Barkovelj, iz mesta in predmestja, druge prijave pa še prihajajo. Ze pri dosedanjih avdicijah so ugotovili, da so nekateri otroci muzikalno zelo nadarjeni.

Zaradi priprav otroškega festivala ne bo moglo društvo letos prirediti festivala slovenske popevke, pač pa bodo verjetno

izbrali najboljše popevke iz prvih dveh festivalov, ki so navdušile občinstvo, in bodo priredili koncert v Kulturnem domu. Naslednji festival slovenske popevke naj bi bil prihodnje leto in naj bi se nato priredil vsake dve leti.

Delovanje prosvetnega društva pa se ne omejuje samo na priprave otroškega festivala. Društveni odbor, ki se sestaja redno vsak torek, je namreč sklenil, da bo vsak mesec priredil v društvenih prostorih po eno zanimivo predavanje o kulturnih in sodobnih problemih. Prvo tako predavanje je bilo 18. decembra, in sicer «Večer Pahorjeve knjige». Naš pisatelj Boris Pahor, ki je stalni sodelavec barkovljanskega prosvetnega društva, je najprej obrazložil, kako je dobil navdih za knjigo «Parnik trobi nji», ki je izšla nekaj tednov prej. V tem zadnjem Pahorjevemu delu je zgodovinski prerez dobe pod fašistično okupacijo v naših krajih in Pahor je prebral nekatere najbolj značilne odstavke. Po predavanju se je Boris Pahor, ki prav dobro pozna Barkovljane in barkovljansko obalo, razgovarjal s številnimi domačini, ki so se udeležili večera in z velikim zanimanjem sledili pisateljevemu izvajanju. Nato je Pahor podpisoval knjige, ki so jih Barkovljani kupili tisti večer v društvu ali že prej v knjigarni. Na večeru samem so prodali štirinajst knjig. Barkovljani so Pahorja povabili,

naj se še vrne v njihovo sredo, da se bodo pogovorili tudi o drugih vprašanih in zadevah, ki se tičejo našega kulturnega življenja.

Prihodnje predavanje bo še v tem mesecu in bo pravočasno napovedano.

Ob koncu meseca, zelo verjetno v soboto 30. januarja, pa je na razporedu družabni večer s pokušnjo in nagrajevanjem domačega vina. Pobuda za ta večer, ki bo prav gotovo privabil člane društva in številne prijatelje ter znanke, je prišla od nekaterih članov društva in vodstvo je to zamisel pozdravilo ter se je že lotilo priprav, da bo večer najlepše uspel.

Domači vinogradniki bodo brezplačno prispevali vsak svoj delež, izkupiček pa bo šel v korist društva. Vina bo najprej ocenila strokovna komisija, nato pa jih bodo lahko pokušali in ocenjevali gostje, za katere bo društvo pripravilo okusen prigrizek, ki ga bodo lahko zalivali s pristno barkovljansko kapljico. Ta pobuda barkovljanskega prosvetnega društva je vse pohvale vredna in bodo zgledu Barkovljanov verjetno sledili tudi v drugih krajih, kakor npr. v Križu, na Proseku, v Lonjerju itd.

Za zaključek naj še omenimo, da se je oktet barkovljanskega društva že prijavil na tekmovanje oktetov, ki bo verjetno spomladi.

Albin Bubnič

Lepa Gregorčičeva proslava v društvu Prosek - Kontovel

Večkrat smo že pisali o prireditvah v počastitev velikega slovenskega pesnika Simona Gregorčiča ob 120-letnici njegovega rojstva, ki so jih priredila razna prosvetna društva na Goriškem in na Tržaškem. Kakšna prireditve je šla bolj neopazno mimo nas ali pa je bila tako podobna drugim, da smo o njej malo poročali. Toda kljub temu je treba dati vse priznanje tistim, ki so se potrudili, da bi po svojih močeh počastili takega ljudskega pesnika, kot je goriški slavček.

Se prav posebej pa moramo zabeležiti na tej naši prosvetni strani prireditve, katero so pri-

pravili člani prosvetnega društva «Prosek - Kontovel» v društveni dvorani na Proseku, in ki je bila res vredna, da ne gre v pozabo in mladincem, ki so jo pripravili in pri njej sodelovali, gre vsa zasluga za lep uspeh.

Proslava je bila 14. novembra pred velikim številom vaščanov, ki so z velikim zanimanjem sledili sporedu ter ob vsaki točki nagradili mlade nastopajoče z burnim ploskanjem.

Najprej se je pojavila na odru mlada članica prosvetnega društva Neva Kocman, ki je v slovenski narodni noši napovedala pester in bogat program. O Si-

monu Gregorčiču je spregovoril mladinec Aldo Colja, ki je obširno orisal in prikazal njegovo težko življenje in delo kot kmečkega sina, duhovnika, pesnika in človeka sploh. Med govorom so proseško-kontovelski mladinci recitirali razne pesmi. Boža Stoka je zelo dobro podala pesmi: «Kako sta se ljubila», «Oj zbogom ti planinski svet» in «Soči». «Naš narodni dom» in «Potujčeno zemljo» je recitala Zvonka Guštin, medtem ko je Aleksija Skrk podala pesmi «Šromaki», «Nazaj v planinski raj» in «V pepelnici noči».

Tudi mladinci niso zaostajali pri tej prireditvi. Bruno Rupel je recital «Domovina», Dario Starec pa «Na bregu» in «Veseli pastir». V zadnji točki te lepe kulturne prireditve v spomin Simona Gregorčiča so se skupaj vsi nastopajoči prav dobro recitali zborni pesem «Rabeljsko jezero».

Seveda je bilo na koncu še nekaj lepih slovenskih in dalmatinskih pesmi, ki sta jih zapeli v duetu Dezi in Majda Prašelj, Vladimir Vilhelm pa ju je spremljal s harmoniko.

Kot smo že omenili, je bilo občinstvo s to kulturno in posebno na koncu tudi zabavno prireditvijo zelo zadovoljno, z željo, da bi njihovi otroci in vaščani v kratkem še kaj novega prikazali.

Mario Magajna

Koledarček kulturnih obležit v januarju

1. 1881 — Začel izhajati «Ljubljanski zvon». — 4. 1797 — Začele izhajati «Ljubljanske Novice». — 9. 1856 — Rojen pesnik Anton Aškerc. — 16. 1888 — Umrli v Celovcu narodni buditelj A. Einspieler. 23. 1878 — Rojen slovenski pesnik Oton Zupančič. — 25. 1863 — Rojen pesnik in buditelj beneških Slovencev Ivan Trinko.

REVIJE

Literarne vaje

Tudi druga številka letošnjih Literarnih vaj je oblikovno razgibana in lepo opremljena. Na naslovni strani jo krasi linorez Marije Benedettijeve, med tekstom pa še linorezi Ivana Verča, Iva Petkovška in Roberta Stepančiča.

Zanimivo je, da so tudi to pot na splošno boljši pesniki kot pa pisci proze. Ne da bi bilo vse kleno zrnje, je pa vendar marsikaj lepega v verzih Igorja Tute, Sergeja Verča, Borisa Simonete, Sergeja Cancianija in Marije Benedetti.

Med proznimi prispevki je Sergij Premru lepo napisal svoj Dolg sprehod na Nanos. Alekseja Škerk se je potrudila za živahen opis 11. novembra na Proseku — Sveti Martin. Dekle, ki se skriva za psevdonom Asdan, pa skuša podati s svojega mladostnega zornega kota nekaj pogledov na življenje Miran Dolhar je napisal šaljiv spis, nekako satiro, Bilo je nekoč... (Urednik bi ga pa moral opozoriti ne neko netaktnost: v spisu, kjer je vse označeno z nepravimi imeni, bi ne smela biti imenovana socialistična stranka. Nekaj podobnega je zagrešil Striček Jaka v svojem še dovolj duhovitem pisanju Nebogljena srca.) Daljše in krajše prispevke v tej številki imajo še Boris Simoneta, Aleksander Rojc, Marija Brce, Klara Belilacqua, Stranj Pavel, Blasina Silvana in Nataša Sosič.

O knjigah, ki so izšle v Trstu in Gorici, poročata prof. Martin Jevnikar in Bregar, prof. Marija Kacin pa ocenjuje nov roman Borisa Pahorja Parnik trobi nji. Sergej Verč poroča o otvoritvi Kulturnega doma in o svojem razgovoru s pevcom Neilom Sedako. Nadaljuje se slovarček prepovedanih besed in zvez. (Mimogrede se to: med prispevki bi se dalo še kaj jezikovno izboljšati, nekatere nepravilnosti pa bi bilo treba kar popraviti!). Za rešitev križanke, objavljene na platnici, obljublja uredništvo izrebanu lepo slovensko knjigo.

Galeb

Tretja številka Galeba se z besedo, slikami in še celo z notami spominja decembrskih praznikov. Stana Vinšek je prispevala pesem Božična noč, ki jo je Klavdij Palčič ilustriral; objavljena je pesem pokojnega Karla Siroka Marija dete je rodila ter note že starejše božične pesmi Na polnoči grede komponista Riharja; končno je božiču posvečen še linorez openske dijakinje Sonje Grgič. V okvir praznikov spada še Silvestrova noč, ki ji je pesem s tem imenom posvetil M. Kunčič, primerno ilustracijo pa je spet napravil Palčič. Sicer pa se v številki nadaljuje povest Zore Rebulje v pragozdu z ilustracijami R. Hlavatyja; njegove so še nekatere ilustracije v tej številki. Sodelavec te številke je tudi Tone Selškar; napisal je Zračno ljudsko «zgodbo o dečku, ki je storil grdo dejanje», kot pravi. Po srbski ljudski pripovedki je Angelo Cerkevnik posnel zgodbo Mladenov šarec Miša.

V številki so še razne zanimivosti, ki privlačujejo majhne bralce. Praktično je prikazano, kako se napravi ptičja krmilnica. Samo Pahor piše, kako je bilo na obali od Trsta do Stivana pred 400 leti in objavlja tudi poseben preprost zemljevid iz tistih časov.

Kitajsko pripovedko Kako so stehali slona je ilustriral Božo Kos. H kratki uspavanki Zvečer, ki jo je napisal Vojan Arhar, pa je napravila sliko Ksenija Prunk. Fran Roš je prispeval še zgodbo Letalec Nejšček; Albin Rogelj, ki je bil tudi sam večkrat «letalec» — pa ne z velikimi uhlji, kot Nejšček, temveč s smučmi — pa je Nejščka naslikal, kako leti nad vasjo. Na platnici so še uganke ter imena učencev, ki so uganke rešili.

Lahko rečemo, da Galeba res ni treba šele priporočati, ker se res — priporoča sam. Razveseljivo je, da ga v marsikaterem razredu učenci skupaj z učiteljstvom prebirajo.

Mladika

Z 10. številko je Mladika zaključila svoj osmi letnik. Sodelavcem je treba priznati veliko volje in naporov, ki so jih imeli, da so uspeli toliko let revijo obdržati. Ker ni prav verjetno, da bo tudi v naprej delo kaj dosti lažje, zaslužijo za to delo pohvalo.

Tudi v zadnji številki letnika sodelujejo v glavnem isti sodelavci kot skozi vse leto. Poleg prispevkov, ki so vezani na letni čas in dogodke — svetovni in domači dogodki do poročil o knjigah in gledališču — bodo verjetno bralci radi prebrali opis obiska pri Maksimu Gaspariju, ki ga objavlja Saša Martelanc in še kak prispevek.

Razpis natečaja za prvi festival otroških popevk

Prosvetno društvo Barkovlje razpisuje natečaj za prvi festival otroških popevk 1965. Namen natečaja je pritegniti čimveč ustvarjalcev in sodelavcev ter vzbuditi med osnovnošolsko mladino zanimanje za slovensko popevko. Udeležencem natečaja priporočamo, da skušajo v svojih delih (v besedilu in v glasbi) najti najbolj pristen slovenski glasbeni izraz, primeren slovenskim otrokom iz naših osnovnih šol. Natečaja se lahko udeležijo vsi v zamejstvu živeči slovenski komunisti in amaterji, ki niso vpisani v Društvo za zaščito avtorskih pravic (SIAE).

Komponirana dela naj bodo opremljena s slovenskim besedilom, primernim za otroke.

Tekst in glasba bosta ocenjena kot celota. Poslana dela bo ocenila posebna komisija, ki jo bo imenoval prireditelj.

Popevke — glasba in besedilo — naj bodo po možnosti izvorne.

Skladbe je treba poslati najkasneje do 25. januarja 1965 na naslov: Prosvetno društvo Barkovlje, Ulica Cereto 12.

Vsako skladbo je treba poslati v klavirskem izvlečku z vpisanim

besedilom. Na skladbah ne sme biti navedeno ime avtorja, besedila in glasbe. Označene morajo biti s šifro, ki je skupna za besedilo in glasbo.

Vsaka pošiljka naj vsebuje: Skladbo za natečaj s čitljivo pisanim besedilom.

Posebej besedilo, napisano čitljivo, po možnosti na pisalnem stroju. Zaprto pismo, na katerem sta naslov skladbe in šifra, v pismu pa šifra, ime avtorja besedila in glasbe ter točen naslov.

Rokopisi se ne bodo vračali. Avtorji, katerih dela bodo izbrana, dovoljujejo prireditelju otroškega festivala 1965: Popravilo besedil. Aranžiranje svojih del.

Izključno pravico za tiskanje, snemanje in razmnoževanje ter predvajanje po radiu in televiziji ter na gramofonskih ploščah.

Najboljše tri popevke bodo nagrajene.

Nagrade si delijo avtorji besedila in glasbe po medsebojnem dogovoru. Morebitna popravila razpisa na tečajja bodo pravočasno objavljena.

Odbor Prosvetnega društva

Mladinski klub p. d. Prosek - Kontovel

V zadnji številki priloge Primorskega dnevnika «Prosveta» smo zapisali, da si prosvetno društvo Prosek-Kontovel zastavlja v program za sezono 1964/65, prirejanje vsakotedenskih družabnih prireditev, ki naj bi obsegale predavanja, predvajanje filmov, prikazovanje diafilmov, razstave, razne razgovore, plesne večere in podobno. Vsi ti večeri naj bi bili izključno za mladino. Od tedaj pa do danes sta potekla dva meseca. Ta naša želja in cilj sedaj postajata realnost. V okviru prosvetnega društva Prosek-Kontovel bo deloval Mladinski klub, ki bo v svojih vrstah zbiral vso slovensko mladino s Proseka-Kontovela in okolice. Cilj kluba je pritegniti mladino v prosvetno društvo, jo aktivirati in jo vključiti v posamezne odseke prosvetnega društva. Večina mladine je sedaj pasivna v kulturno-prosvetnem delovanju. Z zabavno-kulturnimi prireditvami želimo na-

šo mladino vključiti v prosvetno delovanje, ker edino tako se bomo uspešno uprli raznarodovanju in potujčevanju naših vasi.

Prvi tak zabavno kulturni večer je bil 12. decembra. Prireditve se je udeležilo precej mladine. Po uvodnih besedah o pomenu in ciljih prosvetnega društva so si udeleženci ogledali postavljene slike iz kulturno-prosvetnega delovanja prosvetnega društva Prosek-Kontovel. Razstavljene so bili tudi lepaki in brošure, ki jih je naše društvo tiskalo ob raznih prilikah. Po diskusiji pa so se mladi fantje in dekleta zavrtili ob prijetni glasbi.

Naslednjo soboto je bil na vrsti drugi zabavni večer. Vabimo našo mladino, da se udeleži vseh sobotnih večerov polnoštevilno in tako preživi lep večer v prijetnem slovenskem okolju in slovenski družbi.

P. n.

Kulturno-prosvetni pregled za november in december

NOVEMBER

- Izd druge izdaje romana Borisa Pahorja «Mesto v zalivu».
- Glasilo KPI v slovenščini «Delo» izda v slovenščini brošuro o «Pinku Tomažiču».
- Na sedežu Slovenskega gledališča v Ul. S. Vito tiskovna konferenca o repertoarju SG za sezono 1964-65.
- Koncert gojencev Glasbene Akademije iz Beograda v dvorani Kroška za kulturo in umetnost. Koncert je bil v okviru stikov med akademijo in konservatorijem «G. Tartini».
- V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici večer o Ruzantejevi «La Moscheta». Predavali so Filibert Benedetič, Modest Sancin in Jože Babič.
- SG uprizori v prosvetni dvorani v Gorici premiero Angela Beolca igre «La Moscheta».
- Na pobudo prosvetnega društva «Ivan Trinko» v Cedadu odpotuje na Jesenice skupina čedadskih slikarjev, ki pridejo na Jesenice slikarsko razstavo.
- SG ponovi v prosvetni dvorani v Gorici «La Moscheta». SG uprizori «La Moscheta» v Prosvetnem domu na Opčinah.
- V Slovenskem klubu predavanje novinarja Draga Košmrlja o Alžiru.
- SG uprizori «La Moscheta» v Prosvetnem domu na Opčinah.
- Obisk jugoslovanskega režiserja Bojana Stupice in njegove soproge igralko Mire Stupice v Kulturnem domu.
- V prosvetnem društvu «Igo Gruden» v Nabrežini predavanje «O Gorenjski v slikah in glasbi».
- V prosvetnem društvu «Prosek-Kontovel» predavanje «O Gorenjski v slikah in glasbi».
- SG uprizori v Prosvetnem domu na Opčinah igro «La Moscheta».
- Prosvetno društvo «Barkovlje» ponovi v Boljuncu II. festival slovenskih popevk s sodelovanjem orkestra «Miramar» in solistov.
- SG uprizori igro «La Moscheta» v Skednju.
- V Slovenskem klubu predavanje prof. Mirka Mahničiča o temi «Cankar med Tržačani».
- V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici predavanje prof. A. Rebule o Gregorčiču v okviru Gregorčičeve proslave. Recital je član ljubljanske Drame Stane Sever, pel pa je zbor z Dola-Poljan pod vodstvom P. Komelove.
- V Marijinem domu v Rojnu «Veseli koroški večer» s sodelovanjem odra «Mladje» iz Celovca, ki uprizori Molièrovo igro «Scapinove zvijače», in koroške godalne skupine «Veseli študentje».
- V kino dvorani v Bazovici «Veseli koroški večer» z igro

Pogled na izvajalce krasnega «Sovretovega večera» v Slovenskem klubu

- V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici predavanje s skioptičnimi slikami o «Lepotah Gorenjske». Istočasno otvoritev razstave Demetrija Ceja v klubskih prostorih.
- Martinovanje prosvetnega društva «Briški grič» iz Steverjana s sodelovanjem domačega kvarteta «Štirih Ivanov» in Steverjanskega tria.
- V prosvetni dvorani v Dobrodo predavanje z diapozitivni o «Lepotah Gorenjske».
- V prosvetnem društvu «Slavko Skamperle» predavanje z diapozitivni «O Gorenjski v slikah in glasbi». Predavajo člani turističnega društva iz Begunj.
- Prosvetno društvo «Prosek-Kontovel» priredi Gregorčičevo proslavo.
- V Dijaškem domu v Trstu predavanje članov turističnega društva iz Begunj «O Gorenjski v slikah in glasbi».
- Glasbena šola v Gorici priredi v klubu «Simon Gregorčič» koncert godalnega in harmonikarskega orkestra Glasbene šole iz Sempetra ter solistov iz Sempetra in Trsta.
- SG uprizori «La Moscheta» v Prosvetnem domu na Opčinah.
- Prosvetno društvo «Barkovlje» ponovi v Boljuncu II. festival slovenske popevke s sodelovanjem orkestra «Miramar» in solistov.
- Martinovanje prosvetnega društva «Oton Zupančič» iz Standreža z nastopom otroškega zbora iz Standreža pod vodstvom Frana Lupina.
- «Scapinove zvijače» in nastopom «Veselih študentov».
- SG izvaja na radiu Trst A Goethejevo dramo «Faust» v režiji Jožeta Babiča.
- V SPDT predvajanje kratkometražnih filmov Aljoše Zerjale.
- SG uprizori «La Moscheta» v Ljudskem domu v Križu.
- Izd knjige «Ivan Trinko — Spisi» v založbi ZTT. Uredil Andrej Budal.
- V prosvetnem društvu v Dobrodo filmski večer.
- V Marijinem domu v Gorici

Mladi harmonikarji s Proseka-Kontovela znajo kar krepko nategniti meh

Med tiskovno konferenco na bivšem sedežu SG o letošnjem repertoarju

- zborna dekliška igra «Sveta Cecilija».
 - Prosvetno društvo v Skednju priredi razstavo slovenske knjige.
 - SG uprizori «La Moscheta» v Križu.
 - Slovenski fotoklub razpisuje nagradni natečaj za najlepšo pokrajinsko umetniško sliko.
 - Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici priredi «Cecilijanko 1964» v Katoliškem domu. Nastopili so zbori iz Steverjana, Podgore, oktet Planika, mladinski in cerkveni zbor iz Standreža in zbor iz Rupe-Peči, zbor «Lojze Bratuž» iz Gorice, zbor Marijine družbe in mladinski zbor zavoda «Sv. Družina».
 - V Slovenskem klubu v Gregorčičevi dvorani «Sovretov večer». Izvajajo Božidar Borke, Mara Černe, dr. Franjo Smerdu, Silvester Škerlj, dr. Kajetan Gantar in harfistka Ravnikova.
 - V prosvetnem društvu «Slavko Skamperle» predavanje o Bedfihu Smetani.
 - V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici predavanje Branka Marušiča o Andreju Gabrščku. Istočasno razstava slovenskih časopisov in knjig, tiskanih v Gorici pred prvo svetovno vojno.
 - 28-29. V Gorici priredi pevsko društvo «Seghizzi» mednarodno pevsko tekmovanje. Od slovenskih tržaških in goriških zborov so nastopili zbor Prosek-Kontovel, zbor «Jacobus Gallus» in zbor «Lojze Bratuž».
- ### DECEMBER
- V Slovenskem klubu v Ul. Geppa govori Boris Race o gradnji in o tehničnih posebnostih Kulturnega doma.
 - Izide tradicionalni «Jadranski koledar» v založbi ZTT. Uredil Jože Koren.
 - V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici priredijo študentje iz Nove Gorice predavanje «Slovenska socialna lirika».
 - Slavnostna otvoritev Kulturnega doma s koncertnim programom v izvedbi pomnožene orkestra Glasbene Matice, solista flavtista Fedje Rupla, zbora Prosek-Kontovel, zbora «Jacobus Gallus» in solista Danila Merlaka. Dirigent Oskar Kjuder.
 - V Kulturnem domu otvoritev razstave skupine slovenskih slikarjev.
 - Na miklavževanju v Standrežu nastopijo otroški pevski zbor pod vodstvom Frana Lupina in harmonikarji iz Steverjana.
 - Prosvetno društvo «Prosek-Kontovel» priredi razstavo slovenske knjige.
 - Drugi razširjeni koncert orkestra Glasbene Matice ter zborov «Prosek-Kontovel» in «J. Gallus» pod vodstvom Oskarja Kjudra v Kulturnem domu. Dve ponovitvi.
 - V Katoliškem domu v Gorici priredi «Miklavževo igrice».
 - V Društvu slovenskih izobražencev predavanje prof. Alojza Rebule o temi «Optimizem in pesimizem danes».
 - V galeriji «Torbandena» otvoritev slikarske razstave Lojzeta Spacala.
 - V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici predvajanje kratkometražnih filmov Aljoše Zerjale.
 - V Slovenskem klubu v Ulici Geppa predava dr. Bratko Kreft o Prešernu in o svoji igri «Po brezkončni poti».
 - Na radiu Trst A spominska oddaja o Modestu Sancinu. Govoril je prof. Tavčar, člani SG pa so izvajali Molièrovo igro «Skopuh» z Modestom Sancinom v naslovni vlogi.
 - Otvoritvena predstava SG v Kulturnem domu s premiero in krstno uprizoritvijo Kreftove igre «Po brezkončni poti».
 - V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici predava dr. Bratko Kreft o Prešernu in o svoji igri «Po brezkončni poti».
 - V Marijinem domu v Rojnu uprizorijo igro «Štiri skrivnosti starega Wanga».
 - V Kulturnem domu druga predstava igre «Po brezkončni poti».
 - V Kulturnem domu tretja predstava igre «Po brezkončni poti».
 - V Slovenskem klubu v Ulici Geppa reportažno predavanje karikaturlista Boža Kosa o slovenski karikaturi.
 - V Kulturnem domu četrta predstava igre «Po brezkončni poti».
 - V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici predava dr. Rado Bednařik o «Fevdalnih gradovih po naših Brdih».
 - V Kulturnem domu peta predstava igre «Po brezkončni poti».
 - V prosvetnem društvu «Barkovlje» «Večer Pahorjeve knjige» ob izidu knjige «Parnik trobi nji».
 - Na radiu Trst A predavanje Jezove radijske igre «Zadeva je končana», ki je na natečaju radia za izvirno dramsko delo v slovenščini prejela I. nagrado.
 - Prosvetno društvo «Barkovlje» razpisuje prvi otroški pevski festival.
 - V Kulturnem domu šesta predstava igre «Po brezkončni poti».
 - V Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa za SPDT predava prof. ing. Fran Avčin o temi «Lepote naše zemlje od Triglava do Ohrida».
 - V Kulturnem domu sedma predstava igre «Po brezkončni poti».
 - V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici predava prof. ing. Avčin o temi «Lepote naše zemlje od Triglava do Ohrida».
 - V Kulturnem domu osma predstava igre «Po brezkončni poti».
 - V Kulturnem domu premiera SG s komedijo Angela Beolca Ruzanteja «La Moscheta».
 - V Akademskem klubu v Gorici predavanje o temi «Stoletje Slovenske Matice».
 - V Slovenskem klubu v Ul. Geppa prikazuje Bruno Krizman svoje filmske posnetke z bivanja v Tokiu med olimpiado.
 - V Kulturnem domu druga predstava komedije «La Moscheta».
 - V Kulturnem domu tretja predstava komedije «La Moscheta».
 - V Kulturnem domu četrta predstava komedije «La Moscheta».
 - V Kulturnem domu peta predstava komedije «La Moscheta».
 - Koncert slovenskih božičnih pesmi v cerkvi sv. Antona Novega. Izvajajo združeni zbori pod vodstvom Zorka Hareja.
 - Srečanje članov prosvetnih društev «Briški grič» in «Ivan Trinko» iz Cedadu na Dvoru v Steverjanu.

iz naših krajev

T E D E N

Prazniško mrtvilo je ponehalo in politično-upravno življenje se je zopet nekoliko razvilo. Občinski, pokrajinski in državljanov svet se niso sestali, vendar pa so bile že seje državnega odbora in raznih komisij. Za ta teden pa je predsednik dr. de Rinaldini že sklical prvo letošnje sejo državnega sveta, ki bo v sredo.

Deželni odbor se je sestel v petek in je razpravljal o navadnih upravnih zadevah. Iste dni se je tudi v Trstu prvič sestala parlamentarna komisija, ki pripravljala zakonske načrte za norme o ureditvi državnega sveta, kar je pogoj za popolno delovanje državnega sveta. Doslej se ni mogla država niti sestaviti proračunov, ker so za to potrebne finančne norme. Pomanjkanje teh norm pa zavira tudi delovanje države na drugih področjih. Pričakuje se, da bo vlada te norme kmalu odobrila. Vsekakor je začela komisija za razpravljanje o normi za prenos državne imovine na deželo, kot predvideva deželni statut.

Ce se občinski svet ni sestel zaradi početnic, pa je stvar s pokrajinskega drugarstva. Stranke se se zmeraj pogajajo glede sestave pokrajinskega odbora, v katerem naj bi bili zastopani ali pa bi ga podpirali Krščanska demokracija, socialdemokracija, socialisti in Slovenska skupnost. Ta pogajanja pa se še niso končala, ker je vmes tudi vprašanje odbora v devinsko-nabrežinski občini, kjer namerava Slovenska skupnost sodelovati s Krščansko demokracijo, s čimer bi prišla občina iz slovenskih rok, kar je vsekakor usoden korak, saj takšna rešitev ne nudi jamstev za nadaljnje obvarovanje slovenskih narodnih koristi. Spričo te odločitve Slovenske skupnosti se se tudi socialisti odločili za sodelovanje v odboru z demokristjani ali vsaj za zunanjo podporo, ker bi zaradi okrepljene politike Slovenske skupnosti ne bila več možna večina, ki je doslej upravljala občino. Kar se pa drugih občin tiče, to je dolinske, znanjske in miljske, pa se bodo šele pričela pogajanja med prizadetimi skupinami in strankami.

Čas okrog Novega leta je pač čas raznih proračunov in obračunov. Tako se sporobli, da se je lani promet v pristaniščih nekoliko izboljšal in dosegel 5.325.000 ton, promet v samih Javnih skladiščih pa je narasel za tri odstotke. Omejena blagovna izmenjava v okviru videmskega sporazuma je presegla vrednost 10 milijard lir. Močno se je povečal tudi osebni promet čez mejo. Skupno je bilo lani nad 12 milijonov prehodov samo na tržaškem področju. S potnimi listi je prešlo mejo 4.612.132 oseb, (1963. leta 3.688.600), s prepuščnicami pa 7.721.848 oseb, to je skoraj pol milijona več kot leta 1963. Pri tem jih je šlo največ čez škofjaski blok, in sicer več kot polovico. To naraščanje mejnega prometa kaže, da je meja pri nas res ena izmed najbolj odprtih.

Na sindikalnem področju je vladalo v glavnem še mrtvilo. Stavkali so le delavci v osrednji delavnici Acagata v Brolettu. Končno naj omenimo še mlagorede "Befano", ki je velikodušno obdarila mestne prometne redarje ter otroke uslužbencev vseh javnih uprav, od občinskih do pokrajinskih, od državnih do državnih, kot veleva običaj, ki se je razširil k nam z Juga.

Splošen regulacijski načrt za Gorico, odnosno aplikacija člena 167 v njegovem okviru, je še vedno glavni problem, s katerim se ukvarja, ali bi se morala ukvarjati občinska uprava. Pretekli ponedeljek je bila na županstvu v Gorici seja posebne posvetovalne komisije, ki jo je občinski svet imenoval, da bi predlagala nekatere spremembne ukrepe, ki naj bi omilili škodo, ki bi nastala v zvezi z zazidanimi področji za gradnjo ljudskih stanovanj. Seje se je udeležil tudi urbanist prof. Piccinato iz Rima, ki mu je poverjena izdelava mestnega urbanističnega načrta. Prof. Piccinato je imel na seji daljše poročilo, v katerem je seznanil člane posvetovalne komisije s splošnimi obrisi urbanističnega načrta, kot si ga je on zamislil. Med drugim je vzel pri svoji prvotni koncepti zazidanih površin ter bil proti zidavi ljudskih stanovanj v severnem delu mesta. Po njegovem poročilu se ni razvila nobena diskusija, ker so jo prenesli na eno prihodnjih sej občinskega sveta. Morda bo do take diskusije prišlo še tekom tega meseca ali vsaj v začetku februarja.

Maloobmejni osebni promet na Gorškem je lani zabeležil precejšen porast v primerjavi s prejšnjim letom. S propustnicami, dvolastniškimi dovoljenji in potnimi listi je prešlo mejo skoro 1.680.000 oseb, med

katerimi je bilo vsaj dve tretjini jugoslovanskih državljanov. V primerjavi z letom 1963 se je ta promet zvišal za okrog 215 tisoč prehodov v eno ali drugo stran. Tudi v decembru je bil osebni promet razmeroma visok, saj je presegel 165 tisoč prehodov v obeh smereh. Tako visok promet v sredini zime je pripisati predvsem Andrejevemu sejmu in praznikom ob koncu meseca, ki so privabili precej Jugoslovancev v Gorico. Upravni odbor avtomobilskega kluba in Gorici na svoji nedavni seji soglasno sprejel resolucijo, v kateri priporoča, da je treba zvišati kontingent bencina in nafte proste cone za Gorico. Obenem priporoča, naj bi nafto proste cone razdeljevali avtoprevoznikom iz vse pokrajine. Svoja priporočila utemeljuje z velikim porastom števila motornih vozil v naši pokrajini in s potrebo, da se pomaga avtoprevoznikom, ki zaposlujejo nekaj tisoč oseb v konkurenci z drugimi področji.

Posojilnica v Sovodnjah se je pred kratkim preselila v lastno stavbo, ki jo je zgradila v središču vasi. V novih prostorih bo poslovanje še bolj usinkovito, ker je z lastno stavbo ta ustanova pridobila še bolj na ugledu. Splošna kriza v lanskem letu je le malo prizadela posojilnico, saj so vloge ostale na isti višini kot prejšnje leto, posojila pa so se povečala.

BOLJUNEC

S pridelkom vina smo tudi v naši vasi prav zadovoljni, ker je pač boljše kot zadnja leta in ga je tudi nekoliko več. Tudi tropine smo izkoristili in smo kupili še dva kotla, tako da je lahko vsak prišel na vrsto in si skuhal nekaj žganja. Po sedanjih predpisih ne bi namreč zadrževali samo en kotel. Tako pa so si lahko pripravili žganje vsi domači vinogradniki, tropine za žganje pa so pripeljali tudi nekateri vinogradniki iz Zavelj in od Kolonkovec, medtem ko je prej moral marsikateri kmet iz Boljunca v Lonjer.

Naša vaška strelja ima precej zemljišča na hribu Sv. Roka, to je med Boljuncem in Domljom, toda pašniki niso izkoristeni. Kdor ni namreč rad gnal živino na pašo, ima težave in skrbi zaradi cestnega prometa. Zato ima rajši živino doma. Razen tega pa je zdaj v naši vasi znatno manj goveje živine kot pred leti.

Obvestila Kmetijske zadruge

Kmetijska zadruga išče dva vajenca. Prijavite se!

Glas iz Nabrežine

Za božične in novoletne praznike smo razpravljali o starem in ugibali o novem letu: bo li dobro, slabo, mirno, burno? Cronogled preroki napovedujejo razne nevesočnosti. Pa bomo videli, kako se bo to izteklo. Mi smo o tem svetlo gledali in upamo, da nam bo novo leto prineslo več dobrega kot slabega. Je pa že tako, da nas najbolj zanimajo to, kar je najbolj povezano z našo usodo. V zadnjih dneh starega leta se je beseda sukala okrog dveh dogodkov: o izvolitvi predsednika republike in o vraščanju nove občinske uprave naše občine. Državnega poglavarja po dolgotrajni volilni borbi za imamo. Napredne sile so z izidom zadovoljne, češ: mož je že star in preizkušen borec za boljše usode delovnega ljudstva in iz njegove poslanice sklepamo, da bo ostal zvest načelom demokracije. V tem primeru smemo Slovenci kot narodna manjšina upati na večje razumevanje za naše zadeve.

PO USTANOVNEM OBČNEM ZBORU ZDRUŽENJA, KI BO ZELO KORISTILO NAŠIM KMETOM

Konzorcij za zaščito interesov razlaščenecv in prizadetih lastnikov zaradi služnosti bo deloval v tržaški, goriški in videmski pokrajini

Prizadeti lastniki zemljišč naj se včlanijo v konzorcij, da bodo lažje in uspešneje branili svoje pravice z enotnim nastopom

Ustanovni občni zbor konzorcija je bil v Gregorčičevi dvorani v Trstu

Kakor smo že poročali, je bil v Gregorčičevi dvorani v Trstu v nedeljo dopoldne ustanovni občni zbor Konzorcija za zaščito interesov razlaščenecv. Ob navzočnosti notarja Dandrija, ki je podpisal ustanovno listino, so ustanovni člani odobrili pravilnik ter izvolili odbor, nadzorni odbor in člane razsodišča.

V odbor konzorcija so bili izvoljeni Lucijan Volk, Marij Grbec, dr. Franc Skrlj, Evgen Kalc, Dušan Lovriha, Josip Sanič, Alojz Križančič, Marij Svab in Rafael Grčič, v nadzorni odbor Josip Bizjak, Josip Ota in Josip Bočič, v razsodišča pa Miloš Kodrič in Alfonz Guštin. Člani odbora bodo te dni iz svoje srede izbrali predsednika, tajnika in blaginjskega. Sedež konzorcija je pri Kmečki zvezi in Zvezi malih posestnikov v Ul. Gevze 9.

Za ustanovitev konzorcija so dale pobodo Kmečka zveza, Zveza malih posestnikov in Gospodarsko združenje, ker bodo v kratkem začeli z razlaščenjem

velikih površin zemljišč za gradnjo navtovođa Trst - Bavarska. Tak konzorcij je bil zelo potreben, in bi ga morali ustanoviti že pred leti, tudi zaradi razlaščenja zemljišč v druge namene, kot npr. za Industrijsko pristanišče, za gradnjo naselij po zakonu 167, za gradnjo cest itd. Delovanje konzorcija pa ne bo omejeno samo na problem razlaščenja, ampak bo konzorcij branil tudi interese lastnikov zemljišč, ki so, ali bodo obremenjena s služnostmi.

Za izgradnjo navtovođa bodo razlitali zemljišča pri Dolini in prizadetim izplačali odškodnino. Na področju pri Dolini bodo namreč postavili velike cisterne in bodo uredili poti okrog teh cisterne. Od Doline, čez Breg in Kras, mimo Dobrobovskega jezera itd. pa bodo skopali dolg jarek, v katerega bodo položili cevi, ki jih bodo nato zasuli. Zemljišča, čez katere bodo splejane cevi navtovođa, ne bodo razlitali, v kolikor nam je do sedaj znano, ampak jih bodo obremenili s služnostmi. Ta pas bo širok od 12 do 20 m. Vodstvo navtovođa bo namreč potrebovalo ta pas, da bodo lahko tehnik in strokovnjaki lahko nadzorovali navtovođa, popravili morebitne okvare itd. Podoben načrt se ni izdelal, prav gotovo pa bodo ponekod splejali cevi čez njive, drugod čez travnike, po gmajni itd. Nekdo bo utrpel večjo škodo, drugi manjšo. Pravijo, da bodo lastniki, ko bo navtovođ dokončan, oziroma ko bodo zasuli cevi, lahko obdelovali zemljo v omejenem pasu, a ne bodo smeli saditi dreves, zidati stavb, kopati jam itd. Slišati smo, da so geometri te dni že začeli z delom na terenu, da zberejo potrebne podatke za izdelavo podrobnega načrta.

Jasno je torej, da bo moral konzorcij skrbeti tudi za lastnike teh zemljišč. In zato je potrebno, da se v konzorcij včlanijo prizadeti lastniki iz tržaške, goriške in videmske pokrajine. Rekli smo, da delovanje konzorcija ne bo omejeno samo na problem navtovođa. To je po razumu. Edino napredne sile morejo priti pri tem v poštev. Druge poti ni, ker italijanski nacionalisti niso nikoli imeli in nimajo za naše pravice nobenega razumevanja.

delala načrte za gradnjo dveh naselij na podlagi zakona 167 na Kolonkovec in bo razlitala zemljišča, razlitali bodo pokopališče in razlitali vrtove, Industrijsko pristanišče se bo še širilo in požiralo druga zemljišča, izdelujejo načrte za nove ceste in je govora o raznih velikih javnih delih tako na Tržaškem kot na Gorškem, vrtnarjem iz Standraža grozi nevarnost, da jim bodo razlitali vrtove in njihovo zemljišča, ki so, ali bodo obremenjena s služnostmi.

V manj kot dvajsetih letih so samo na Tržaškem razlitali 16 milijonov kv. m zemljišč za tako imenovano javno koristna dela. Kakor je na ustanovnem občnem zboru konzorcija poudaril M. Grbec, bi prizadeti lastniki teh zemljišč dobili 160 milijonov lir več kot so dobili, če bi z odločnim in enotnim nastopom dosegli 10 lir več za kv. m.

Ko omenjamo služnosti ne smemo misliti samo na služnosti zaradi navtovođa. Imamo namreč še druge bolj grejne in težavne služnosti; na Tržaškem sicer ne toliko, pač pa v goriški in videmski pokrajini, kjer vojaške služnosti zavirajo in skoraj onemogočajo napredek kmetijstva, industrije in turizma ter delajo velike preglavice tamkajšnjemu prebivalstvu. Za rešitev tega perečega problema se sicer zanima posebna parlamentarna skupina komunističnih in socialističnih poslancev in senatorjev, ki je lani obiskala prizadete kraje in je predložila zakonski osnutek, da bi se nekatere vojaške služnosti odpravile, druge pa omilile. To vprašanje bo lahko rešeno z državnim zakonom, ali ukrepom vladnih oblasti, toda prav konzorcij, v katerega naj se vključijo tudi prizadeti kmetje iz goriške in videmske pokrajine, bo najbrž v svojem nastopi na pristojnem mestu lahko prispeval znaten delež, da bo vprašanje vojaških služnosti spet na dnevnem redu in da ga bodo rešili, kakor ga je treba. Zato se nam zdi, da bi bilo zelo koristno, da bi v raznih krajih na Gorškem, v Beneški Sloveniji, v Furlaniji in Kanalski dolini ustanovili krajevne odbore, ki naj bi se vključili v konzorcij za zaščito interesov razlaščenecv in prizadetih zaradi služnosti, saj določeno njegove dejavnosti, kot je določeno v pravilniku, zajema vse tri pokrajine naše avtonomne dežele.

Konzorcij, ki smo ga pogrešali že več kot deset let, je zdaj ustanovljen, važno pa je, da pridobi čimveč članov, ne glede na njihovo politično pripadnost. Vsako strankarstvo bi škodovalo delovanju konzorcija in onemogočilo najmanjši uspeh.

Prav tako je tudi zelo važno, da se člani ravnajo po pravilih in da se v vsakem primeru in za vsako stvar glede razlavitve in služnosti obrejo na konzorcij, da se ne spuščajo sami v pogajanja. Zlasti izkušnje z razlavitvami za Industrijsko pristanišče jasno dokazujejo, da je marsikateri naš kmet zapravil lep denar, ker se je prengalil, ali je nasadel prikritim grozjam in goljufivim obljubam, če ni celo sam ponudil svojemu zemljo za mal denar. Lahko trdimo, da so samo v nekaj letih nekateri lastniki zemljišč, ki so bila razlaščenca, na tak način izgubili milijone, na tak način povsem primerzadnih dekretov o razlavitvah zemljišč v dolinski in miljski

občini za Industrijsko pristanišče. Proti cen, ki jo je določilo vodstvo industrijskega pristanišča, je lepo število prizadetih lastnikov vložilo pritožbo na sodišče, ki je imenovalo svoje ocenilce. Sodni cenili so ocenili zemljišča mnogo več. Rešeni pa so bili tudi taki primeri, pri katerih bi prizadeti utrpeli ogromno škodo, če se ne bi pritožili na sodišče in bi kratko malo sprejeli ponudbo, kakor npr. lastnik, kateremu so ponujali 190 tisoč lir in niso sploh omenili hišice na zemljišču. Uprl se je in dosegel 2 milijona lir.

Pa ni samo to. Prav zaradi dosežanih izkušenj lahko sklepamo, da bi Industrijsko pristanišče že pred meseci razlitalo tudi tista zemljišča med Domljom, Dolino in Boljuncem, ki pridejo zdaj v poštev za navtovođa, če se ne bi tako število prizadetih lastnikov pritožilo na sodišče zaradi prejšnjih dekretov. Vse to nam dokazuje in ponovno potrjuje, da je moč braniti svoje in skupne interese le z enotnim in energičnim nastopom. In za to je najboljšo sredstvo krepko združenje, kot je lahko konzorcij s sodelovanjem članov in strokovnjakov.

Novemu konzorciju želimo uspešno delo, naše kmete iz tržaške, goriške in videmske pokrajine pa vabimo, naj se včlanijo.

A. B.

BORŠT

Ze pred nekaj meseci se je vdira strelja dvorane, v katero smo pred leti radi zahajali na razne prireditve in predavanja. Popolnoma se je razsula dobra tretjina strehe, ostali del pa se verjetno še bo do pomladi, če strehe ne bodo podprli, ali jo popravili. Razpokan je tudi zid v svislih in je nevarnost, da se ne bo vse zrušilo na cesto, ki je prav blizu in po kateri je vedno precej prometa, zlasti pa ob nedeljah. Kdor obišče našo vasa, bo prav gotovo nima lepega vtisa, ko vidi te ruševine ob vhodu v Boršt. Zaradi tega, pa tudi zaradi varnosti, je treba nekaj ukrenuti, da ne bo stavba sama propadala.

Prihodnji nedeljo bomo imeli svoj vaški praznik, saj je sv. Antoj naš cerkveni patron. Po stari navadi pride v našo vasa na ta dan vsako leto precej gostov iz sosednih vasi in iz Trsta. Ker pade letos praznik prav na nedeljo, pričakujemo večje število gostov, ki imajo radi klobaso, kisljo zelje in naše dobro vino z Brega.

BAZOVICA

Po tolikih posredovanjih in pritožbah so v jeseni občinski delavci začeli popravljati poti v gornjem delu vasi. Pokrili so luknje in asfaltirali del poti, to da morali so prenehati, ker se je začelo deževje in je prišla zima. Čeprav ni bilo še hudega mraza, ne morejo v takem vremenu asfaltirati poti, zato bodo nadaljevali z delom spomladi.

Danes dopoldne bo v dvorani Preslove gostilne redni občni zbor članov zavarovalnice goveje živine. Občnemu zboru želimo plodno delo, zavarovalnici, ki je velikega pomena za naše živinorejce, pa mnogo uspehov.

Kaj pravi statistika o delu gospodinje

Svedski statistiki, ki so izračunali, koliko dela opravi svedska gospodinja s tremi otroki in ki ima pralni stroj.

Delovni dan te gospodinje je povprečno 11 do 13 ur. V enem mesecu opere v pralnem stroju okoli 42 kg perila. Poleg tega pa opere ročno še 15 strelj iz najlona, 30 parov nogavic oz. otroških rokavic. V vsem mesecu skuha 27 litrov kave in 22 litrov čaja, 9 litrov kave, 7 litrov kašice ter pripravi 240 sendvičev. Poleg rednih obrokov hrane, se razume.

Pomije v tem času 30 steklenic od mleka, 390 krožnikov in prav toliko malih krožnikov, 240 skledic, 1020 vilic, nožev in žlic ter 60 kozarcev.

V istem času pospravi 150 postelj, 180-krat umije otroke in 30-krat jih okopije ter jim pove 120 pravilic.

To so gospodinjinjine opravke v mesecu dni.

Gospodinje! Lepe lončence lahko kupite po zmernih cenah pri Kmetijski zadrugi v Trstu, Ulica Foscolo 1.

JOŽE VOLK - narodni buditelj iz Prešernovih časov

Jože Volk se je rodil 17. marca 1842 v hiši št. 14 na Suhorju v kranjski fari. Življenjepis, katerega je sestavil njegov sin, upokojeni strokovni učitelj Milan Volk, nam pripoveduje o vaskem dečku, ki se je rad učil in je že zgodaj pričel brati prav vse, kar mu je v tistem času prišlo pod roko. Prav ta ukazalnost ga je tudi speljala na drugačna pota, kot so jih hodili njegovi predniki. Poslali so ga v Trst k sodnikom, kjer je obiskoval nekakšno tedanjo vadnico za slovenske, hrvaske in srbske otroke. V klopi je sedel skupaj s sinom pravoslavnega duhovnika in prišel po njem v njegovo družino in pravoslavno cerkev. Tam se je naučil tudi cirilice in se prvič seznanil s slovenskim svetom, kar je do konca določilo njegovo narodno in politično smerjudo. Postal je eden najbolj gorečih vseslovenskih narodnih rodoljubov svojega časa. O tem nam prica mimo drugega ogromna večina njegovih pisem z nenehoma ponavljajočo se vseslovensko tematiko. Nahaajmo jo v drobcih celo v mnogih pesmih, v katerih govori o ljubezni in življenjskih močrostih.

Zaradi čestih selitev je mnogo njegovih rokopisov izgubljenih, podobna usoda je pa zadelo tudi njegove knjige. Okoli 500 rukopisov in drugih slovenskih knjig, katere je pustil v Pliskovici, je brez sledu izginilo. Izginil je tudi rokopis pregovorov in rekov, katerega je leta 1944 izročil njegov sin nekemu uredniku tedanjega "Jutra".

Jože Volk je svojih pesmi je malo objavil, podpisoval pa se je Josip Volkov, Jaromir Volkov ali Suhorski. Mimo tega je napisal in objavil življenjepis sv. Cirila in Metoda ter slovenska imena. Da se ni razvil v pomembnejšega pesnika, je bilo krivo morda njegovo pomanjljivo znanje poetike, premanjno predznanje jezika in mešanje s slovenskimi besedami. Večkrat je zaradi rim besede tudi sam koval. Verjetno se tudi nihče ni potrudil, da bi mu pesmi popravljali. Bolj kot pesnik je postal pomemben kot nepravilno goreč rodoljub, prvi pristavni Primorcev tistega prepovednega časa. Tako zasluži, da seznanimo z njim tudi naš sedanj ro in ga otmemo popolni pozabi.

RADIVOJ REHAR

(Iz Primorskih novic)

JOŽE VOLK

Pesmi o naših krajih

Naš Kontovel

Oj dragi hribček nas, predraga vas slovenska, zaman zaganjala vate vsa burja se peklenska.

Tod veke že prebivamo marljivo, krepki, čisti, tod pedno še naš jezik glasi se zvonkamili.

Oj lepi, zlati hribček, kakoj pogled je krasen na sinje morje naše, ko dan je sončno jasen.

In k belni naši cerkvi, mornar rad pogleduje, kedar v pristan tržaški vesel, brod mu pluje.

Oj tihi oljki v bregu grozd stadek dozoreva, njegova rujna kapljica vsa srca nam ogreva.

Gabrovica

Zelen hribček Gabrovica, naša čast na sivem Krasu, klasja polna je pšenica sto zidarjev in naši vasi.

Gabrovčan hiti po svetu, da mu pot sre ogrije, tujem zida hise v letu, s cvetkom se domov prismeje.

Sonce mu prijazno sije, lpa zeleni kosata, srce mu za naroda bije, dobri smo si brat do brata.

Zgoniški zvon

Zgoniški zvon, zgoniški zvon, premlito poje tvoji mi bron čez stiv kras čez hrib in laz odmeva tja v deveto vas.

Na delo zjutraj me bdiš, k počitki "Lahko noč" zvoniš; še v sanjah mi tvoj glas brni, kot desem slavčkov se mi zdi.

Vsak dan, vsak dan, ko slišim te, tvoj glas ogreje mi srce, Tak mili glas kot ti imam, je mil slovenski jezik naš.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

Dr. Skrlj čita in razlaga ustanovnim članom pravilnik konzorcija

Vreme večera: najvišja temperatura 7, najnižja 5, ob 19. uri 5,8 stopinje, zračni tlak 1013,2 raste, viza...

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 10. januarja 1965. Sonec vzhaja ob 7.45 in zaton ob 16.41, Dolžina dneva 8.46. Luna vzhaja ob 11.43 in zaton ob 23.19, Jutri, PONEDELJEK, 11. januarja Pavlin

DVE POMEMBNI SOCIALNI PRIDOBITVI ZA POKRAJINO

Nov dom za mater in otroka izročeno svojemu poslanstvu

Zgradba je stala 120 milijonov lir, skupno z vso opremo pa 250 milijonov - Nova premična skermografska postaja pokrajinskega protituberkuloznega konzorcija

Pokrajinski odbornik dr. Corberi pri otvoritvi novega pokrajinskega doma matere in otroka

ROK ZA PLAČILO PODALJŠAN DO JUTRI VES DAN

15.000 lastnikov motornih vozil še ni plačalo prometne takse

Včeraj je plačalo takso okrog 4600 lastnikov, skupno doslej pa okrog 27.000 od 42.000 lastnikov motornih vozil na Tržaškem

Tržaški avtomobilisti se letos posebno potrudili, da bi uredili svoje obveznosti glede plačila prometne takse. Kot je znano, poteka rok za poravnavo te obveznosti (dvomesečne, štirimesečne, polletne ali letne) 10. januarja...

linski občini, vedno bolj prečita in ker čakajo na rešitev tudi nekatera druga važna vprašanja, so občinski svetovlaci Slovenske skupnosti, izvoljeni v dolinski občini, poslali takojšnjemu županu pismo, v katerem ga naprosajo, naj čimprej skliče sejo novega občinskega sveta. Pismo je bilo izročeno županu dne 24. decembra 1964.

Na Tržaškem ozemlju je približno 42.000 lastnikov motornih vozil. Do večera predvčeršnjim se je zglasilo pri blagajnah ACI v uradu na veselesiju in v uradih v Ul. Coroneo okoli 22.000 obveznikov. Včeraj se je to število zvišalo za 4.600 enot, kar predstavljajo zares pravo priložnost. V prejšnjih dneh je namreč število vplačnikov nihalo vedno pod 4.000 enotami.

Včeraj jutraj so prvi avtomobilisti začeli prihajati na veselesijsko dvorišče nekega čez 7. ulico zjraj. Ob 9. uri je bilo opaziti pred uradnim prostorom že kakih 200 ali 300 ljudi. Pol ure pozneje se je dolga kača obveznikov vila že po zunanjem stopnišču.

Zaradi zmogljivosti uradov ACI lahko zaključimo, da niti jutri ne bodo mogli vsi obvezniki izpolniti svoje dolžnosti glede plačila prometne takse. Pri tem upoštevamo tudi dejstvo, da bo ACI postavil danes dva stotaka urada za plačevanje takse v občinskih uradih v Nabrežini in v Miljah. Ta dva urada bosta delovala od 9.30 do 12. ure ter bosta na razpolago vsem avtomobilistom.

Jutri bodo uradi ACI delovali s normalnim urnikom. Avtomobilisti pa naj se zavedajo, da po jutrišnjem ne bodo smeli na javno ulico, če niso plačali prometne takse. Se prav posebej je treba pripomniti, da se ne sme puščati na javni ulici vozil, za katere ni bila plačana prometna taksa. Tudi parkirana vozila na javnem prostoru morajo biti opremljena z ustreznim potrdilom.

SS hoče sklicanje obč. sveta v Dolini

Ker postaja zadeva za navtovo dom, ki bo imel izhodišče v dolini

IZJAVA FIOM-CGIL

Nujen je enoten nastop proti ukinitvi Sv. Roka

Z ukinitvijo te ladjedelnice bi utrpelo hudo izgubo zlasti mleško gospodarstvo

Sindikata FIOM-CGIL je izdal poročilo, v katerem opozarja javno mnenje na resne posledice ukrepa ravnateljstva Tržaškega arzenala in ladjedelnice Sv. Roka, da razkropita preostale delavce iz mleške ladjedelnice pod drugo podjetje. S tem ukrepom bi dejansko popolnoma zaprl ladjedelnico Sv. Roka, kar je pač tudi namen ravnateljstva.

Sestanek deželne svetovalske skupine KD

Na pokrajinskem sedežu Kršačanske demokracije se je sestalo vodstvo demokristjanskih deželnih svetovlcev, pri čemer sta bila navzoča tudi predsednik deželne skupine dr. Berzanti in predsednik deželne skupine dr. de Rinaldi.

KER JE IZGUBIL NADZORSTVO NAD SKUTERJEM

Mladenič iz Nabrežine hudo ranjen med Medjo vasjo in Devinom

Poleg drugih poškodb si je verjetno prebil lobanjo - Njegov sopotnik iz Zgonika je lažje ranjen

Včeraj jutraj okrog 4.30 se je na cesti med Medjo vasjo in Devinom zgodila huda prometna nesreča, katere žrtev je postal 22-letni Bruno Skrk iz Nabrežine. Sreča se je peljal tudi Viktor Peric iz Zgonika. Nenadoma je skuterist izgubil nadzorstvo nad skuterjem in zavozil s ceste, kjer sta se oba mladeniča prevrnila. Odpeljali so ju v bolnišnico. Priznajo prognozo zaradi zlomov nosne kosti, čeljusti, ran po obrazu in verjetnega zloma lobja. Peric se je lažje poškodoval.

Vestnik tržaške občine

Odbornik prof. Romano je včeraj opolnomočil novinarjem prvo številko »Vestnika tržaške občine«.

Pojasnilo o razgovorih SS z vladnimi strankami in izjava svetovlcev KPI

Slovenska skupnost nam je poslala prošnjo za objavo: obvestilo slovenske javnosti in zaradi netočnega poročanja o razgovorih je Svet Slovenske skupnosti imel za potrebno objaviti naslednje pojasnilo:

Vladne stranke so prvič po dolgih desetletjih povabile slovensko politično predstavništvo na uradne razgovore. To dejstvo je izredno važno, ker imajo edino vladne stranke dejansko možnost, da omogočijo uresničenje slovenskih pravic in dajo potrebna zagotovila za njihovo izvedbo. Ker gre za splošne potrebe slovenske manjšine in ne za strankarske koristi kakšne politične ali ideološke skupine, je Svet Slovenske skupnosti, zavedajoč se svoje dolžnosti in odgovornosti, sprejel vabilo za razgovore.

Sestanek zastopnikov vladnih strank (KD, PSI, PSDI) in Slovenske skupnosti je bil v petek 8. januarja t. l. Namerno dnevnega reda, ki ga je vsebovala uradno vabilo, so prisotni po ugotovitvi, da Slovenska skupnost sprejema splošne smernice programa strank sredinske levice, sprejeli predlog za stopostotna Slovenske skupnosti, da se najprej razpravi o njenih bistvenih pogojih za začetek pogajanj. Bistveni pogoji Slovenske skupnosti so: 1. proučitev in zakonita ureditev pravic slovenske manjšine; 2. zaščita narodnostne sestave slovenskih krajev; 3. izboljševanje slovenskega županstva; 4. vključitev slovenskih zastopnikov v ustanove in komisije, ki zanimajo Slovence.

Slovenska skupnost je stavila še pogoje, da morajo pogajanja obsejati vse slovenske odbore in ne samo pokrajinskega ter nabrežinskega. Na sestanku so prisotni izrekli svoja stališča, pripombe in predloge do konca razgovorov Slovenske skupnosti. Razprava je bila zelo dolga in se ni zaključila. Nadaljevala se bo na prihodnjem sestanku.

Stiri bistvene pogoje je Slovenska skupnost že predhodno pisмено sporočila trem strankam leve sredine. V pismu Kršačanski demokraciji z dne 4.12.1964 je Svet Slovenske skupnosti izrecno zahteval, da je sprejem starih točk pogoj za začetek morebitnih pogajanj.

Svet Slovenske skupnosti meni, da se bo na teh razgovorih ugotovilo, ali so razmere toliko dobre, da je možno v okviru leve sredine urediti položaj slovenske manjšine. Svet Slovenske skupnosti

Podpisani komunistični svetovlaci pokrajinskega in občinskega sveta v Trstu pa so nam poslali s prošnjo za objavo naslednje izjavo: Izjavi zadnjih upravnih volitev kažejo, da so pogotič za sestavo devinsko-nabrežinske občine sklenili oni leta 1960, se pravi takli, da se more uresničiti občinski odbor, ki naj zagotovi demokratični razvoj splošnega življenja v občini, obrambo narodnih pravic Slovencev in izboljševanje slovenskega županstva.

Toda tak odbor se danes ne uresniči zaradi stališča Slovenske skupnosti, ki, očitno, pristaja na namere najbolj zakrknjenih antikomunističnih in marksističnih demokracij in italijanskega nacionalizma sploh, da se privede do neke zaključne točke procesa raznarodovanja in asimilacije, ki sta ju že zdavnaj začela razvijati. Bila naj bi izredno visoka cena, naj čimprej skliče sejo novega občinskega sveta. Pismo je bilo izročeno županu dne 24. decembra 1964.

Gospod župan je postal prvemu podpisniku pisma dne 28. decembra 1964 sledeči odgovor: »Po prejemu prejem pisma z dne 24. t. m., ki ste ga podpisali Vi ter štirje drugi občinski svetovlaci in vam zagotavljam, da bom poskrbel, da se novi občinski svet skliče v kratkem.«

Od taktike je minilo že precej časa, toda do danes še ni bila sklicana seja novega odbora. Slovenska skupnost se vnovič obrača na g. župana v Dolini s prošnjo, naj v interesu občanov čimprej skliče novi občinski svet.

V Ljubljani zasedanje mesečne komisije za videmski sporazum

Stalna italijansko-jugoslovanska mešana komisija za izvajanje videmskega sporazuma se bo sestala v ponedeljek 11. t. m. v Ljubljani. Med zasedanjem bodo razpravljali o vprašanju v zvezi z obmejnimi propustnicami, o področjih na katerih se sponožujejo, nanašajo, o avtomobilskih in pomorskih zvezah ter še o drugih vprašanjih.

Italijansko delegacijo bo na tem zasedanju vodil opolnomočen minister Pascucci-Righi, jugoslovansko pa dr. Micetič.

Slovensko gledališče v Trstu

PREDSTAVE V KULTURNEM DOMU

VEČER SLOVENSKE SODOBNE DRAMATIKE

PRIMOZ KOZAK

DIALOGI

IGOR TORKAR

ŠTUDENTSKA SOBA

SASA VUGA

BERNARDEK

Preredba in odrska postavitev: JOŽE BABIČ

PREMIERA v torek, 12. januarja 1965 ob 20.30 (premierski abonma)

PONOVIITVE: v sredo, 13. januarja 1965 ob 20.30 (abonma I. ponovitev)

v četrtek, 14. januarja 1965 ob 20.30 (abonma red A in B)

v petek, 15. januarja 1965 ob 20.30 (abonma red C in D)

v soboto, 16. januarja 1965 ob 20.30 v nedeljo, 17. januarja 1965 ob 16. uri (abonma I. popoldanski)

v sredo, 20. januarja 1965 ob 20.30 v četrtek, 21. januarja 1965 ob 20.30 v nedeljo, 31. januarja 1965 ob 16. uri (abonma II. popoldanski)

Prodaja vstopnic vsak dan od 11. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstavi pri blagajni Kulturnega doma.

Izlet v Prago

Zanimanje za naš izlet v Prago, ki bo od 29. junija do 4. julija letošnje, je med našimi čitatelji izredno veliko. Število prijavljencev je preseglo določeno kvoto, tako da smo morali na hitro poskrbeti še za dodatne postelje, ki pa so v glavnem že oddane.

Zato prosimo vse, ki so se za izlet prijavili po telefonu, preko znancev ali kakoroli drugače, da do 11. januarja vplačajo 6.000 lir kot prvi obrok na račun celotne vstopnice. Kdor tega zneska ne bo vplačal, bo žal avtomatično črtan iz seznama prijavitelcev.

Zato še enkrat prosimo vse, ki niso poravnali vstopnine, da to storijo čimprej, najkasneje pa v teku dopoldneva, 11. januarja. Hvala!

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE Dne 9. januarja se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa so 4 osebe. UMRLI SO: 74-letna Anna Mikalčič por. Dolce, 88-letni Francesco Prati, 45-letna Franca Gardi in 74-letni Giovanni Felgusa.

OKLIC: Student Alberio Biagi in gospodinja Tatiana Stagni, zidar Lorenzo Mazzoroli in gospodinja Letizia Cicuto, barist Vincenzo Greco in uradnica Maria Luisa Libardi, uradnik Ferruccio Salini in prodajalka Maria Gabriella De Mola, trgovski predstavnik Giorgio Ferrarini in gospodinja Luciana Chierico, industrijec Luigi Tosi in gospodinja Mariarosa Pirona, slikar-publiscit Luigi Tamburini in prodajalka Elena Bose, električar Edoardo Binotto in gospodinja Elio Rolaz, uradnik Sergio Campisil in gospodinja Carmen Lepore, mesar Giorgio Surian in gospodinja Fulvia Zorzon, delavec Giovanni Covacich in gospodinja Maria Radin, težak Franco Svetina in gospodinja Sonia Medica, geometer Sergio Lampi in študentka Giuseppina Terzaghi, sofer Bruno Erjavac in delavka Bruna Padovan, zidar Anteo Mercandino in gospodinja Nella Iurincich, kuhar Albino Glavich in gospodinja Maria Luisa Cesarato, uradnik Luciano Macca in uradnica Nives Faccioli, strojni častnik Walter Redivo in gospodinja Adalgisa Montonesi, zastopnik Lucio Saetti in uradnica Adriana Marcellini, barist Ezio Franco in baristka Renata Gerold, pomožkar Antonio Vlach in učiteljica Dragica Zak, brigadir Lucio D'Antonio in uradnica Pasquosara Tonietti, karabinjerski podčastnik Adriano anale in uradnica Maria Concina, uradnik Sergio Caputi in uradnica Luciana Macor, sluga Pietro Steiner in gospodinja Agata Runtas, mizar Bruno Steffe in gospodinja Rosalia Fontanon, uradnik Giuliano Luser in gospodinja Maria Luisa Zocconi.

LOTERIJA

Table with lottery results: BARI, CAGLIARI, FIRENCE, GENOVA, MILAN, NEAPEL, PALERMO, RIM, TURIN, BENETKE

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

All'Alabarda, Ulica dell'Isola 7; Centauro, Ul. Buonarroti 11; de Lettenburg, Trg S. Giovanni 5; Mizzano, Trg Venezia 2; Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; Croce Azzurra, Ulica Commerciale 26; Velmietti, Trg della Borsa 12; Miani, Drevored Miramare 117.

CENA POTOVANJA: 42.800 LIR

Prijave sprejema in informacije daje: POTOVALNI IN TURISTIČNI URAD «AURORA», TRST, UL. CICERONE 4, TEL. 29-243

Kino

Nazionale 15.00 «La caduta dell'impero Romano» Technicolor. Alec Guinness, James Mason. Arcobaleno 14.30 «La spada nella roccia» Disney film, Technicolor. Excelsior 14.30 «Matrimonio all'italiana» Prevedovano mladini pod 14. letom. Fenice 14.30 «Voglio essere amata in un letto d'ottone» Metrocolor. Debby Reynolds, Harve Presnell. Grattacielo 14.30 «La calda pelle» Elsa Martinelli, Jean Sorel. Premovano mladini pod 18. letom. Alabarda 14.30 «La mia signora» Silvia Mangano, Alberto Sordi. Filodrammatico 14.30 «Le sirene urlano i mitra sparano» Eddie Constantine, Prevedovano mladini pod 18. letom. Aurora 15.00 «In ginocchio da te» Cristallo 14.00 «100.000 dollari al sole» Jean Paul Belmondo, Lino Ventura. Capitol 14.00 «Cleopatra» Technicolor, Richard Burton, Elizabeth Taylor. Garibaldi 15.00 «L'urto del terrore del Kirghis». Technicolor. E. Manni. Impero 15.00 «Jerry 8 1/2». Vittorio Veneto 14.30 «Viva Las Vegas» Technicolor, Elvis Presley. Modera 14.00 Sergio Padoa, Adriana Sanremio in Alda Sileni v reviji «Femmine in topless». Na platnu «Codice segreto». Roger Manni. Zandri dan. Asira 15.00 «Il tre di Ashiyas» Astoria 14.00 «Il re dei re». Technicolor. Abbazia 14.00 «L'ultimo treno da Vienna». Technicolor. Robert Taylor, Lilli Palmer. Siedli barvna risanka. Idea 14.00 «Far West». Technicolor. Troy Donahue, Suzanne Pleshette.

Razna obvestila

DANES, 10. t. m. ob 16. uri bo občni zbor članov zavarovalnice goveje živine v Bazovici. Občni zbor bo v Preslovi dvorani. Vljudno vabimo vse člane, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora.

Mali oglasi

SINTETICNE PREPROGE in preproge za hodnike iz plastike «Barbati» in «Meraklome». Moderno pokrivanje podov s plastiko, gume, «Moquette» in ploščice. Hitra naprava s specializiranim osebjem. A.R.P. ITALPLAST, Trst, Trg Ospedale št. 6, Tel. 95-919.

PRi MAGAZINU FELICE - Trst, Ulica Carducci 41, DOBITE: ženske, moške in otroške dežne plače, bule, hlače, jopice in srajce najboljših vrst in znanak no najnižjih cenah.

DARWIL - Piazza S. Giovanni št. 1. Dobite vesele različne predmete za darila - zastavice in vestna popravila - vrst in zlatine.

SPREJMEMO DEKLETA štara največ 20 let za lahko delo, plača dobra. Pisati na: Fabbrica Cartociane casella postale N. 2001 Opicina.

VESPE LAMBRETTE, vse potrebne in nadomestne dele za vse vrste motornih koles po zmernih cenah dobite pri A.M.A.R. - Trst, via del Bosco N. 6 - Tel. 41-946.

PRi «AUTO STILE» Trst, Via U. Foscolo, 8 - blizu Trga Garibaldi - dobite vse potrebno za avtomobile, obloge, tepihe, električne baterije, verige santigetao itd. po zelo ugodnih cenah.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina sestrične Marije vd. Barovina darujeta Nada in Milčič 1.500 lir za Dijaško Matice. V počastitev spomina pok. zeta Josipa Marveta daruje družina Marveta 2.000 lir za Dijaško Matice.

Nameste cvetja na grob pok. Stefanije Tavčer daruje Albina Bavcar 500 lir za Glasbeno Matice. Nameste cvetja na grob pok. Milke Mužine daruje Albina Bavcar 500 lir za Glasbeno Matice. Nameste cvetja na grob pok. Giordana Sorte daruje Albina Bavcar 500 lir za Glasbeno Matice. Ob 9. obletnici smrti moža Rafaela Bavčarja daruje Albina Bavcar 1.000 lir za Glasbeno Matice.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragotnega očeta.

Jožefa Perica

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem žalcem, ki so ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoča družina

Silvno, 10.1.1965

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, znancom in vsem, ki so sočustvovali z nami ob hudi izgubi našega draga mame.

Marije Daris vd. Barovina

Posebna zahvala darovalcem cvetja in družini. Družina Barovina Trst, 10.1.1965.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega draga mame.

Nazarija - Lazarja Riose

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin in ga spremlili na zadnji poti.

Zena Santina in ostali sorodniki

Trst - Kroglice, 10.1.1965.

A. BRANDOLIN TRST VIA S. MAURIZIO, 2

IZBIRA KVALITETA CENE ZMERNE

PEČI NA PLIN, ELEKTRIKO, PREMOG-DRVA IN NA KEROLEN

ŠTEDILNIKI Z OPREMO ZA PRANJE POSODE

KOPALNICE - KOMPLETNE, PIPE, GRELCI ZA VODO, ZRCALA ITD.

LESTENCI ZA JEDILNICO, SPALNO SOBO ZA PREDSOBO IN KUHINJO

V KRATKEM PRED PRIZIVNIM SODIŠČEM

Razprava proti zloglasnemu Lutringu toda v odsotnosti glavnega obtoženca

S soobtoženim Lambertom Venturijem je v Ul. Gatteri oropal zakonca Gorlato, lastnika zlatarne v Drevoredu XX. septembra

Pred nekaj dnevi smo objavili okvirni spored razprav, ki se bodo začele v februarju pred tržaškimi prizivnim sodiščem. Med drugimi smo navedli tudi proces proti Lambertu Venturiju in Lucianu Lutringu, ki sta 12. maja letos oropala v Ul. Gatteri zakonca Gorlato, ko sta se ta dva vračala pozno zvečer domov iz svoje zlatarne v Drevoredu 20. septembra. Tedaj so se zlikovci (bili so trije) polastili torbe z zlatino, ki jo je imel v rokah lastnik. Njegova žena pa se je pogumno otepal napadalcev, ki so morali zbežati z eno samo torbo. Policisti agenti so postavili razne cestne bloke v vsej deželi. Bilu Cervignana so roparji nalezeli prav na enega izmed teh blokov. Policisti so streljali ter preluknjali zračnice na roparskem vozilu. Zlikovci so zbežali po polju, toda v avtu so pustili ves plen. Kmalu nato se je agentom posrečilo, da so aretirali Venturija. Ta je povedal, da je zagrešil rop skupaj z Lutringom.

Kot smo že omenili, je Lutring drzen ropar, ki si je pridobil kar mednarodno sloves. Prav sedaj se je zvedelo, da je baje zlikovec v Franciji, toda še vedno prost kot ptiček v gozdu. Francoska policija pa je aretirala njegovega pajdasa Gaspareja Gucciarda, ki je znan sicer tudi z imenom Roberto Riccio. Tega so agenti «Sûreté nationale» aretirali po oboževanem sporodu (pri katerem je sodeloval tudi Lutring) s policisti. Med preiskavo je Gucciard povedal, da je pred časom namerno skupaj z Lutringom oropal neko zlatarno v Rimu. Načrt pa je spjal po vodi, ker je neki fotografiral slikal Lutringa v Ul. Veneto, misleč morda, da gre za kakega filmskega igralca. Nekoliko pozneje sta oba zlikovca oropala neko zlatarno v Milanu. Spritno vsega tega bo prihodnih tržaških procesov verjetno zelo zanimiv, čeprav Lutring ne bo sedel na zatočni klopi.

V prepiru ranila moža s kuhinjskim nožem

Zakonca Juraga iz Ul. Cattedrale 5 sta večeraj zjutraj vstala z levo nogo. Se v postelji sta se zavečala pripraviti in preprijel se šel v takoj skrajnost, da je 60-letna Emma Covich v napadu jeze napadla svojega 55-letnega moža Furia. Tria ter ga ranila s kuhinjskim nožem. Preprijel se je začel zaradi družinskih zadev, čim sta Juragova odprla oči. Naenkrat je jezna ženska skočila s postelje in odšla v kuhinjo. Njen mož je za mislil, da se bo pomirila, zato je ostal v postelji. Toda motil se

je. Nekaj minut potem se je Covicha še bolj jezna vrnila v spalnico, v roki pa je držala kuhinjski nož. Napadla je moža, ki je še ležal pod odejami ter mu je odrezala dve rani na zatilju in desnem sencu. Kričanje obeh zakoncev je zbudilo pozornost sosedovalec in RT, ki so tudi poklicali rešilni avto RK, ki je šel na pomoč. Po pregledu je ugotovilo, da sta oba ranjena. Sprejeli sta v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na drugi kirurški oddelki s prognozo okrevanja v 10 dneh.

Agent zasadi žeparja pri kraji

Cevpar bi bil moral kot tat biti zelo sprotan, je tokrat 46-letnemu Francoscu Bortoneju iz Ul. Donata 4 spodeltelo. Prejšnji doni opazil agent komisariata na sodišču Giuseppe Crevatin, ki je vtrajno sledil neki ženski. Po tem se je pomaknil čez cesto in se ustavil na pločniku pred postajališčem filobusov. Crevatin se je delal, da čita časopis, toda z enim očesom je vedno opazoval Bortoneja, čigar vedenje se mu je zdelo zelo sumljivo. Nenadoma je agent opazil Bortoneja, kako je s hitro kretljivo odprl torbico neke ženske, ki je ravno vstopala v avtobus proge števil 29 in iz torbice izvlekel denarnico. Skočil je k tati in ga prijel. Poklical je nato agente letnega oddelka, ki so Bortoneja aretirali in ga odpeljali naravnost v zapor.

Nagel porast prebivalcev Kopra zaradi hitrega razmaha industrije

Sporazum o investicijah za gradnjo nove koprške bolnišnice

Po zadnjih podatkih ima Koper blizu 13 tisoč prebivalcev, kar pomeni, da je prebivalstvo v zadnjih treh letih naraslo za okrog 4 tisoč ljudi. Naraslanje prebivalstva je posledica širjenja večjih koprških podjetij, predvsem Tomosa, Luke, Iplasa, Intereprope in drugih. Hkrati je Koper postal upravni center Primorske s čimer se je svedela okrepil tudi upravni aparat. Nagel porast prebivalstva svedoča o bogatstvu mesta. Lani so primer zgradili 200 stanovanj, toda kljub temu je to število še zmeraj precej pod dejanskimi potrebami. Hkrati pa treba misliti tudi na nove koprške dvorane in druge objekte, saj je Koper pomemben tudi kot turistično mesto in prehodno mesto za razne poslovne ljudi. Lani so na primer zgradili kar 24 tisoč nočitev samo med turistično sezono.

Društvo prijateljev glasbe v Koprju je v sredo uprizorilo že četrti koncert v sezoni 1964-65. Tokrat so nastopili priznani umetniki - harfistka Pavia Uršič, tenorist Miha Gregorčič in pianist prof. Marjan Lipovšek. Posledna zanimivost koncerta je bila v tem, da je harfistka Uršičeva komentirala dela in tehniko, ki jo je izvajala. Občinstvo je vse tri umetnike nagradilo s toplimi priznanji.

Tovarna Tomos je prispevala 2 in pol milijona dinarjev kot pomoč osnovnim šolam koprške občine za nakup tehnične opreme. Vsekakor gre za vse pohvalne vredno pobudo, saj se šole ne morejo pohvaliti z kdve kako velikimi sredstvi, naša podjetja pa se premalo zavedajo, kako važno je, da dobijo iz osnovnih šol dobre kadre za razna polkvalificirana in pomožna dela. Sredstva, ki jih dajejo v ta namen osnovnim šolam, so v veliki meri namenjena. Če se bodo bogato obrestovala, saj bo mladina prišla v tovarno že z osnovnim tehničnim znanjem. Prav bi bilo, da primer tovarne Tomos ne bi ostal osamljen.

Vse kaže, da se bo vprašanje začetka gradnje koprške bolnišnice letos rešeno. Sredstva v mrtve tokke. Po daljših razpravah so se prizadele za sporazum, kdo naj bo investitor. Glavni investitor bo skupščina občine Koper, drugih pet zainteresiranih občin pa bodo soinvestitorji. Sredstva v višini dveh milijard dinarjev bodo prispevali po naslednjem ključu: občina Koper 625 milijonov, občina Izola 305 milijonov, občina Piran 305 milijonov, mestna občina Bistrica 250 milijonov, občina Sežana 250 milijonov. Posledica tega je, da prispevale vsaka okrog 200 milijonov dinarjev. Novo bolnico bi zgradili do leta 1970. Prva faza bi obsegala objekte, v katerih bi se vseli sedanjí oddelki iz Izole in Pirana, ki so v dokaj neprijetnih prostorih.

Neznani ropar napadel žensko

Sinoči, ko se je 64-letna Luigia Baico por. Ambrosiet iz Ul. Resman 6, vračala domov po ulici, kjer stanuje, jo je napadel neznanec. To jo večkrat udaril po glavi z lesenim ročajem. Ropar je z njenim hotel ukrasti torbico. Na srečo je tedaj šel mimo pešec in ropar se je prestrašen spustil v beg. S policijskim avtom so ponorečeno prepehali v bolnišnico, kjer so jo nudili prvo pomoč. Okrevala je v 10 dneh. Policisti so uvedli preiskavo.

Nesreča pomorska

Na nevrokirurškem oddelku bolnišnice se bo moral zdraviti tri mesece 25-letni pomorščak Gianmaria Scardigno iz Molfette, Ul. S. Caterina 7, ki je vkrčan na ladji «Marialaura» zasedrni v Tržaškem arzenalu. Večeraj je Scardigno padel s hodnika drugega podpaluba v spodnje podpalube z višine petih metrov. Pri tem si je zlomil nosno kost, beljust in desno pogacico. Pobil se je tudi po glavi in drugih delih telesa. V bolnišnico so ga prepeljali z rešilnim avtom.

Pridržana prognoza zaradi verjetnega tetanusu

S pridržano prognozo so večeraj popoldne sprejeli na četrti medicinski oddelk bolnišnice 43-letnega Danijela Sedmakja iz Boršta 11. Sedmak je bil nezavesten ter je imel krčenje mišic, posledica verjetnega tetanusu. Spremljala ga je njegova 39-letna sestra Olga por. Petrossio, ki je povedala, da je Sedmak že tri dni ležal bolan v postelji. Ni pa znala pojasniti razlogov njegove bolezní.

ENALOTTO Natečaj št. 2

Table with 2 columns: City and Amount. ZMAGOVITI STOLPEC: Bari 32 X, Cagliari 74 2, Firenze 29 1, Genova 17 1, Milan 34 X, Neapelj 2 1, Palermo 70 2, Rim 26 1, Turin 14 1, Benetke 61 2, Neapelj II 67 2, Rim II 29 1

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z 12 točkami: lir 6.360.000

11 točkami: lir 200.800

10 točkami: lir 14.900

Dokončne kvote doioči o srednja komisija

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

VESTI IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Nagel porast prebivalcev Kopra zaradi hitrega razmaha industrije

Sporazum o investicijah za gradnjo nove koprške bolnišnice

Po zadnjih podatkih ima Koper blizu 13 tisoč prebivalcev, kar pomeni, da je prebivalstvo v zadnjih treh letih naraslo za okrog 4 tisoč ljudi. Naraslanje prebivalstva je posledica širjenja večjih koprških podjetij, predvsem Tomosa, Luke, Iplasa, Intereprope in drugih. Hkrati je Koper postal upravni center Primorske s čimer se je svedela okrepil tudi upravni aparat. Nagel porast prebivalstva svedoča o bogatstvu mesta. Lani so primer zgradili 200 stanovanj, toda kljub temu je to število še zmeraj precej pod dejanskimi potrebami. Hkrati pa treba misliti tudi na nove koprške dvorane in druge objekte, saj je Koper pomemben tudi kot turistično mesto in prehodno mesto za razne poslovne ljudi. Lani so na primer zgradili kar 24 tisoč nočitev samo med turistično sezono.

Društvo prijateljev glasbe v Koprju je v sredo uprizorilo že četrti koncert v sezoni 1964-65. Tokrat so nastopili priznani umetniki - harfistka Pavia Uršič, tenorist Miha Gregorčič in pianist prof. Marjan Lipovšek. Posledna zanimivost koncerta je bila v tem, da je harfistka Uršičeva komentirala dela in tehniko, ki jo je izvajala. Občinstvo je vse tri umetnike nagradilo s toplimi priznanji.

Tovarna Tomos je prispevala 2 in pol milijona dinarjev kot pomoč osnovnim šolam koprške občine za nakup tehnične opreme. Vsekakor gre za vse pohvalne vredno pobudo, saj se šole ne morejo pohvaliti z kdve kako velikimi sredstvi, naša podjetja pa se premalo zavedajo, kako važno je, da dobijo iz osnovnih šol dobre kadre za razna polkvalificirana in pomožna dela. Sredstva, ki jih dajejo v ta namen osnovnim šolam, so v veliki meri namenjena. Če se bodo bogato obrestovala, saj bo mladina prišla v tovarno že z osnovnim tehničnim znanjem. Prav bi bilo, da primer tovarne Tomos ne bi ostal osamljen.

Vse kaže, da se bo vprašanje začetka gradnje koprške bolnišnice letos rešeno. Sredstva v mrtve tokke. Po daljših razpravah so se prizadele za sporazum, kdo naj bo investitor. Glavni investitor bo skupščina občine Koper, drugih pet zainteresiranih občin pa bodo soinvestitorji. Sredstva v višini dveh milijard dinarjev bodo prispevali po naslednjem ključu: občina Koper 625 milijonov, občina Izola 305 milijonov, občina Piran 305 milijonov, mestna občina Bistrica 250 milijonov, občina Sežana 250 milijonov. Posledica tega je, da prispevale vsaka okrog 200 milijonov dinarjev. Novo bolnico bi zgradili do leta 1970. Prva faza bi obsegala objekte, v katerih bi se vseli sedanjí oddelki iz Izole in Pirana, ki so v dokaj neprijetnih prostorih.

Neznani ropar napadel žensko

Sinoči, ko se je 64-letna Luigia Baico por. Ambrosiet iz Ul. Resman 6, vračala domov po ulici, kjer stanuje, jo je napadel neznanec. To jo večkrat udaril po glavi z lesenim ročajem. Ropar je z njenim hotel ukrasti torbico. Na srečo je tedaj šel mimo pešec in ropar se je prestrašen spustil v beg. S policijskim avtom so ponorečeno prepehali v bolnišnico, kjer so jo nudili prvo pomoč. Okrevala je v 10 dneh. Policisti so uvedli preiskavo.

Nesreča pomorska

Na nevrokirurškem oddelku bolnišnice se bo moral zdraviti tri mesece 25-letni pomorščak Gianmaria Scardigno iz Molfette, Ul. S. Caterina 7, ki je vkrčan na ladji «Marialaura» zasedrni v Tržaškem arzenalu. Večeraj je Scardigno padel s hodnika drugega podpaluba v spodnje podpalube z višine petih metrov. Pri tem si je zlomil nosno kost, beljust in desno pogacico. Pobil se je tudi po glavi in drugih delih telesa. V bolnišnico so ga prepeljali z rešilnim avtom.

Pridržana prognoza zaradi verjetnega tetanusu

S pridržano prognozo so večeraj popoldne sprejeli na četrti medicinski oddelk bolnišnice 43-letnega Danijela Sedmakja iz Boršta 11. Sedmak je bil nezavesten ter je imel krčenje mišic, posledica verjetnega tetanusu. Spremljala ga je njegova 39-letna sestra Olga por. Petrossio, ki je povedala, da je Sedmak že tri dni ležal bolan v postelji. Ni pa znala pojasniti razlogov njegove bolezní.

Goriško-beneški dnevnik

VČERAJ DOPOLDNE V OBČINSKI PALAČI

V Novi Gorici uradna otvoritev razstave sodobne italijanske knjige

Govornika dr. Rajer in dr. Manzini poudarila evropsko misijo kulture Številna udeležba predstavnikov oblasti in kulture z obeh strani meje

Včeraj dopoldne ob 11. uri je bila v razstavnih prostorih občinske palače v Novi Gorici uradna otvoritev razstave sodobne italijanske knjige, ki sta jo pripravili vodstvi Državnih knjižnic v Gorici in Novi Gorici.

Otvoritev se je udeležila večje število krajevnih predstavnikov obeh strani meje. Z italijanske strani smo opazili poleg konzula iz Kopra dr. Amadea Cichona, še predsednika pokrajinske uprave dr. Chientarollija, gorškega župana dr. Gallarottija, drželna odbornika Gina Coccianna in dr. Antonia Tripjanija, šolskega skrbnika prof. De Vetto, predsednika EPT Peternela itd. Med slovenskimi predstavniki naj omenimo predsednika občinske skupščine iz Nove Gorice dr. Jožka Struklina, zveznega poslanca Milana Vižintina, republiškega poslanca Milana Vižintina in predstavnika knjižnice iz Kopra Srečka Vilharja.

Zbrane predstavnike in številno občinstvo, ki je za to priliko napolnilo prostor pred razstavo, je pozdravil ravnatelj Državne knjižnice iz Nove Gorice, dr. Albert Rajer, ki je poudaril, da je današnja razstava plod večletnega sodelovanja Državnih knjižnic iz Gorice in Nove Gorice. Povedal je, da bo razstava odprta v Novi Gorici do 15. t. m. Nato se bo preselila naprej v Novo mesto, od tu v Maribor in končno v začetku februarja še v Koper. Izrazil je tudi upanje, da bo prišlo v čim krajšem času do podobnih razstav slovenske in jugoslovanske knjige v nekaterih večjih središčih na Goriškem. Govornik je nato povedal, da je razstavljenih nad 300 knjig sodobne italijanske književne proizvodnje. Razdeljene so po snovi na deset kategorij, med katerimi so v posebni kategoriji knjige, ki govorijo o Furlaniji-Jul. krajini. Razstava kaže, kako pomembna je ta regija za razvoj italijanske književne proizvodnje. Razdeljene so po snovi na deset kategorij, med katerimi so v posebni kategoriji knjige, ki govorijo o Furlaniji-Jul. krajini. Razstava kaže, kako pomembna je ta regija za razvoj italijanske književne proizvodnje.

Zrebanje daril za mestne stražnike

Včeraj so na sedežu mestnih stražnikov z zrebanjem razdelili darila, ki so jih nabrali na praznikih treh kraljev.

Kot prvi dobitek plinski štedilnik Ignis je dobil Carmine Guadagnino; drugi: jedilni pribor podarila mu je žena.

POZITIVNA BILANCA OB ZAKLJUČKU LETA

V pokrajinski umobolnici uvajajo moderne sisteme zdravljenja

Odpravili so pregrade med oddelki, bolnikom pa nudijo več prostosti, zaposlitev in razvedrilo

Med raznimi podjetji in ustanovami, ki napravajo ob koncu starega leta obračun dela in uspehov, preden stopijo v novo leto, je tudi pokrajinska umobolnica v Novi Gorici, ki s svojimi 562 bolniki, kolikor jih je bilo v njej dne 1. decembra letos, predstavlja nedvomno važno ustanovo naše pokrajine. Njena pomen pa gre tudi preko meja pokrajine in države, saj se v njej zdravi tudi precej ljudi, ki so iz krajev na drugi strani meje.

V letu, ki nas zapuška, se je v tem zavodu marsikaj izboljšalo in uredilo z namenom, da se postavi zdraviljenje bolnikov na moderno črno. Tako so odstranili zidne pregrade na dvorih šestih oddelkov, dva od skupnega števila osem oddelkov pa sta popolnoma odprta; eden za moške in drugi za ženske. Ta sprostitev je mnogim olajšala življenje bolnikom. V pripravi je prestrašen spustil v beg. S policijskim avtom so ponorečeno prepehali v bolnišnico, kjer so jo nudili prvo pomoč. Okrevala je v 10 dneh. Policisti so uvedli preiskavo.

Natečaj za 700 slug srednjih sol

V Uradnem listu št. 321 od 28. decembra lani je objavljen dekret o natečaju za 700 slug na srednjih šolah. Sluge bodo določili na podlagi spričeval ter jih bodo za določeno dobo vzeli na poskušajo. Rok za prijavo poteče 60 dni po objavi dekreta v Uradnem listu.

Potrdila za hleve kjer ni bolnih živali

Pokrajinska uprava je poslala v objavo tiskovno sporočilo, v katerem poudarja svoja prizadevanja kakor tudi pomoč pokrajinski veterinarji, da bi se goveje živali čimprej izbile iz naših hlevov. To akcijo izvajajo s pomočjo nadzorstva hlevov ter so v ta namen izplačali po 20.000 lit. za vsako zaklano bolno žival. Na takšen način so občutno znižali število bruceloznih in tuberkuloznih govejih živali. Uspehi pa so mogoči samo ob izdatni pomoči krajevnih upravnih organov kakor tudi zavesti živinorejcev, da je potrebno odstraniti bolne živali. Zivinorejcem, ki imajo zdrave hleve, je pokrajinska uprava poslala potrdilo, ki ga je izdal pokrajinski veterinar, da živali niso okužene. Spričevalo bodo pritrtili na vhod v hlev, da ga bodo videli vsi obiskovalci.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE: Od 3. do 9. januarja se je v gorški občini rodilo 14 otrok, umrlo je 19 oseb. Bilo so tri poroke in trije oklici.

ROJSTVA: gospodinja 76-letna Maria Kebe, vd. Kojancin, trgovca 74-letni Antonio Castellani, upokojenec 71-letni Augusto Krapez, upokojenec 80-letni Salvatore Ziron, redovnica 90-letna Anna Gratton, gospodinja 75-letna Giovanna Battig, vd. Manfreda, upokojenec 82-letni Silvio Barazzetti, upokojenec 87-letna Emma Zorutti, vd. de Marzetta, kmetovalec 63-letni Angelo

jetja Koren je dobil Bruno Hlede; tretji, uro znanke Caravelle podjetja Russjan je dobil Bruno Petrosini; četrti, uro Lorenz, dar podjetja Fabbri je dobil Sergio Furlani; peto darilo mikser Go-Go je dobil Michele Totaro itd.

Vesti iz Doberdoba

Predešnik republike Saragat je poslal doberdobskega župana zahvalno brojčavo za čestitke ob njegovi izvolitvi. Obenem je izrazil svoja najboljša vohila ob novem letu občinski upravi in vsemu prebivalstvu doberdobske občine. Doberdobsko županstvo javlja nadalje vsem prizadetim, da bodo v nedeljo 17. t. m. cepili v občinski ambulanti od 8.30 do 10. ure s Sabinovim cepivom proti otroški parotidni prebavice te občine v starosti od 14 do 20 let. Vsem prizadetim se priporoča da se zglasijo ob omenjeni uri.

VČERAJSNI SPREJEM NA ŽUPANSTVU

Deželni odbornik zadovoljen z mednarodnimi stiki Gorice

Prof. Vicaria, ki je deželni odbornik za šolstvo in krajevne ustanove, je spremljal njegov kolega iz odbora Tripani

Goriški župan dr. Gallarotti se je večeraj sestel z deželnim odbornikom za javno vzgojo in krajevne ustanove prof. Gianmijem Vicariom; spremljal ga je prof. D'Armonco. Sestanku so prisostvovali še deželni odbornik Tripani, odbornik Ladi in De Simone ter občinski tajnik Palin. Pogovorili so se o skupnem programu občinske in deželne uprave o šolskih in kulturnih vprašanjih. Prof. Vicario je bil zelo zadovoljen s stiki, ki jih je občinska uprava navezala na kulturnem in človeškem področju s sosednjimi kraji kot so Koroška in Slovenija. Deželni odbornik je poudaril, da ima Gorica avantgardno vlogo v stikih med sosednjimi narodi, ki se z njo deluje popolnoma strinja ter želi, da bi se poglabili. Svojo solidarnost je deželni odbornik pokazal tudi do napredkov krajevne uprave za reciprocitno sodelovanje s predstavniki oblasti teh področij, ki ga prav tako podpira.

Sestanek županov beneških občin

Pod predsedstvom podtajnika za obrambo sen. Pelizza so se večeraj sestali župani s čedadskega področja Sen. Pelizzo jim je poročal o sedanjem gospodarskem in socialnem položaju gorške skupnosti, kateri pripada 7 občin iz nadške doline in čedadskega področja ter predgorske občine. Po razpravi so sprejeli resolucijo, ki jo bodo poslali deželnemu svetu Furlanije-Juljske krajine. V njej so navedle zahteve za intenzivno industrializacijo čedadskega in drugih področij.

Nezgodna na delu v Sovodnjah

Včeraj dopoldne nekaj po 9. uri se je na delu v tekstilni tovarni v Sovodnjah ponesrečil 53-letni Giuseppe Iucchi iz Gorice, Ul. Morelini 16. Odpehlo ga je v gorško civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom leve noge ter ga pridržali na zdravljenju s prognozo 20 dni. Iucchi je povedal, da mu je padla na nogo cementna plošča in ga ranila.

Avto je podrl vespista

Včeraj okrog 10.30 se je peljala 18-letna Bruna Mosetti doma iz Gorice, Ul. del Prato 15/a, ki je zapostavila v tekstilni tovarni v Rujbajah, po Korzu Italija v smeri proti središču mesta. Bilu cerkve Sv. Justa pa je trčila z nekim avtom, ki je prihajal iz Ul. Manzana ter pri tem padla. Z avtom Zeleneza križa so jo odpeljali v gorško civilno bolnišnico, kjer so ji ugotovili udarce in odrgnjenja na nogah ter so jo pridržali na zdravljenju.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 180 - Tel. 28-45 - GORICA

PREVZEMAMO PREVOST VSAKOVRSNEGA BLAGA

PRALNI STROJI, avtomatni in superavtomatni

HLADILNIKI - STEDILNIKI NA VSA GORICA

Ekskluzivno zastopstvo in zaloga O. KRAINER & C.

GORICA - Ul. Rastello 41 tel. 2639

Po želji pošiljamo na dom v vse kraje Jugoslavije Izredno ugodni plačilni pogoji

NAJNIZJE CENE

Rešilni avti Zeleneza križa so lani prevozili 77.856 km

Opravili so nad 5000 prevozov - Uporabili so tudi 19.000 litrov kisika

Sest rešilnih voz Zeleneza križa iz Gorice in Krminja je v lanskem letu opravilo 5.173 prevozov, med katerimi je napravilo 77.856 km dolgo pot, ki je skoraj toliko dolga kot dvakrat pot okoli zemlje na Ekvatorju. Rešilni avtomobil so opravili 1.005 brezplačnih prevozov v Gorici in drugih krajih pokrajine ter na takšen način napravili 8.400 km. Za člane so opravili 1.090 prevozov, odnosno 17.020 km. Na glavnem sedežu v Gorici ter po okoliških sekcijah so nudili pomoč v 7.340 primerih, poskrbeli pa so tudi za 67 nočnih zdravniških obiskov. Pristaviti moramo, da so bolničarji Zeleneza križa uporabili za najrazličnejše zdravstvene potrebe 19.000 litrov kisika. Zelenci križa deluje v glavnem prostovoljni podlagi. Za njegove potrebe je na razpolago 58 oseb, ki jim poveljuje Gabriel del Torre; njegova namestnika sta Valeriano Magmarin in Guido Santi.

Ustanovo vodi prefekturini komisar cav. Alfredo Fantuzzi, njen ravnatelj je Giuseppe Volpi, zdravstveni direktor in predsednik odbora pa dr. Antonio Galliani. Ze več let se vodstvo Zeleneza križa trudi, da bi dobilo na voljo primerniške prostore, kjer bi bili njegovi uradi, ambulanta in garaže, vendar je znanekar vse nehanje s tem v zvezi običajno pri zelo umestnih predlogih, ki jih pristavni organi še niso odobrili. Za zdravniško pomoč ki jo osebe Zeleneza križa nudijo v primeru bolezni, prometnih in drugih nezdov, ima ustanova poleg vozil na voljo tudi jeklena pljuča (polmoplast), ki služijo za utopitve, za dušitve itd.

Semenski krompir za kmete in spolovinarje

Kmetijsko nadzorstvo sporoča, da bodo v tem letu dali kmetom, spolovinarjem na razpolago en milijon lir za nakup italijanskega semenskega krompirja. Vsak neposredni obdelovalec bo prejel po dva stota semena, spolovinarji pa po en stot. Prispevek za vsak stot znaša po 1.000 lir. Kdor želi prispevek, naj vloži prošnjo najkasneje do 25. februarja na kmetijsko nadzorstvo ali pa na sekcije.

Izleti Smučarski izlet na Lokve

Slovensko planinsko društvo iz Gorice priredi v nedeljo 17. t. m. avtobusni izlet za smučarje na Lokve. Vpisovanje pri odborniku Koluhi, v Gorici Ul. Mameli 8, najkasneje do 14. t. m. Avtobus bo odšel s Travnika ob 7.30 zjutraj skozi Podgorje in Strednje. Voznja za člane po 600 in za nečlane po 650 lir.

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici so darovali: Suore della Previdenza 10 tisoč lir, dr. Teresa Bacchetti v spomin svojih staršev 5000 lir, za emobus je daroval prof. Paolo Miani 5000 lir.

Kino v Gorici

VERDI. 14.30: «5 per la gloria», S. Granger in R. Vallone. Cinema-scope v barvah. Zadnja ob 22. uri. Film so snemali v Dubrovniku. CORSO. 14.30: «Rio Conchosa», R. Boone, St. Whitman in T. Franciosa. Ameriški kinemascope v barvah. MODERNISSIMO. 14.00: «Il discolante», Alberto Sordi, S. Mangano in M. Vitti. Crombeli italijanski film. Zadnja ob 22.30. VITTORIA. 15.15: «Il giardino di gesso», Deborah Kerr in John Mills, ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 21.30. CENTRALE. 15.00, zadnja ob 21.30: «Nick Carter non perdona», E. Constantine in B. Somers. Crombeli koprodukciski film. v Tržici PRINCEPS. «Squadriglia 633», Cliff Robertson, Marisa Terschy in George Chakiris; kinemascope barvni film. NAZIONALE. «L'avventuriero di Re Arbia», Janet Scott in Ronald Lewis; barvni film. AZZURRO. «Cadavere per signora», Sylvia Kosmina, Franco Franchi in Ciccio Ingrassia. EXCELSIOR. «La notte dell'Inghilterra», Richard Burton, Ava Gardner in Deborah Kerr. v Ronkah RIO. «Br un pugno di dollari», Clint Eastwood; barvni film. EXCELSIOR. «Colpo grosso al Casinò», Jean Gabin.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna AL CORSO, Korzo Italia št. 89, telefon 24-43.

DEZURNA CVETLICARNA

Danes, 10. januarja je v Gorici odprta cvetličarna MICHELI FERDINANDA, Via XXIV Maggio št. 20, telefon 23-39.

Zmaga Grahama Hilla v Novi Zelandiji

AUCKLAND, 9. — Britanski pilot Graham Hill je na stroju «Brabham» zmagal na dirki za veliko nagrado Nove Zelandije. Progo 177,028 km je prevozil v 1 uri 13'43" ter premagal Avstralcia Franka Gardnerja (1.15.06,3) ter Novozelancea J. Rileyja («Lotus»).

Hill je dosegel povprečno hitrost 88,6 milj na uro. Jim Clark je moral s svojim «Lotusom» odstopiti v tretjem krogu, ko se je zalezel s «Cooperjem» Brucea Mc Larena. Ta je nadaljeval dirko s svojim poškodovanim vozilom, toda v 13. krogu je moral odstopiti.

Priznanje za uspehe

Mednarodnega turnirja namiznega tenisa v Švicarstvu se bodo iz Trsta udeležili Boris Košuta in Edi Korusa, oba člana športnega združenja Bor, ter Crechici, član Soffite.

Ore za priznanje, ki so si ga ti igralci doslej zaslužili s svojimi uspehi v igri z belo žogico.

Sodniki današnjih tekem

MILAN, 9. — Za jutrišnje prvenstvene tekme A in B lige so določeni sledeči sodniki:

- A LIGA**
 ATALANTA - LAZIO
 De Marchi
 CAGLIARI - BOLOGNA
 D'Agostini
 CATANIA - INTERNAZIONALE
 Sbardella
 JUVENTUS - VARESE
 Angonesi
 MANTOVA - FIORENTINA
 Righi
 MESSINA - L.R. VICENZA
 De Robbio
 MILAN - GENOVA
 Varazzani
 ROMA - TORINO
 Genai
 SAMPDORIA - FOGGIA INCEDITI
 Monti

- B LIGA**
 BARI - MODENA
 Rancher
 BRESCIA - NAPOLI
 Gonella
 LIVORNO - POTENZA
 Fiducia
 MONZA - VENEZIA
 Pieroni
 PADOVA - LECCO
 Bernardi
 PALERMO - CATANZARO
 Ferrari
 PARMA - PRO PATRIA
 Cione
 REGGIANA - ALESSANDRIA
 Marchiori
 TRANI - SPAL
 Frullini
 VERONA H. - TRIESTINA
 Piantoni

TENIS
 b PERTH, 9. — Francoski teniški igralec št. 1 Pierre Darmon se

VOZNI RED VLAKOV

Benetke - Milan		Paris - Rim - Bari	
5.45 A	Portogruaro	6.22 A	Cervignano - Tržič
6.10 R	Benetke - Bologna - Milan (I)	7.25 A	Portogruaro - Tržič
6.35 D	Benetke - Milan - Turin - Rim	8.00 DD	Turin - Milan - Benetke (spalni vagoni in ležišča Rim - Trst)
8.46 R	Benetke - Rim (obvezna prenotacija)	9.30 D	Marseille - Ventimiglia - Genova - Milan - Benetke (spalni vagoni in ležišča Genova - Trst)
9.15 DD	Benetke - Milan - Genova (II) - Paris	11.38 R	Benetke
10.10 A	Portogruaro	12.52 D	Benetke
13.00 R	Benetke	13.35 A	Cervignano - Tržič
13.30 A	Portogruaro	15.30 D	Paris - Milan - Benetke
14.45 D	Benetke - Milan - Paris	17.20 D	Benetke - Portogruaro - Cervignano
16.05 D	Benetke - Paris	18.07 A	Tržič (**)
16.50 A	Tržič - Portogruaro	18.52 R	Bologna - Benetke (*)
17.45 D	Benetke (veza za Milan)	19.24 A	Portogruaro - Tržič
18.50 A	Tržič - Portogruaro	19.50 DD	Paris - Milan - Benetke
19.27 A	Tržič - Portogruaro	21.30 R	Milan - Rim - Benetke (*)
21.50 DD	Benetke - Milan - Turin - Genova - Ventimiglia - Marseille (spalni vagoni in ležišča Trst - Genova) - Mestre - Bologna - Rim (spalni vagoni in ležišča Trst - Rim)	22.32 A	Benetke - Tržič
		23.55 DD	Turin - Milan - Genova (II) - Rim - Bologna - Benetke

(*) Samo I. razred; (**) ob nedeljah ne vozi.

Videm - Dunaj Salzburg - Muenchen

ODHODI	
3.40 A	Videm - Trbiž
5.20 A	Videm
6.21 A	Videm - Trbiž
7.16 D	Videm - Trbiž - Dunaj
9.45 A	Videm - Trbiž
12.30 A	Videm
14.30 A	Videm
16.24 A	Videm - Trbiž
17.30 A	Videm
19.53 A	Videm - Trbiž - Dunaj - Muenchen
20.52 D	Videm - Trbiž - Dunaj - Muenchen
21.55 A	Videm

PRIHODI	
1.08 D	Videm
7.05 A	Videm
7.50 A	Videm
8.20 D	Videm
9.12 A	Videm
9.20 D	Dunaj - Muenchen
12.00 A	Trbiž - Videm
15.08 A	Videm
17.30 A	Videm
18.58 DD	Trbiž - Videm
20.00 A	Videm
21.15 A	Videm
22.40 A	Videm
22.50 D	Dunaj - Trbiž - Videm

Općine Ljubljana - Beograd

ODHODI	
0.20 D	Općine Ljubljana - Beograd - Zagreb
7.22 A	Općine Reka
8.35 D	Općine - Reka - Ljubljana
13.40 A	Općine
18.00 A	Općine
20.22 A	Općine
20.14 D	Općine - Ljubljana - Beograd - Atene - Istanbul

PRIHODI	
5.30 D	Beograd - Zagreb - Ljubljana - Općine
7.12 A	Općine
8.30 D	Beograd - Ljubljana - Općine
11.20 A	Općine
16.55 A	Općine
19.35 D	Ljubljana - Reka - Općine

ARETTA
 med elegantnimi in preciznimi urami je najcenejša znamka

ARETTA
 ULTRA THIN

Jennie Gerhardtova

(Nadaljevanje s 3. strani)

ki ima šest otrok in se vse življenje ubada z revščino. Jennie je najstarejša in komaj šestnajstletna začne pomagati materi pri pranju perila. Pri tem se seznanja s senatorjem Branderjem, ki jo magaj družini, potem dekletu, se v njo zaljubi in ima z njo otroka. Še preden pa se otrok rodi, senator umre. Osemnajstletna Jennie se težavo prenese udarec usode, posebno zaradi konflikta s patriarhalnim očetom, vendar ostane še nadalje dober, priden in delaven otrok.

Pri družini, kjer je v službi, spozna potem bogatega, veseljaškega fanta Lesterja Kana. Toda se vedno še hoče lojiti zoper usodo in ostati pri tem sama in neodvisna. Toda materialna stiska družine in ljubezen do Lesterja usmerita njeno pot. Z Lesterjem odide od doma in živi skupaj z njim v večjih krajih kot njegova žena. Čeprav pride kasneje na dan zgodba prve ljubezni in Lester zve za otroka, zmaga njuna ljubezen. Vendar se Lester iz družabnih pogledov neke poročiti z njo. Ko umre Lesterjeve oče in določi za dedovanje sinu posebne pogoje, se Jennie sama irtuje in pripravi Lesterja, da se odloči od nje. Se spravi a svojo družino in se poroči z drugo, njegovemu stanu primerno žensko. Jennie ostane sama, potem ko izgubi mater, očeta, otroka, dokler končno tudi Lester, ki ga srce še vedno privlačuje k Jennie, ne umrje v njenih rokah.

Tako se ta plemenita ženska vse svoje življenje bori za ljubezen, za srečo, vendar pa v borbi z življenjem in predsodki, ki vladajo v njem, dokončno propade.

Ta življenjska zgodba ameriškega dekleta na prelomu stoletja je opisana podrobno, vendar vseskozi zanimivo in bralca kljub dolgovznosti pritegne. Tako je roman kot zanimiva življenjska zgodba pri bralcih uspel in bo pritegnil tudi slovenske bralce. Pisatelj piše o ljudeh s toplimi čustvi in skorajda ne pozna negativnih likov. V kolikor pa so, piše o njih z izredno obzirnostjo. V ospredju pripovedi je seveda lik Jennie, ki izstopa kot izklesana osebnost in kot žrtev veljavnih družbenih odnosov. Prav v tej kritiki ameriške družbe pa je poglavitna vrednost tega dela, ki sodi med najbolj znane ameriške kritične romane socialne smeri. Zato je vreden branja, ne glede na to, da bo že sama, lepo pripovedovana in vseskozi razgibana zgodba pritegnila bralce.

Sl. Ru.

Pri MADALOSSO

dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZICE, žimnice - originalne PERMAFLEX - Cene ugodne

TVRDKA JOŽEF SILA IZVOZ
 vsakovrstnega lesa za predelavo in kurjavo ter jamskega lesa
 TRST - Ul. Milano št. 4 - Telefon 28-944

A. PERTOT

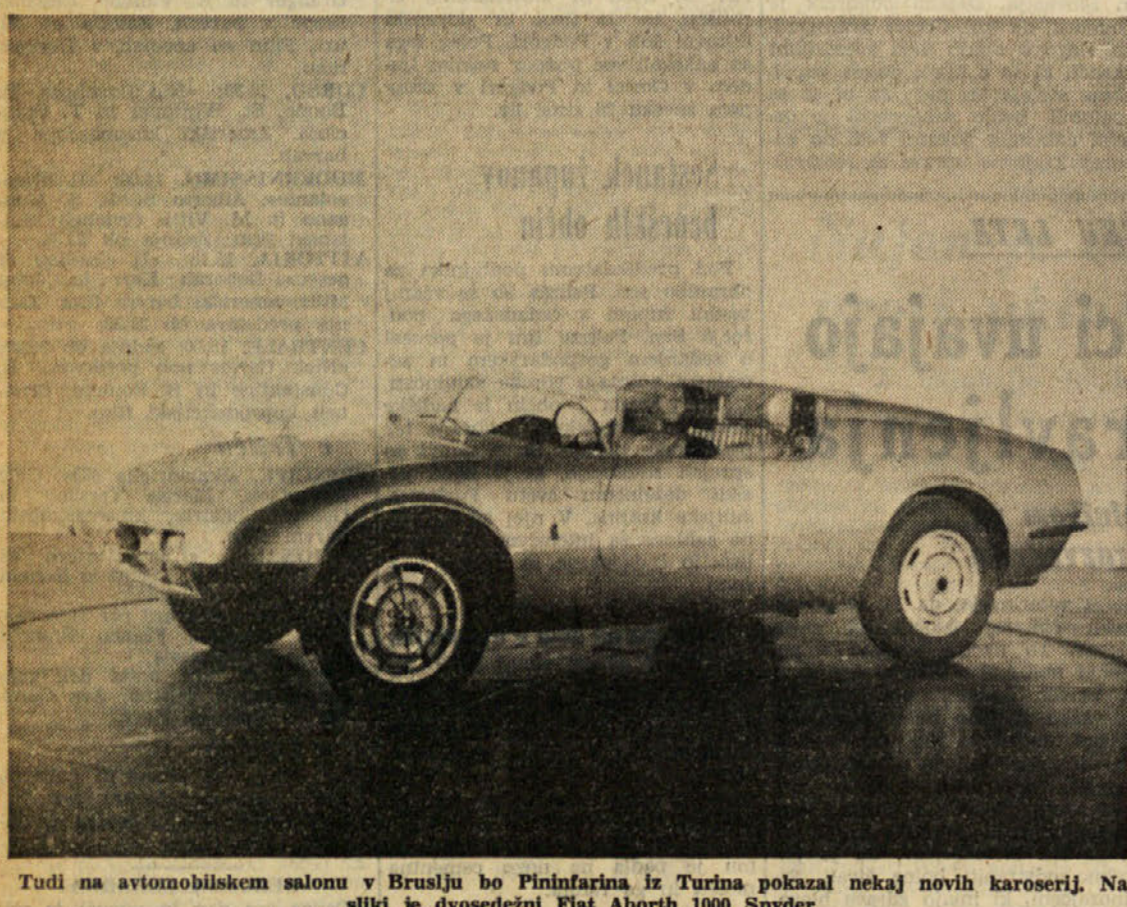
TRST, Ul. Gimnastica št. 22 - Tel. 95998

30 LET OBSTOJA TVRDKE

OB TEJ PRILIKI VAM NUDIMO BLAGO PO IZREDNO NIZKIH CENAH: PODLOGE - ŽENSKO IN MOSKO BLAGO - ODEJE - ŽENSKO IN MOSKO DEŽNI PLAŠCI - OSEBNO IN HISNO PERILO - SRAJCE - NOGAVICE - VSEH VRST GUMBI - I.T.D.

- DEŽNI PLAŠCI «LILION» a Lit. 1.950.—
- MOSKI IN ŽENSKI DEŽNI PLAŠCI
- «GABARDINE» » » 3.900.—
- KOMPLETNE PODLOGE ZA MOSKE
- OBLEKE (komplekt vsebuje 10 kosov) » » 1.400.—
- ZIMSKE SRAJCE (flanela) » » 1.100.—

- VSAK NAKUP
- V NASI
- TRGOVINI
- POMENI
- PRIHRANEK
- IN
- KVALITETO

Tudi na avtomobilskem salonu v Bruslju bo Pininfarina iz Turina pokazal nekaj novih karoserij. Na sliki je dvosedeln Fiat Abarth 1000 Spyder

FRANCE BEVK MLINI ŽIVLJENJA

16.

«Kesa?» se je mož odhrkal. «Kdo ti je to rekel?»
 «Niha. Tako si mislim.»
 «Kesa?» je Plečar znova povzel. «Morda se kesa. Seveda se. A saj se poznamo. Kadar je človek sredi brvi, se težko obrne. Tak je tvoj oče. Tak sem tudi jaz.»
 «Niš dobri!» je rekla Franca iz prepričanja.
 «Niš nistem dober,» je mož zarenčal. «Tega mi nikoli več ne reci! Tak sem kot drugi, je znižal glas, ker ga je dekletu začudeno pogledalo. «Tega mi več ne reci!»
 Če je bil kak človek na svet, ki je Franci zbujal začudenje, je bil to Plečar.

17

Bilo je neke nedelje kmalu po kosniji, ko se je Gmajnar odpravil k maši. Z rokami na hrbtu, s pogledom uprtim v stezo je počasi stopal proti cerkvi. Bil je težek in mrk že po svojem stvarjenju, a še nikoli tako odpujen kot tisto leto. Zlepa ni komu pogledal naravnost v oči ali se s kom na dolgo pomenil. Bilo je, kakor da je skregan z vsem svetom.

V resnici mu je šlo vse navskriž. V začetku vojne se je z

drugimi drvarji vrnili domov. Poslej je lovil dneve, na katere bi se bil najrajši požvižgal. Te mu niso prinesle dovolj zasluzka. Grizla ga je skrb, kaj bo čez zimo. Dve kozji, trije lazi in sadovnjak so mu bili samo za pomoč in priboljšek.

Poleg skrbi za preživljanje, ga je trpila misel na Plečarjeve. Te je sovražil kot gade. Način, kako so ravnali s Franco, je imel za žalitev in zasmeš. Navsezadnje se je Plečar blestel kot svetnik, on pa je bil v sramoti. Na hčer je mislil z mešanimi občutki užaljenosti in mržnje. Priznal si je, da ga je bila prava jeza predaleč zanesla. Kar se je zgodilo, se ni dalo popraviti s pestjo, s tem si je samo kopljal nesrečo. Kesal se je, a ko je izvedel, da je hči pri Plečarju, se je še huje zakrknil. Le naj ostane tam, kjer je, lovača; Anka je ni smela omeniti niti z besedo. A molčal je, ko je opazil, da ji nosi obleko in razne dekliške drobnarije. Pričakoval je, da bo Franca lepega dne zopet skesana stopila čez prag. Nobene bi ji ne rekel, le z molkom bi jo kaznoval. Ko se je razneslo, da je nameravala skočiti v prepad, se mu je obrusila najhujša mržnja. Ni se oboževal, to mu je bilo tuje, vendar si je na tihem očital. Ko je hči zbolela, je s strahom čakal, kdaj ji bo zapel mrtvaški zvon.

Ni ji zapel, teža mu je padla raz prsi. A zavedal se je, vsak dan bolj, da Franca ne more za zmeraj ostati pri Plečarju. Tudi ni maral, da bi ostala. Tam sedi in je tuj kruh kot beradica, a negodniki se bodo trkali na prsi in se bahali.

Pa ni bilo samo to. Premožen kmet na samotji za Siemenom je bil prodal lesnemu trgovcu Kuštrinu velik kos gozda. Mohor mu je nabral nekaj starejših muš in nedoraslih fantov, da posekajo bukve, jih razžagajo, sepijo in zložijo polena. Ko pride deževje, jih bodo v jenski ali pomladanski povodnji zmetali v potok, da jih ponese bliže mesta. Trgovci je bistro računali, da bo ob koncu vojne pomanjkanje vsega in si je obetal lepega dobička. Gmajnar je delo, ki se mu je ponudilo kot naročeno, zgrabil z obema rokama. Anka, ki

je imela pogosto svoje muhe, se je temu uprla. Ne bo vso zimo sama v bajti, kjer straši okoli oglov. Mož se je intinil, a hkrati mu je to prišlo kar prav, imel je vzrok, da je stopil po Franco.

Tisto nedeljo se je vso pot k maši pogosto oziral proti Plečarju. Pred cerkvijo ni stopil k možem, ker je med njimi opazil Lamberta. Plečarka je stala med ženami, Pavle med fanti, a Lenka med dekleti. France ni bilo. Ostale je doma za varuha.

Zazvonilo je vkup. Ljudje so se usuli skozi vrata. Gmajnar je z nekaterimi fanti iz sosednjih vasi ostal pred pragom. Ko se je začela maša in so zabučale orgle, se je naglo pokržil in odšel.

Sprva je hodil po prstih, a ko je zavil za stezo proti Plečarju, se je sprostil in mu je glasneje zapel korak. Trikrat se je ozrl, a nato je malone tekel ob plotu skozi senožet. V bližini hiše je zopet upočasnil hojo. Za hip ga je občla taka neodločnost, da bi se bil najrajši na mestu obrnil. Stisnil je pesti in zarenčal sam nad seboj, da se mu je zopet vrnil pogum.

Pred hišo ni bilo nikogar, le kokiši so brskale v pesku. Postal je na tla in se ozrl v vežo. Franca je stala pred žeknom in potiskala lopac v peč. Očeta je opazila s koncem oči in se zavzelo zastrela vanj. Za hip je bila kot cienesela, vso kri ji je pognalo v obraz.

«Franca!» jo je poklical oče.

Grabljla je za predpasnik in stopila do praga. Bila je zopet bleda.

«Oče!»

Gmajnar ni vedel, kaj naj reče, kam naj pogleda. Menda si čeha ne domišlja, da se je ponižal. Pomencal je z nogami.

«Kaj misliš vedno ostati tu?»

Franca je v zadregi molčala. Kaj naj mu odgovori?

«Poberi svoje cape in pojdi z menoj!» je rekel oče zamolko.

TRST - Ul. Boccaccio 3
 Telefon 28-373 **POŽAR ARTEMIO**

TOVORNI PREVOZI v vse kraje, tudi v inozemstvo

NOVO LETO novi pralni stroji

REX - CANDY - CGE po izrednih cenah za izvoz

fcu na dom v kateri koli kraj v Jugoslaviji Vam nudi

UNIVERSALTECNICA

TRIESTE - TRST, Corso Garibaldi 4
 tel. 41243 ter Trg Goidoni št. 1

BOSTE OBISKALI LJUBLJANO? DOBRODOSLI STE

v hotelu «TURIST» - Ljubljana

DALMATINOVA, 13 - Tel. 36-129, 37-110

Restavracija, senčnat vrt, bife. Hotel je oddaljen vsrga 3 minute od glavne železniške postaje. Nudi vam: sodobno opremljene sobe s kopalnicami, telefonom, dvigalom. Znanja je naša kuhinja, ki vam nudi jugoslovanske in inozemske specialitete. Tudi v naših obratih: restavraciji «ZLATOROG» Zupancičeva 9, ki vam nudi lovške specialitete, gostilni «DALMACIJA» Trubarjeva 23, ki vam nudi ribje specialitete, boste postreženi hitro in solidno.

VABI VAS «HOTEL «TURIST» LJUBLJANA

SPLOŠNA PLOVBA - PIRAN

vzdržuje z modernimi tovornimi, potniškimi ladnjami

redno progo Jadran - Južna Amerika - via Zahodna Afrika (Rijeka - Split - Napoli - Genova - Marseille - Casablanca - Dakar - Conakry - Takoradi - Tema - Rio de Janeiro - Santos - Montevideo - Buenos Aires) Redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo - Indonezijo - Japonsko - ZDA - Zahodna afriška obala - sredozemske luke)

TER NUDI:

ladjske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladnjami od 8000 do 18.000 ton nosnosti. — Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba», Piran, Zupancičeva ul. 24, in na naše agente po vsem svetu. Telegrami: Plovba Piran. Telex: 035-22, 035-23. Telefoni: 73470 do 73477.

HOTEL SLON LJUBLJANA

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM • PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA • NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM • KAVARNA • SLAŠČIČARNA • KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

Franci je vzdrhtelo srce. Domov si je želela, dasi tega še ni pričakovala. Najrajši bi se razjokala, a ni našla solz ne besede. «Ne boj se, nihče ti zaradi tega ne bo rekel zlé besede.» «Saj se ne bojim.»

«Jaz pojdem za delom, a Anka ne more ostati vedno tako sama v bajti. In noče. Saj to je...»

«Zopet me bo ujedala.»

«Ne bo te. Niti pol besede ti ne poreče. Name se zanesi... Če ti je pa ljubeš pri tujih ljudeh, kar ostani!»

«Saj grem, oče.»

«Pohti, preden se vrnejo od maše!»

Tudi če bi se to godilo čisto proti njeni volji, bi se očetu ne upala upirati. A čutila je, da se je po svoje omečal do nje, to ji je bilo v neizmerno olajšanje. Hitela je mašiti svoje rači v culo, kakor da se boji, da bo nekaj zamudila.

Nenadoma so ji zastale roke. In Plečarjevi? Zdelo se je, da je v prvem trenutku čisto pozabila nanje. Ali naj mar kar tako odide, ko so jo sprejali kot hčer in skrbeli zanjo? Kot tatica - brez zahvale in slovesa? Kaj si bodo mislili o nji?

Stisnilo jo je za srce, da se je v culo v rokah sedela na prag in zastokala. Solze so ji stopile v oči. Hkrati se je bala, da se oče ne bo užalil in odšel.

«Kaj porečejo?» je zastokala. «Ne bodo našli kosila.»

«Bodo že potrpeli, če ni hujšega,» je Gmajnar nejevoljno zategnil.

«Hiše ne morem kar tako pustiti.»

Gmajnar je pomislil. Ni bilo nevarnosti, da bi medtem prišel kak tat. Vendar med mašo nobena hiša ni ostala brez varuha.

«Počakaj bom, da se konča maša,» je rekel. «Saj se lahko opraviš, če ti je toliko do njha, je dostavil. «Nisi pes, da bi te privezal k bajti. Saj bi to tudi nič ne pomagalo.»

(Nadaljevanje stedi)